
Kansaneläkelaitos
Toimintakertomus ja tilinpäätös
2017

Toimintakertomus 2017	3
Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma ja tase vuosilta 2017 ja 2016, 1000 euroa	55
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain vuosilta 2017 ja 2016, 1 000 euroa	60
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	69
1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet	69
2. Kansaneläkelaitoksen tuotot, 1000 euroa	70
3. Etuuskulut, 1 000 euroa	72
4. Etuuskate, 1 000 euroa	73
5. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja kulut, 1 000 euroa	74
6. Henkilöstökulut, 1 000 euroa	75
7. Kansaneläkelain 98§:n ja 103§:n mukainen valtion osuus, 1000 euroa.....	77
8. Sairausvakuutusrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa	78
9. Sosiaaliturvan yleisrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa.....	79
10. Eläkevastuurahaston kannatusmaksulaskelma, 1000 euroa.....	80
11. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa.....	81
12. Muut sijoitukset, 1 000 euroa	83
13. Osakkeet ja osuudet.....	84
14. Muut saamiset, 1000 euroa	87
15. Ennakkomaksut, 1000 euroa.....	87
16. Oma pääoma, 1 000 euroa.....	88
17. Kuntoutusvaraus 31.12.2017, 1000 euroa.....	89
18. Pitkäaikainen vieras pääoma, 1000 euroa	90
19. Saadut ennakot, 1000 euroa	90
20. Siirtovelat ja lyhytaikaiset velat, 1000 euroa.....	90
Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	91
21. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa.....	91
22. Leasingvastuut, 1 000 euroa	91
23. Perustoimeentulotuen maksusitoumukset, 1 000 euroa	91
24. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa	92
25. Perittävän elatusavun määrä, 1 000 euroa	92
26. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa	92
27. Opintolainojen valtioneuvokset ja takaussaatavat, 1000 euroa.....	92
28. Vakuutusjäämät, 1000 euroa	92
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	93

Tilinpäätösmerkintä	94
Kelan kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2017	95

Toimintakertomus 2017

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Kela täytti viime vuonna 80 vuotta. Juhlavuotta voi tarkastella monesta näkökulmasta. Itsenäisen Suomen 100. vuosi oli Kelassa haastava, mutta myös nopean kehittymisen ja uusien avauksien vuosi.

Perustoimeentulotuki on nyt ollut Kelan hoidettavana yli vuoden. Siirron alkukuukaudet olivat vaikeita. Henkilöstön määrä oli alimitoitettu, ja asiakaspalvelu ruuhkautui. Etuuskäsittely ylitti lakisäänteisen käsittelyajan. Kelan hallitus myönsi vuoden ensimmäisessä kokouksessaan lisää resursseja uusien työntekijöiden palkkaamiseen. Kelalaiset joustivat ja tekivät runsaasti ylitoita. Suuri kiitos vielä kertaalleen kelalaisille julkisen paineen alla tehdystä hyvästä työstä.

Viimeisten kymmenen kuukauden aikana perustoimeentulotuki on käsitelty ja maksettu asiakkaille yhdenmukaisemmin ja keskimääräisesti nopeammin kuin aiemmin kunnissa. Yli puolet perustoimeentulotuen hakijoista on siirtynyt hakemaan tukensa verkossa. Yhteistyötä kuntien kanssa on kehitetty siirron valmisteluvaiheesta lähtien. Useilla paikkakunnilla on päädytty ratkaisuun, jossa Kelan työntekijä menee kunnan sosiaalitoimeen tai kunnan työntekijä tulee Kelan palvelupisteesseen. Yhteistyön kehittäminen sosiaalityön kanssa, verkko- ja Skype-yhteydenottojen lisääminen, yhteiset hankkeet ja yhteistyötilat ovat myös vuoden 2018 painopisteitä.

Strateginen työ eteni, kun Kelan hallitus tarkensi Kelan strategiaa 2017 kesäkuussa. Kelan visio päivitettiin muotoon ”Palvelujen edelläkävijänä luomme hyvinvointia ja oman elämän hallintakykyä”. Visio korostaa hyvinvoinnin rakentamista toimivilla sosiaaliturvan palveluilla. Haluamme, että palvelumme ovat vaikuttavia ja tukevat asiakkaan omaa itsenäistä selviytymistä. Entistä tärkeämpänä pidän sanaa *edelläkävijä*. Kelan on kehityttävä ja kehitettävä rohkeasti.

Tärkeä askel strategisessa muutostyössä ovat Kelan kolme kehittämisohjelmaa, jotka ovat Erinomainen asiakaskokemus, Tiedosta palvelua ja Vaikuttavuutta yhteiskuntaan ja työhömmö. Kehittäminen alkoi neljän muutosteeman avulla. Teemat ovat lainsäädännön vaikuttavuus, lähestyvä maakunta- ja soteuudistus, paljon mahdollisuuksia avaava digitalisaatio sekä omaan toimintaamme keskittyvä työkuulttuurin uudistaminen. Syksyyn 2017 mennessä jokaiselle teemalle nimettiin muutosjohtaja, joka vauhdittaa muutosta ja tekee työtä rohkeasti yhdessä kelalaisten, ulkoisten kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa. Kelan pitää kehittyä entistä tiiviimmässä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sitä kuvaa hyvin 80-vuotisjuhlavuotemme tunnuslause *Hyvinvointi syntyy yhdessä*.

Kela haluaa auttaa maakunta- ja soteuudistusta onnistumaan. Kelassa on tehty valmistelutyötä ministeriöiden valmisteluryhmistä aina konkreettiseen tietojärjestelmätyöhön asti. Tehtävämme annetun valinnanvapauden tietojärjestelmän rakentaminen on hyvässä vauhdissa, ja uusia avauksia esimerkiksi Kelan roolista soten yleisneuvonnassa on tehty. Maakunta- ja soteuudistus näkyy Kelassa myös suhteessa ICT-palveluihin. Kelassa käynnistettiin viime vuoden lopulla ICT-palveluiden järjestäminen palvelukeskukseksi, mikä mahdollistaa myös yhtiöittämisen. Valmistelun tulokset esitellään Kelan hallitukselle toukokuussa 2018.

Yhteistyö valtuutettujen, hallituksen, neuvottelukuntien ja tilintarkastajien kanssa on sujunut hyvässä yhteistyössä. Toimielimissä on kattava edustus yhteiskunnallista osaamista ja monipuolista ammattitaitoa, jota pääsemme hyödyntämään Kelan tulevaisuuden rakentamisessa.

Kelan työn tulee olla läpinäkyvää, avointa ja vastuullista. Olemme viime vuoden aikana uudistaneet Kelan eettiset ohjeet, hallituksen työskentelyohjeet sekä tehneet muutosesityksiä Kansaneläkelaitoksesta annettuun lakiin ja asetukseen. Kestävän kehityksen ohjelma on päivitetty vastuullisuus-suunnitelmaksi. Kelan ensimmäinen vastuullisuusraportti on osa tätä toimintakertomusta.

Elli Aaltonen

KELA LYHYESTI

Elämässä mukana – muutoksissa tukena

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien ja monien ulkomailla asuvien suomalaisten sosiaaliturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat esimerkiksi lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, perustoimeentulotuki, opintotuki, vammaisetuudet ja vähimmäiseläkkeet.

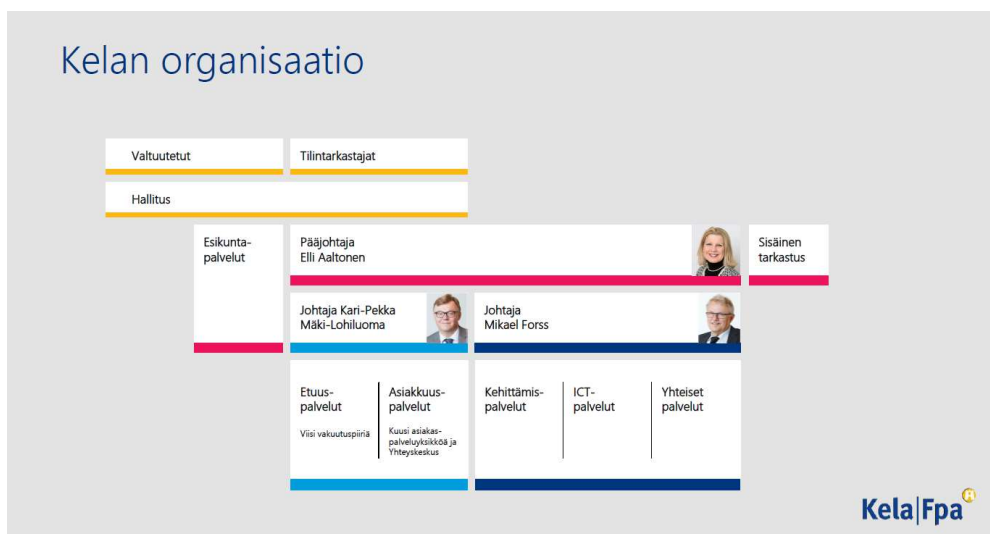
Kela haluaa palvella. Vuosittain asiakkaamme saavat palvelua Kelan palvelupisteissä 2,5 milj. kertaa ja puhelinpalvelussa 1,8 milj. kertaa. Neuvomme asiakkaitamme myös sosiaalisessa mediassa. Etuushakemusten ratkaiseminen on hajautettu vakuutuspiireissä toimiviin ratkaisukeskuksiin.

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Sen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehittää 10-jäseninen hallitus.

Kelan toiminta-ajatus on se, että Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsestä selviytymistä.

Kelan arvot ovat ihmistä arvostava, osaava, yhteistyökykyinen ja uudistuva.

Kuvio: Kelan organisaatio 2017

KELA VUONNA 2017 – ÄITIYSPAKKAUKSEN NIMIÄÄNESTYKSESTÄ TULI KELAN JUHLA-VUODEN SOMEHITTI

80-vuotisjuhlavuosi oli Kelalle niin juhlava kuin haastavakin. Vuoden aikana käynnistettiin merkittäviä hankkeita, joiden vaikutus ulottuu seuraavalle vuosikymmenelle asti.

Perustulokokeilu käynnistyi vuoden 2017 alussa. Vuonna 2016 Kela valittiin perustulokokeilun järjestäjäksi. Perustulokokeilulla pohjustetaan hallituksen käynnistämää sosiaaliturvan kokonaisuudistusta. Kokeilun suunnittelussa hyödynnettiin Kelan tietopohjaa sekä mikrosimuloinnin ja sosiaaliturvan osaamista. Vaikka kokeilu toteutui Kelan alkuperäistä ehdotusta suppeampana, hanke on uraauurtava esimerkki uudenlaisesta kokeilukulttuurista. Se herätti myös laajasti huomiota ympäri maailmaa. Kansainvälisiä yhteydenottoja tulee Kelaan viikoittain.

Perustoimeentulotuen siirto Kelaan oli yksi vuoden suurimmista hankkeista. Alussa Kelan palvelupisteet ruuhkautuivat ja etuuskäsittely viivästyi. Lakisääteiseen käsittelyaikaan päästiin kuitenkin kevään aikana. Vuoden loppuun mennessä päästiin siirron tärkeimpään tavoitteeseen: perustoimeentulotuen hakeminen on nyt yhdenvertaista kaikille, kun toimeentulotuen myöntämisen kriteerit ovat samat kaikkialla Suomessa. Jo yli 60 % hakijoista hakee tukensa verkossa.

Kelan etuusmenot kasvoivat vuoden 2017 aikana. Toimintakulujen osuus oli 3,1 % etuusrahastojen kokonaiskuluista. Asumistukien määrän kasvu hidastui vuoden aikana, mikä kertoo taloustilanteen parantumisesta. Maksettujen asumistukien määrä kasvoi kuitenkin 4 % edellisvuodesta.

Juhlavuoden aikana toteutettiin useita viestinnällisiä kampanjoita. Yksi suosituimmista oli yleisölle avoin äänestys äitiyspakkauksen nimestä. Äänestykseen saatiin yhteensä 29 679 ehdotusta, mutta suosituimmaksi osoittautui silti pakkauksen vanha nimi. Ehdotukset luovutettiin peruspalveluministeri Annika Saarikolle. Ministeri Saarikon mukaan pakkauksen nimeä ei muuteta.

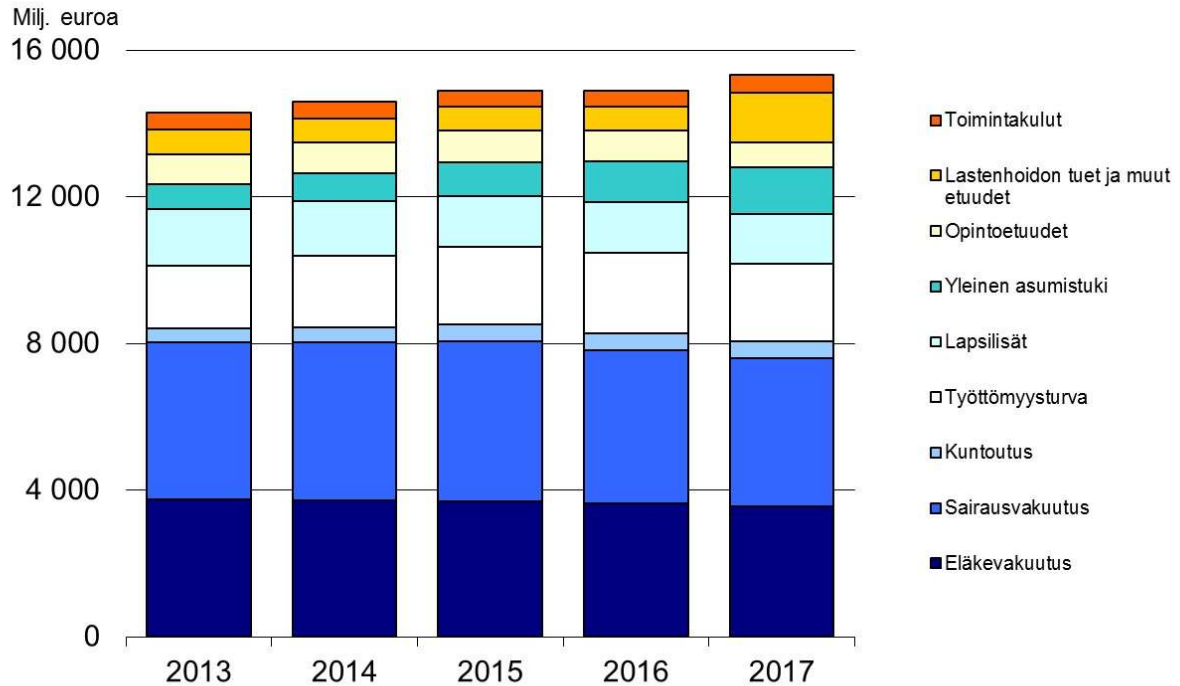
Kelan tutkijat kokosivat blogissaan listan kymmenestä tärkeimmästä sosiaalietuudesta, jotka rakensivat suomalaista hyvinvointivaltiota. Etuuksista tehdyt artikkelit ja videot keräsivät Facebookissa, Instagramissa ja Twitterissä yhteensä 1,76 milj. näyttöä. Erityisen paljon kiinnosti sarjan ensimmäinen video, joka käsitteli köyhäinhuoltoa.

Viestinnällisesti huomiota herätti myös Kelan linjaus sukupuolineutraaleista tittleistä ja termeistä. Sen mukaan esimerkiksi Kelan lakimiehet ovat jatkossa juristeja. Sosiaalivakuutus sai kunniamaininnan Aikakauslehtien Liiton järjestämässä kisassa. Sosiaalivakuutus kilpaili tällä kertaa paras ulkoasu -kategoriassa.

Vuoden aikana tapahtui muutamia merkittäviä henkilövaihdoksia. Elli Aaltonen aloitti vuoden 2017 alussa Kelan pääjohtajana. Kelan strategiaa edistämään valittiin vuoden aikana neljä muutosjohtajaa, jotka aloittivat työnsä vuoden 2017 aikana. Katri-Leena Launis vastaa digitalisaation edistämisestä, Tuula Soukkanen vie eteenpäin toimintakulttuurin ja toimintatapojen kehittämistä, Tomi Ståhlin tehtävänä on palvelujen ja etuuksien vaikuttavuuden arviointi ja sen kehittäminen ja Marjukka Turunen johtaa valmistautumista sote-uudistukseen. Juhani Rantamäki jäi eläkkeelle Esikuntapalvelujen tulosityksikön johtajan tehtävistä. Tuomo Lämsä jäi eläkkeelle sisäisen tarkastuksen päällikön tehtävästä ja Eeva Uusi-Autti nimitettiin hänen tilalleen.

Kuvio: Kelan etuudet ja toimintakulut 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

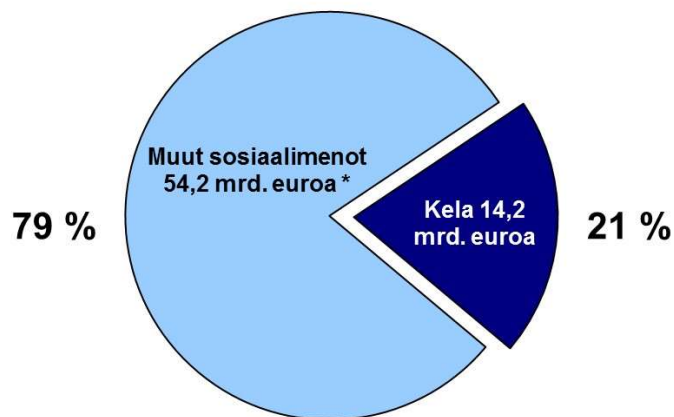
Kela Kelan etuudet ja toimintakulut 2013–2017, milj.euroa
(vuoden 2017 rahana)

Kuvio: Kelan etuuksien osuus sosiaalimenoista vuonna 2017

Kela Kelan etuuksien osuus sosiaalimenoista vuonna 2017

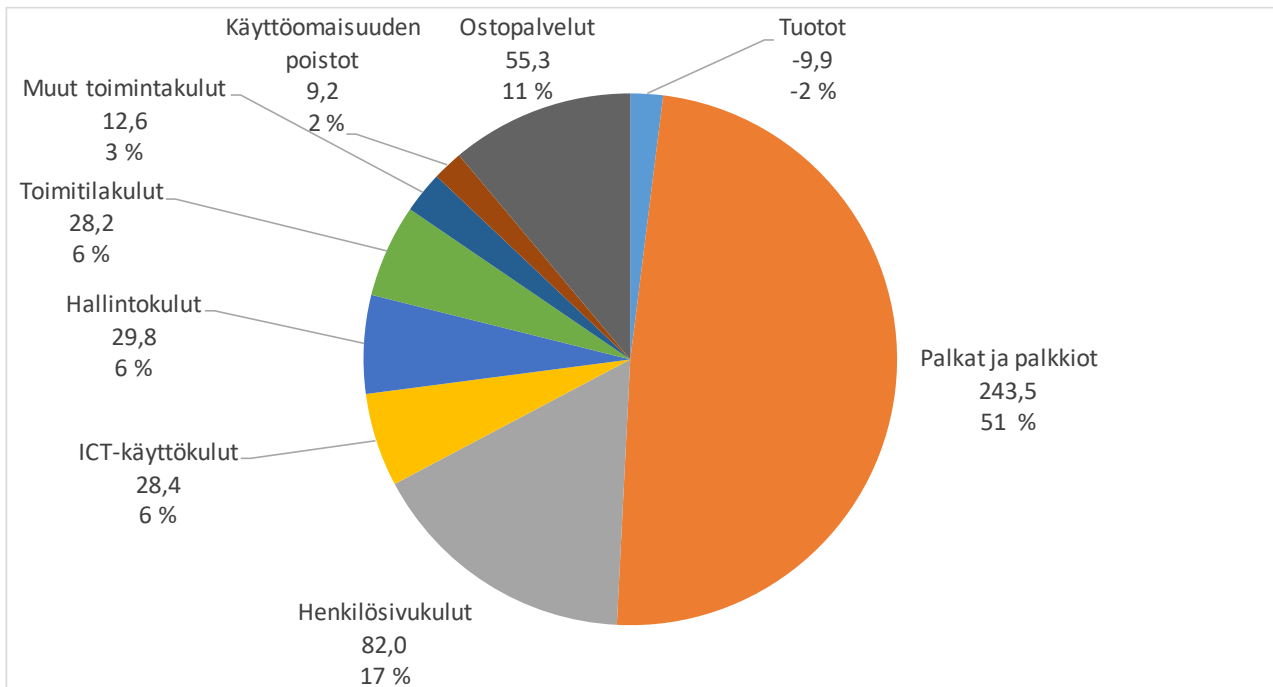
Sosiaalimenot yhteensä 68,35 mrd. euroa

Lisäksi Kela maksoi opintoetuuksia 0,7 mrd.

* Arvio

Kuvio: Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2017, milj. euroa

Toimintakulut yhteensä 479,1 milj. euroa

Taulukko: Toimintatietoja Kelasta

Toimintatietoja Kelasta	2017	2016	2015	2014	2013
Kokonaiskulut, mrd. €	15,3	14,8	14,7	14,5	14,0
Etuuskulut, mrd. €	14,8	14,3	14,3	14,0	13,6
Toimintakulut/ kokonaiskulut, %	3,1	2,9	2,9	3,0	3,2
Etuuskulut/asukas, €/v	2 691	2 606	2 607	2 561	2 486
Henkilöstö 31.12.	7 226	6 686	5 968	6 008	6 108

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET HEIJASTUVAT KELAN TULEVAISUUTEEN

Kela vastaa nyt kaikkien merkittävien perusturvaetuuksien hoidosta. Suomalaisen yhteiskunnan muutokset ja haasteet vaikuttavat myös Kelan etuuksiin ja toimintaan.

Keskipitkällä aikavälillä sosiaaliturvan suurimmat haasteet liittyvät talous- ja työllisyyskehitykseen sekä siitä johtuvaan paineeseen pienentää julkisia menoja. Kansainvälistä taloudellista ja poliittista kehitystä on vaikea ennakoida. Koska Suomi on pieni ja avoin talous, kansainväliset kriisit ja talouden suhdanteet vaikuttavat suoraan maamme talousnäkyymiin.

Suomen valtiontalous on ollut vuodesta 2009 alijäämäinen. Kuntataloudessa alijäämä on jatkunut jo vuodesta 2001. Vuonna 2017 talous kasvoi nopeasti, ja kasvun on ennustettu jatkuvan lähivuosina, tosin ehkä heikompana kuin 2017. Vaikka työttömyyden kasvu taittui jo vuonna 2016, pitkäaikaisyöttömyys on edelleenkin suurta. Pulmana on se, että Suomessa on samanaikaisesti paljon avoimia työpaikkoja ja suuri työttömyysaste. Tilanne johtuu osaamisvajeesta ja siitä, etteivät työttömät siirry riittävällä tavalla paikkakunnille, joissa on työtä. Lisäksi tilanne johtuu sosiaaliturvaan liittyvistä kannustinongelmista, joiden ratkaisemiseksi kokeillaan perustuloa ja osallistavaa sosiaalipolitiikkaa. Vuoden 2018 alussa tuli voimaan aktiivimalli, johon sisältyy aiempaa enemmän velvoitteita työttömyysturvan saajille.

Julkisen talouden sopeuttamistoimet ovat johtaneet tuntuviin sosiaaliturvan leikkauksiin ja rakenteellisiin muutoksiin. Kuntatalouden leikkauksia on hoidettu siirtämällä kuntien tehtäviä valtion hoidettavaksi.

Vuoden 2017 alusta perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi. Uudistus lisää ihmisten yhdenvertaisuutta ja mahdollistaa erilaisten perusturvaetuuksien yhdenmukaistamisen.

Kääntöpuolena voi olla etuusmenojen kasvu. Vuonna 2017 Kela maksoi perustoimeentulotukea 722 milj. euroa ja teki 1,7 milj. ratkaisua. Perustoimeentulotuen vuoksi Kelan palvelupisteiden asiakaspalvelusuoritteet, skannaus, postinkäsittely ja indeksointi kasvoivat kolmanneksella. Toimeentulotukimenot sekä ratkaisujen ja asiakaspalvelusuoritteiden määrät vakiintunevat lähivuosina. Toisaalta talouskehityksen paraneminen saattaa vähentää toimeentulotuen tarvetta.

Leikkauksia ja rakenteellisia uudistuksia

Osa valtiontalouden sopeuttamis- ja säästötoimenpiteistä on kohdistunut myös Kelaan. Kelan toimintamenoja pienennettiin vuosina 2015–2016. Vuonna 2017 toimintakulut kuitenkin taas kasvoivat erityisesti toimeentulotuen takia.

Sekä leikkaukset että rakenteelliset uudistukset tarkoittavat muutoksia lainsäädäntöön. Suurimmat muutokset tulevat todennäköisesti sote-uudistuksen vuoksi. Sote-uudistus ja pyrkimys yksikanavaisen rahoitusjärjestelmään saattavat vaikuttaa Kelan hoitamiin sairausperusteisiin korvausjärjestelmiin. Myös kuntoutusetuudet ja matkakorvausjärjestelmä saattavat muuttua.

Alustavien linjausten mukaan osa matkakorvauksista siirtyy maakuntien rahoitettavaksi vuoden 2019 alusta. Opiskelijaterveydenhuollon järjestäminen tulisi Kelan vastuulle vuonna 2020, ja vuoden 2022 alusta yksityisen terveydenhuollon sairaanhoitokorvaukset lakkautettaisiin ja korvattaisiin suoran valinnan palvelukokonaisuuksilla sekä asiakas- ja maksuseteleillä.

Nykyisin sairaanhoitovakuutuksen menot rahoitetaan valtion osuudella ja vakuutettujen sairaanhoitomaksulla. Vuonna 2016 valtion osuus oli 44,9 % ja vakuutettujen sairaanhoitomaksun osuus 55,1 %. Kilpailukyky sopimuksen myötä rahoitusosuudet muuttuivat siten, että valtion osuus suurenee ja vakuutettujen sairaanhoitomaksun osuus pienenee.

Laskelmien mukaan vuodesta 2020 lähtien valtion osuus sairaanhoitovakuutuksesta on 70 % ja vakuutettujen 30 %.

Kela osallistuu jo nyt joihinkin sote-pilotointeihin. Valtakunnallisena toimijana Kela tarjoutuu osallistumaan sote-uudistuksen toimeenpanoon ja asiakkaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseen. Kelalla

on edellytykset vastata valtakunnallisen maksuliikenteen hallinnoinnista ja teknisestä toteutuksesta. Kelan valtakunnallisia tietojärjestelmiä tulisi hyödyntää, jotta päästään kustannustehokkaiseen lopputulokseen. Kelan vahvuutena on Kanta-palveluiden toimivuuden lisäksi valtakunnallinen ja kansainvälinen tiedonhallinta terveysperusteisissa etuuksissa ja palveluissa. Kustannus- ja toimintatiedot ovat saatavissa kaikista etuuksista lähes reaaliaikaisina.

Rakenteellisia uudistuksia tehdään jatkuvasti. Yleisen asumistuen menot ovat kasvaneet vuodesta 2014 vuoteen 2017 yli 500 milj. eurolla. Menoja ovat lisänneet erityisesti vuoden 2015 uusi asumistukilaki, 300 euron ansiotulovähennys, työttömien määrän kasvu, asumiskustannusten kasvu sekä viimeksi tuoreimpana opiskelijoiden siirtyminen yleisen asumistuen saajiksi syksyllä 2017.

Huhtikuussa 2017 työnantajille alettiin maksaa kertakorvausta vanhemmuudesta johtuvista perhevapaakustannuksista. Vuotuiset kulut ovat arviolta 46 milj. euroa. Uudistuksen alkamisvuonna 2017 kulut olivat 15,7 milj. euroa.

Säästöjä kohdistettiin 2016 ja 2017 erityisesti lääkkeiden, lääkärinpalkkioiden, hammashoidon, tutkimuksen, hoidon ja matkojen korvauksiin sekä opintotukeen. Lisäksi säästöjä kohdistettiin muun muassa sairauspäivärahoihin ja vanhempainpäivärahoihin. Rakenteellisia muutoksia ja leikkauksia on tehty myös kuntoutusetuuksiin ja työttömyysturvaan.

Vuonna 2018 Kelan etuuskulut ovat arviolta 15,2 mrd. euroa. Vuonna 2018 kansaneläkeindeksiin sidotut etuudet jäädytettiin toimeentulotukea lukuun ottamatta. Toisaalta takuueläkkeeseen tehtiin tasokorotus vuoden 2018 alussa. Kansaneläkeindeksin pisteluku on jäädytetty vuoteen 2019 saakka. Asumistuen menojen kasvua hillitään leikkaamalla tukea vuosina 2016–2018. Opintotukeen tulee muutoksia, ja työttömyysturvassa tuetaan työn vastaanottamista ja yrittäjyyttä.

Vuodesta 2017 vuoteen 2018 Kelan kokonaismenot kasvavat arviolta 200 milj. euroa. Kasvua on muun muassa perustoimeentulotuen ja yleisen asumistuen menoissa siksi, että vuonna 2018 Kela maksaa ensimmäistä kertaa toimeentulotukea koko vuoden ajan ja opiskelijat ovat ensimmäistä kertaa koko vuoden yleisen asumistuen piirissä. Sen sijaan työttömyysturvan menot pienenevät, kun työttömien määrä pienenee. Perustoimeentulotuen menot ovat noin 840 milj. euroa vuonna 2018 ja asettunevat samalle tasolle seuraavinakin vuosina.

Kelan etuuksien merkitys kasvaa

Hallitusohjelman linjaukset vaikuttavat pidemmälläkin aikavälillä Kelan etuuksiin. Indeksijäädytysten, osin indeksisidonnaisuudesta luopumisten ja etuusleikkausten vaikutukset ovat yhteensä arviolta noin 750 milj. euroa vuonna 2018.

Uusi työeläkejärjestelmä tuli voimaan vuoden 2017 alusta. Vuoteen 2080 ulottuvien Kelan laskelmien mukaan eläkeuudistus kasvattaa Kelan etuusmenoja, mutta suhteutettuna bruttokansantuoteseen menot pysyvät kuitenkin ennallaan. Laskelmat tarjoavat lähtökohdan esimerkiksi väestön ikääntymisen vaikutusten ja rahoituskysymysten tarkastelulle.

Kansaneläkkeen ja takuueläkkeen suhde työeläkkeisiin sekä kansaneläkkeen ja takuueläkkeen välinen yhteys nousevat keskusteluun. Työsuhteiden mahdollinen hapertuminen ja haurastuminen lisäävät Kelan työttömyys- ja eläketurvan merkitystä köyhyyden ja syrjäytymisen estäjänä.

Osittaisena vastauksena köyhyyteen ja syrjäytymiseen pääministeri Juha Sipilän hallitus aloitti perustulokokeilun, joka ajoittuu vuosille 2017 ja 2018. Kela koordinoi kokeilua.

Sairausvakuutuksen merkitys perusterveydenhuollon rahoittajana on kasvanut 2000-luvulla. Työterveyshuolto korvaa yhä laajemmin työikäisten perusterveydenhuollon palveluita. Kasvukeskuksissa työterveyshuollon osuus perusterveydenhuollon menoista on jo yli kolmannes. Yksityislääkärikäyntien korvausmenot ovat pysyneet samalla tasolla jo usean vuoden ajan. Yksityisiä yleislääkäripalveluita käytti vähintään joka kymmenes.

Syrjäytymisen torjumiseen tarvitaan tutkimustietoa

Kela on mukana syrjäytymisen ehkäisyssä.

Huono-osaisuuden on todettu kasautuvan. TerveYTEEN, talouteen ja työhön liittyvät ongelmat pakautuvat yhä useammin samoille henkilöille. Esimerkiksi työmarkkinatuen saajista yli 70 % kokee taloudellisen tilanteensa vaikeaksi, ja melkein joka toisella heistä on pysyvä vamma tai sairaus. Siitä seuraa köyhyyttä ja syrjäytymistä.

Työmarkkinatuen saajien keskeinen toimeentulon lähde ovat Kelan etuudet. Lähivuosien haaste on säilyttää perusturvaetuuksien riittävä taso sekä kannustaa yrittämiseen ja työntekoon.

Meneillään on useita tutkimus- ja toimenpideohjelmiä, joilla syrjäytymisen mekanismeja selvitetään ja tarjotaan malleja syrjäytymis- ja terveysongelmien vähentämiseksi. Tutkittuun tietoon ja näyttöön perustuvat toimenpiteet otetaan entistä vahvemmin osaksi yhteiskunnallista päätöksentekoa.

Kela on keskeisesti mukana useimmissa näistä toimenpiteistä. Kelalla on edustus syrjäytymisen ehkäisemisen työryhmässä sekä perusturvan ja toimeliaisuuden työryhmässä. Lisäksi Kelan tutkimuksella on vahva panos Suomen Akatemian strategisessa tutkimuksessa, joka tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Koveneva työelämä vaatii kuntoutuksen kehittämistä

Työelämän vaatimusten koventuminen ja varhaisten eläkereittien sulkeminen asettavat vaatimuksia kuntoutusjärjestelmälle. Kela on merkittävä kuntoutuksen järjestäjä sekä kuntoutuksen kehittäjä ja tutkija.

Kuntoutusjärjestelmän monimuotoisuus ja palvelujärjestelmien hajanaisuus vaikeuttavat oikean kuntoutustahon ja toimenpiteen löytymistä. Kuntoutuksen onnistumisessa tarvitaan julkisen terveydenhuollon, työterveyshuollon, Kelan, työeläkejärjestelmän sekä sosiaali- ja työvoimahallinnon parempaa yhteistyötä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen rakenneuudistukset sekä kuntarakenteiden muutokset vaikuttavat kuntoutuspalvelujen kehittämiseen ja muuttavat palvelujen toteuttamista. Tässäkin tarvitaan laaja-alaista arviointia ja tutkimusta.

Tavoitteena selkeä ja tiivis perusturvaverkko

Perustoimeentulotuen siirto kunnilta Kelaan ei kaikin osin sujunut hyvin. Alkuvaiheessa toimeentulotuen saamisessa esiintyi kohtuuttomia viiveitä. Kun järjestelmät toimivat nyt paremmin, maksu- tuksessa voidaan pääsääntöisesti noudattaa määräaikoja. Haasteena on edelleenkin, miten hyvin

ja kitkattomasti Kelan ja kuntien sosiaalityön välinen yhteys toimii. Siihenkin sote-uudistus tulee tuomaan mukaan uusia, vielä tuntemattomiakin elementtejä.

Perustoimeentulotuen siirron myötä Kela hoitaa nyt kaikki merkittävät perusturvaetuudet. Lähivuosien suuri sosiaalipoliittinen kysymys on se, missä määrin näitä eri järjestelmiä on mahdollista yhdistää vähemmän byrokraattiseksi ja tiiviimmäksi perusturvaverkoksi, joka olisi samalla myös työn vastaanottamisen kannalta kannustavampi kuin nykyinen järjestelmä.

KELA VASTAA SOTE-UUDISTUKSEEN LIITTYVÄN VALINNANVAPAUDEN TOTEUTTAMISESTA

Kelassa valmistauduttiin vuoden 2017 aikana ennakoivasti tuleviin lainsäädännön muutoksiin. Merkittävä osa valmistautumisesta liittyi maakuntauudistuksen vaikutusten selvittämiseen ja valinnanvapauden toteuttamiseen.

Kelan asiantuntijarooli on huomattava, kun sote-uudistusta varten luodaan ICT-järjestelmiä, toimitasuunnitelmia ja ohjeistusta. Kelassa käynnistettiin vuoden 2017 aikana maakuntien tarvitsemien sote-järjestelmien rakentaminen. Niiden avulla voidaan toteuttaa uudistukseen liittyvä valinnanvapaus.

Tietojärjestelmien rakentamisessa hyödynnetään Kelan toteuttamaa sairaanhoidon suorakorvausjärjestelmää, joka perustuu väestörekisteriin ja johon on jo liitetty suurin osa yksityisistä palveluntuottajista. Valinnanvapauden edellyttämä lähetepalvelu voidaan toteuttaa Kelan tuottamia Kanta-palveluja hyödyntämällä.

Sote- ja valinnanvapauslakien on tarkoitus tulla voimaan kesällä 2018. Valinnanvapauspilotit käynnistyvät heinäkuussa 2018. Yhdenvertaisen palvelun takaaminen on yksi uudistuksen keskeisimmistä tavoitteista. Kelassa voidaan ottaa oppia järjestelmien kehityksessä ja palvelujen suunnittelussa niin perustulokeilun toteutuksesta kuin perustoimeentulotuen siirrosta.

Pilottivaiheessa Kela rakentaa tietojärjestelmän sote-keskuksen valintaa varten. Asiakas voi valita haluamansa yksityisen tai julkisen palveluntuottajan, kuten sote-keskuksen tai suun terveydenhuollon yksikön.

Kelan luomasta valinnanvapausjärjestelmästä tulee kansallinen tietovaranto, johon tallennetaan asiakkaan tekemät valinnat, asiakkaan käyttämät palvelut, palveluntuottajille maksetut korvaukset ja sopimukset, jotka maakunnat ovat tehneet palveluntuottajien kanssa. Sote-alan toimijat saavat järjestelmästä käyttöönsä tarvittavat tiedot esimerkiksi henkilökohtaisen budjetin ja asiakassetelin käyttöä varten.

Valinnanvapausjärjestelmä on yhteydessä Kanta-palveluihin. Tulevaisuudessa asiakas tekee valinnat Omakannan kautta. Sieltä hän pystyy myös seuraamaan itseään koskevia tietoja ja palvelujen käyttöä.

Kelan yhteistyökumppaneita palvelujen rakentamisessa ovat Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Väestörekisterikeskus ja Valvira. Sosiaali- ja terveysministeriö valvoo hankkeen toteutumista.

Asiakkaiden kannalta tulevaisuudessa on yhä tärkeämpää, että kaikki tieto on mahdollisimman laajasti sote-palveluja tuottavien ja käyttävien hyödynnettävissä. Valinnanvapauden toteutuminen

edellyttää, että asiakkaat pystyvät vertailemaan palveluja. Kelan tuottama Hoitopaikanvalinta.fi on esimerkki palvelusta, joka auttaa asiakkaita valinnanvapauden hyödyntämisessä. Palvelussa on tietoa terveyspalvelujen käyttämisestä ulkomailla ja terveydenhuoltoon liittyvästä valinnanvapaudesta Suomessa.

Ylipäätään digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen on keskeinen osa sote-uudistukseen valmistautumista sekä toiminnan ja asiakaslähtöisyyden kehittämistä. Palvelusta riippuen noin 60–70 % asiakkaista haki vuonna 2017 etuutta verkossa. Tietojärjestelmien yhteensopivuutta aiotaan yhä kehittää ja asiointia helpottaa asiakkaiden toivomusten mukaisesti. Palvelujen kehittämisessä ovat avuksi asiakasraadit, jotka on koottu eri etuuksien asiakkaista.

Aktiivimallia koskeva luonnos hallituksen esitykseksi laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta tuli Kelaan lausunolle 10.5.2017, jolloin aktiivimallin toimeenpanon valmistelu alkoi Kelassa. Hallituksen esitys annettiin 19.9.2017 eduskunnalle. Eduskuntakäsittelyn aikana joulukuussa 2017 lakiesitykseen lisättiin muutos, jonka perusteella henkilö voi kerryttää aktiivisuuttaan myös muissa työvoimaviranomaisen järjestämissä työllistymisedellytyksiä parantavissa palveluissa ja toiminnoissa. Muutosehdotuksen vuoksi Kelassa arvioitiin uudelleen aktiivimallin sisältö ja sen vaikutus tarvittavan henkilöstön määrään. Arvion mukaan Kela tarvitsee 100 uutta työntekijää.

STRATEGIAN TAVOITTEENA ON ERINOMAINEN ASIAKASKOKEMUS

Kelan hallitus hyväksyi kesäkuussa 2017 uuden strategian. Se määrittelee Kelan kehityksen suunnan vuoteen 2021 asti.

Strategian tärkeimpänä tavoitteena on vahvistaa asiakasnäkökulmaa ja auttaa luomaan Kelan etuuspalveluista hyvä asiakaskokemus. Strategian toteutumista vauhdittivat vuonna 2017 Erinomainen asiakaskokemus -ohjelma ja Tiedosta palvelua -ohjelma sekä neljä muutosjohtajaa.

Erinomaisen asiakaskokemuksen rakentamisessa hyödynnetään laajasti digitalisaatiota, jonka tavoitteena on helpottaa asiointia ja nopeuttaa etuuksien maksua. Vuonna 2017 jo yli 60 % etuushakemuksista tehtiin verkossa.

Kela on luonut ICT-toiminnoillaan digitaalisen ekosysteemin, jossa tehdään yhteistyötä useiden toimijoiden kanssa. Vuonna 2019 avattava kansallinen tulorekisteri on yksi esimerkki palvelusta, jonka kehittämisessä Kela on mukana ja jossa hyödynnetään laajasti useiden toimijoiden keräämiä tietoja.

Digitaalisia palveluja on tarkoitus kehittää edelleen siten, että olemassa olevia tietoja yhdistellään ja käytetään ennakoivasti ratkaisujen tekemisessä. Tällä pyritään siihen, ettei asiakkailta kysyttäisi tietoja, jos ne voidaan saada muusta lähteestä.

Oppivat chattirobotit otettiin käyttöön vuonna 2017 opiskelijoiden etuuspalvelussa. Niiden tehtävänä on asiakkaiden auttaminen hakemuksen tekemisessä ja asiakkaiden kysymyksiin vastaaminen.

Digitaalisuuden lisääminen ja asiakaspalvelun kehittäminen edellyttävät myös laajempaa toimintakulttuurin muutosta. Esimiestyötä ja toimintatapoja kehittämällä koko organisaatiota

rohaistaan arjen toimintojen ketteröittämiseen ja nopeaan reagointiin. Asiakaspalautetta seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa tehdään muutoksia sen pohjalta.

Sosiaaliturvan vaikuttavuuden lisääminen on merkittävä osa lainsäädännön asiantuntijatyötä, jota Kela tekee. Myös uuden strategian keskeisenä tavoitteena on lainsäädännön vaikuttavuuden edistäminen sekä sosiaaliturvan ja etuuksien eri vaihtoehtojen vaikutusten selvittäminen. Kelan maksamissa etuuksissa on muutamia, joiden vaikuttavuutta arvioidaan nyt erityisen tarkasti. Asumistuen vaikuttavuudesta ja vaihtoehtoista tehdään tarkempaa analyysia, koska asumistuki on yksi Kelan merkittävimmistä yksittäisistä etuuksista. Asumistukia maksettiin vuonna 2017 noin 2 003 milj. euroa, joka on 4 % enemmän kuin edellisvuonna.

KELA KÄSITTELEE TOIMEENTULOTUKIHAKEMUKSET JO KUNTIA NOPEAMMIN

Perustoimeentulotuen siirtoon valmistauduttiin yhteistyössä kuntien kanssa. Toimeentulotuen etuusjärjestelmä ja verkkopalvelu valmistuivat aikataulussa. Hakemusten suuri määrä ja uusien asiakkaiden tilanteisiin perehtyminen kuitenkin ruuhkauttivat käsittelyn pahasti alkuvuonna 2017.

Toimeentulotuen ruuhkasta selvittiin palkkaamalla Kelaan lisää työntekijöitä sekä joustamalla niin Kelassa kuin kunnissa. Toimeentulotuen käsittelyssä työskenteli vuosien 2016–2017 vaihteessa 740 henkilöä. Kevään aikana uusia työntekijöitä palkattiin 250. Lisäksi Kela oli kouluttanut muissa etuuksissa työskentelevää henkilökuntaa toimeentulotuen käsittelyyn. Siksi työntekijöitä pystyttiin siirtämään toimeentulotuen käsittelyyn nopeasti myös Kelan sisältä.

Huhtikuussa toimeentulotuen käsittelyaika saatiin valtaosassa hakemuksia alle 7 työpäivään eli alle lakisääteisen enimmäiskäsittelyajan. Alkusyksystä keskimääräinen käsittelyaika oli 4 työpäivää ja nousi loppuvuonna 5,5 päivään. Loppuvuodesta hakemukset käsiteltiin keskimäärin nopeammin kuin aiemmin kunnissa.

Kelan hallitus teetti keväällä toimeentulotuen siirrosta sisäisen selvityksen. Lisäksi Kelan toimintaa valvovat Kelan valtuutetut tilasivat ulkopuolisen selvityksen kehitystyön tueksi. Kelan hallitus kävi molemmat selvitykset ja niissä annetut suositukset läpi. Raporttien perusteella tehdään muutoksia muun muassa toimintatapoihin ja organisaatioon sekä nopeutetaan ja helpotetaan päätöksentekoa.

Kela on tehnyt yhteistyötä toimeentulotuen kehittämisessä myös asiakkaiden kanssa. Keväällä 2017 koottiin asiakasraati, jonka kanssa mietittiin ratkaisuja erityisesti asiakaspalvelun nopeuttamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Asiakkaat toivoivat esimerkiksi puhelinpalveluun takaisinsoittopalvelua.

Toimeentulotuen siirtymävaiheen jälkeen Kelan yhteistyö kuntien kanssa on entisestään tiivistynyt. Yhteisenä tavoitteena on tehdä toimeentulotuen hakemisesta hyvä asiakaskokemus. Sosiaalibarometrin mukaan 32 % kuntien sosiaalityöntekijöistä arvioi jo keväällä 2017 yhteistyön sujuvan hyvin.

Toimeentulotuen siirron ansiosta saadaan ensimmäistä kertaa ajantasaista tietoa toimeentulotuen hakemisesta ja myöntämisestä sekä toimeentulotuen asiakkaiden tilanteesta.

Aiemmin vastaavaa tietoa ei ole ollut olemassa tai sitä on saatu aikaisintaan vuoden viiveellä. Ajantasainen tieto auttaa palvelemaan toimeentulotukea hakevia asiakkaita aiempaa paremmin. Kelan rakentama tietojärjestelmä helpottaa Kelan ja kuntien yhteistyötä. Se on myös avuksi kuntien päätöksenteossa ja resurssien kohdentamisessa. Tietojärjestelmä edistää myös yhtä Kela-siirron tärkeimmistä tavoitteista: valtakunnallisesti yhtenäistä ratkaisukäytäntöä ja perustoimeentulotuen asiakkaiden yhdenvertaisuutta.

TULKKAUSPALVELUUN TULI VALINNANVAPAUTTA

Vammaisten tulkkauspalvelun ympärillä käytiin vilkasta keskustelua sen jälkeen, kun Kela ilmoitti huhtikuussa 2017 kilpailuttavansa tulkkauspalvelut. Laki julkisista hankinnoista edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun kilpailutus on tehtävä neljän vuoden välein, jos sen vuosittaiset kustannukset ovat suuremmat kuin 400 000 euroa.

Vammaisten tulkkauspalvelun kilpailutus herätti asiakkaissa huolta tulkkien vaihtuvuudesta ja riittävyydestä. Suurin osa kilpailutuksen perusteella valituista tulkeista on asiakkaille tuttuja, eikä tulkkien määrä ole dramaattisesti pienentynyt aiemmasta. Tulkkeja on nyt noin 750. Aiemmin heitä oli hieman yli 800.

Kilpailutuksessa tulkkien joukosta poistuivat ainakin sellaiset tulkit, jotka eivät käytännössä aikaisemminkaan tehneet tulkkaustyötä, sekä sellaiset tulkit, jotka työskentelivät erittäin vähän. Tavoitteena on, että kilpailutuksessa valituksi tulleet tulkit voisivat tehdä työtään mahdollisimman kokonaiskaisesti. Tällöin myös palvelun laatu pysyy hyvänä. Uutta on se, että asiakas voi vaikuttaa paremmin siihen, kuka hänelle tulkkaa.

Vammaisten tulkkauspalvelu on maailmanlaajuisestikin harvinainen palvelu. Se on tarkoitettu kuulovammaisille, kuulonäkövammaisille ja puhevammaisille. Palvelua voi käyttää esimerkiksi työssäkäyntiin, opiskeluun, harrastamiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Vammaisilla on subjektiivinen oikeus palveluun, joten Kelan on järjestettävä tulkkaus kaikille sitä tarvitseville.

Palvelu herättää paljon keskustelua ja tunteita, koska siinä on kyse asiakkaiden mahdollisuudesta kommunikaatioon. Asiakkaat ja vammaisjärjestöt ilmaisivatkin ponnekkaisesti huolensa palvelun kilpailutuksesta syksyllä 2017. Osa vaati jopa kilpailutuksen keskeyttämistä.

Valintaperusteina kilpailutuksessa olivat hinta, laatu ja maantieteellinen alue, jolla palveluntarjoaja toimii. Hankinta-alueiden määrä nostettiin kahdesta kuuteen. Sillä haluttiin vähentää matkakustannuksia ja lyhentää tulkkien matka-aikoja. Lisäksi Kela pyrki hankkimaan riittävästi erilaisia tulkkeja.

Kelan välityskeskukseen tietojen mukaan tulkkien välitys on toiminut hyvin vuoden 2018 alun jälkeen, jolloin uusi hankintakausi käynnistyi. Tilausmäärät olivat tammikuussa 2018 reilusti suuremmat kuin vastaavana ajankohtana vuotta aikaisemmin. Isosta volyymistä huolimatta suurimpaan osaan tilauksista löytyi tulkki.

Tyytyväisyyttä palveluun on lisännyt se, että vuoden 2018 alusta lähtien asiakkaat ovat voineet itse valita oman alueensa palveluntarjoajilta haluamansa tulkit henkilökohtaiselle tulkkiistalleen. Kela

on tiedottanut mahdollisuuksista ja muutoksista yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa sekä kirjeitse suoraan asiakkaille. Lisäksi muutoksista löytyy tietoa Kelan verkkosivuilta.

Kilpailutuksella ei saatu aikaan varsinaisia säästöjä, sillä tulkkauksen kustannukset ovat nousseet tasaisesti siitä saakka, kun palvelu siirtyi kunnilta Kelalle vuonna 2010. Syynä ovat asiakasmäärän suureneminen, palvelun käytön lisääntyminen ja yleinen hintakehitys. Kilpailutusten avulla pyritään kuitenkin mahdollisimman taloudelliseen ratkaisuun ilman, että tulkkauksen laatu kärsii.

EETTISET OHJEET

Kelan hallitus vahvisti Kelan uudet eettiset ohjeet kokouksessaan 8.6.2017. Uudet ohjeet koskevat kaikkia Kelassa työskenteleviä, ja ne on otettava huomioon kaikessa Kelan toiminnassa. Ohjeiden tarkoituksena on turvata hyvän hallinnon toteutuminen ja varmistaa, ettei Kelassa työskentelevien riippumattomuus vaarannu.

Ohjeissa on linjaukset muun muassa lahjojen ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta, kutsujen hyväksymisestä, osallistumisesta ulkopuolisten järjestämiin tilaisuuksiin sekä sivutoimista. Ohjeet on julkaistu Kelan verkkosivuilla.

KELAN MAKSAMAT ETUUDET

Kelan etuuskulut olivat yhteensä 14,8 mrd. euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 3,5 %.

Kuvio: Kelan kulujen jakautuminen 2017, milj. euroa

Kelan kulujen jakautuminen 2017

Kelan kulut yhteensä 15 323 miljoonaa euroa.

Kelan toimintakulut ovat noin **3 %** kokonaismenoista.

Taulukko: Kelan maksamat etuudet 2016–2017

Kelan maksamat etuudet

	2017 milj. €	2016 milj. €	Muutos (%)
Eläke-etuudet	2 391,3	2 470,3	-3,2
Vammaisetuudet	554,9	581,1	-4,5
Sairausvakuutusetuudet	4 045,4	4 145,6	-2,4
Kuntoutus	453,3	456,4	-0,7
Työttömyysturvetuudet	2 125,6	2 169,9	-2,0
Lapsiperheiden etuudet ¹	1 936,0	1 969,5	-1,7
Opintoetuudet	678,5	843,9	-19,6
Eläkkeensaajan asumistuki	581,0	559,0	3,9
Yleinen asumistuki	1 260,8	1 081,0	16,6
Perustoimeentulotuki	721,6	–	–
Muut etuudet	95,8	62,7	52,7
Etuusmenot yhteensä	14 844,2	14 339,4	3,5

¹Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuutusetuuksiin.

Eläke- ja vammaisetuudet

Taulukko: Eläke-etuudet 2016–2017

Eläke-etuudet

	2017 milj. €	2016 milj. €	Muutos (%)
Maksetut etuudet			
Yhteensä	2 391,3	2 470,3	-3,2
Kansaneläkkeet	2 150,3	2 223,3	-3,3
Takuueläkkeet	192,6	192,4	0,1
Perhe-eläkkeet	27,6	29,2	-5,7
Lapsikorotukset	5,4	5,6	-4,0
Rintamalisät	9,1	11,5	-21,0
Ylimääräiset rintamalisät	6,4	8,2	-22,7
Etuudensaajien määrä	31.12.2017	31.12.2016	
Kaikki etuudet	643 153	654 691	-1,8
Kansaneläke	606 914	615 751	-1,4
Takuueläke	101 669	101 647	0,0
Perhe-eläke	21 496	22 522	-4,6
Lapsikorotus	11 798	12 139	-2,8
Rintamalisä	13 791	17 482	-21,1

Taulukko: Vammaisetuudet 2016–2017

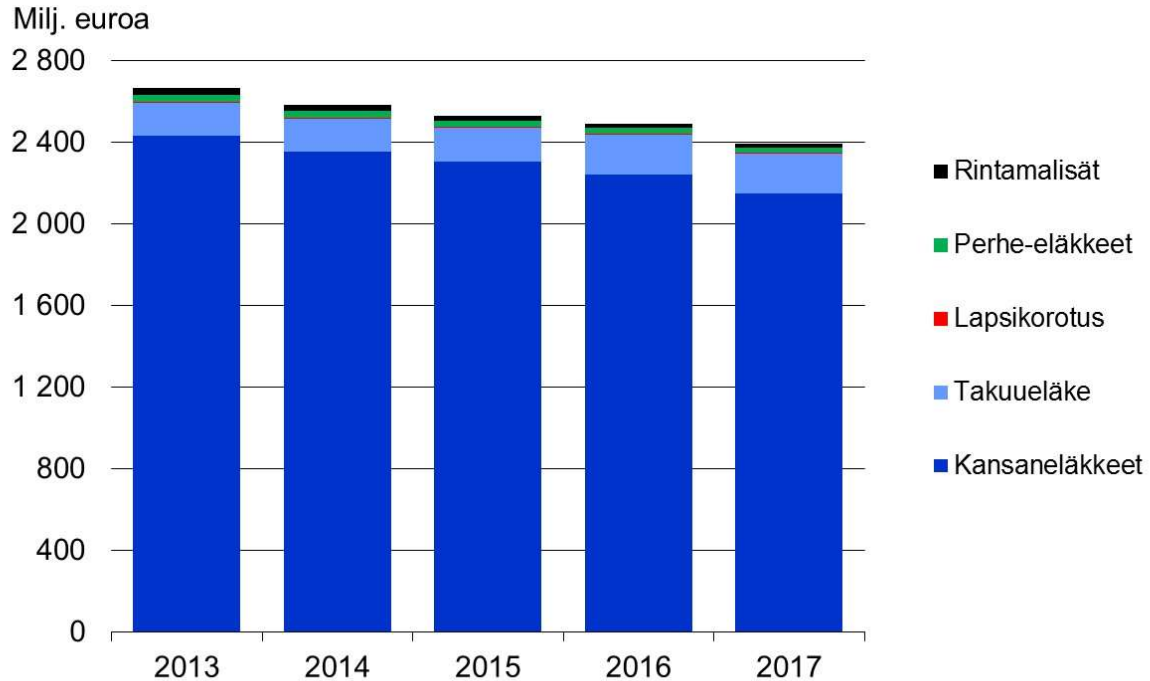
Vammaisetuudet

	2017	2016	
Maksetut etuudet			
Yhteensä	554 859 346	581 077 874	-4,5
Alle 16-vuotiaan vammaistuki	77 670 509	81 856 030	-5,1
16 vuotta täyttäneen vammaistuki	36 511 903	37 970 805	-3,8
Eläkettä saavan hoitotuki	440 677 805	461 246 379	-4,5
Etuudensaajien määrä	31.12.2017	31.12.2016	
Kaikki etuudet	268 537	274 945	-2,3
Alle 16-vuotiaan vammaistuki	34 931	35 556	-1,8
16 vuotta täyttäneen vammaistuki	12 997	13 073	-0,6
Eläkettä saavan hoitotuki	220 667	226 384	-2,5

Kuvio: Maksetut eläke-etuudet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Kela[®]

Maksetut eläke-etuudet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

Sairausvakuutusetuudet

Huhtikuusta 2017 alkaen työnantaja on voinut saada perhevapaakorvausta sen jälkeen, kun naispuolinen työntekijä on ollut kuukauden palkallisella äitiysvapaalla.

Perhevapaakorvaus on 2 500 euron suuruinen kertakorvaus, jonka tarkoituksena on vähentää erityisesti naisvaltaisilla aloilla kustannuksia, joita työnantajalle aiheutuu perhevapaista.

Perhevapaakorvaushakemuksia ratkaistiin touko-joulukuussa 6 800. Uusista hakemuksista 92 % johti myönteiseen päätökseen. Joulukuun loppuun mennessä perhevapaakorvauksen oli saanut 2 500 työnantajaa. Korvausta maksettiin 6 300 työntekijästä yhteensä 15,7 milj. euroa. Kaikki perhevapaakorvaukseen oikeutetut eivät ole vielä hakeneet sitä. Kelan arvion mukaan vuosittain noin 30 000 työnantajalla voi olla oikeus korvaukseen. Perhevapaakorvausta voi hakea heti, kun palkallinen vapaa on jatkunut kuukauden, tai kuuden kuukauden kuluessa vanhempainpäiväraha-ajan päättymisestä.

Perhevapaakorvaus koskee 1.4.2017 tai sen jälkeen alkaneita äitiysraha- ja vanhempainraha-ajankausia. Korvaus voidaan myöntää, kun työnantaja on maksanut työntekijälle palkkaa äitiysvapaan tai adoptioäidin vanhempainvapaan ajalta yhtäjaksoisesti vähintään kuukauden. Lisäksi edellytetään, että työntekijän työsuhde on kestänyt vähintään kolme kuukautta ennen äi-

tiysrahakauden tai adoptioäidin vanhempainrahakauden alkamista, että työsuhde perustuu vähintään yhdeksi vuodeksi tehtyyn työsopimukseen ja että työntekijän työaika on ollut vähintään 80 % alan kokoaikaisesta säännöllisestä työajasta.

Taulukko: Sairausvakuutuskorvaukset 2016–2017

Sairausvakuutuskorvaukset	2017 milj. €	2016 milj. €	Muutos (%)
Kaikki¹	4 045,4	4 145,6	-2,4
Sairausvakuutuksen päivärahat ²	1 814,2	1 881,6	-3,6
Sairauspäiväraha	764,2	773,8	-1,2
Osasairauspäiväraha	37,4	33,6	11,1
YEL-sairauspäiväraha	4,9	5,2	-5,1
Vanhempainpäivärahat ³	1 007,3	1 068,7	-5,7
Sairaanhoidon korvaukset	1 815,3	1 839,7	-1,3
Lääkkeet ⁴	1 386,7	1 412,0	-1,8
Peruskorvatut lääkkeet	318,1	316,1	0,6
Eriyiskorvatut lääkkeet	910,2	941,9	-3,4
Alempi korvaus	305,6	245,7	24,4
Ylempi korvaus	604,7	696,2	-13,1
Lääkkeiden lisäkorvaukset	158,1	153,8	2,8
Yksityislääkärin palvelut	56,2	58,7	-4,3
Yksityiset hammashoitopalvelut ⁵	52,5	55,7	-5,8
Yksityinen tutkimus ja hoito	40,3	43,3	-6,9
Matkat ja sairaankuljetus ⁶	279,7	270,0	3,6
Muut etuudet (mm. työterveyshuollon ja opiskelijoiden terveydenhuollon)	410,6	418,8	-2,0

¹ Sisältää sairauspäivärahasuoritukset Melalle 5,38 milj. euroa vuonna 2017.

² Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset sekä elimen luovuttajalle maksetut päivärahat.

³ Sisältää myös erityishoitorahat ja työnantajalle maksettavat perhevapaakorvaukset ja vuosilomakustannusten korvaukset.

⁴ Sisältää myös korvaukset annosjakelupalkkioista.

⁵ Sisältää suuhygienistien palkkioista maksetut korvaukset.

⁶ Sisältää matkojen lisäkorvaukset.

Taulukko: Sairausvakuutuskorvausten saajat 2016–2017

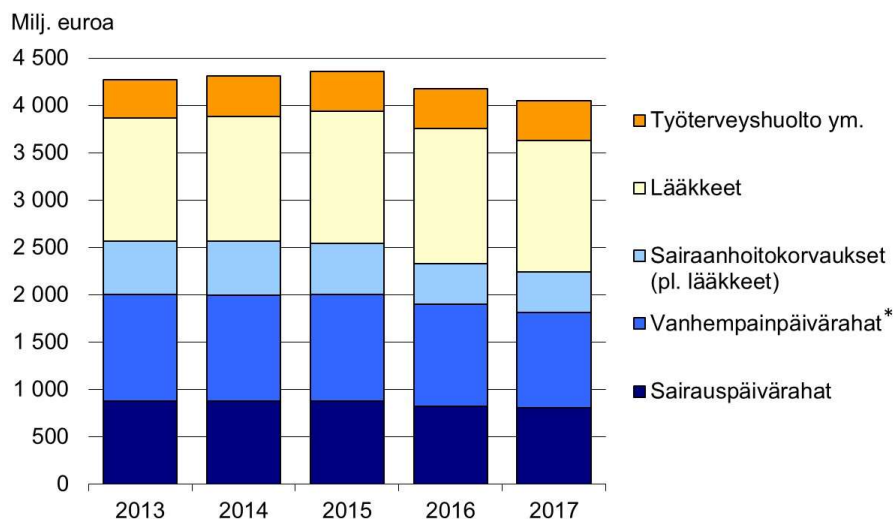
Sairausvakuutuskorvausten saajat	2017	2016	Muutos (%)
Kaikki	3 866 569	3 925 495	−1,5
Sairauspäiväraha ¹	286 630	281 544	1,8
Osasairauspäiväraha ¹	19 071	16 771	13,7
YEL-sairauspäiväraha ¹	14 780	15 001	−1,5
Vanhempainpäivärahat	149 092	154 729	−3,6
Sairaanhoitokorvaukset	3 764 362	3 829 816	−1,7
Lääkkeet	3 036 110	3 136 095	−3,2
Peruskorvatut lääkkeet	2 925 270	3 022 273	−3,2
Erityiskorvatut lääkkeet	1 204 567	1 198 002	0,5
Alempi korvaus	941 101	831 193	13,2
Ylempi korvaus	553 666	637 262	−13,1
Lääkkeiden lisäkorvaukset	238 958	209 655	14,0
Yksityislääkärin palvelut	1 542 388	1 566 288	−1,5
Yksityiset hammashoitopalvelut ²	997 680	1 016 850	−1,9
Yksityinen tutkimus ja hoito	1 179 336	1 195 792	−1,4
Matkat ja sairaankuljetus	573 479	576 588	−0,5

¹ Sama henkilö voi saada yhtä tai useampaa erilaista sairauspäivärahaa.

² Sisältää suuhygienistien palkkioista korvausta saaneet.

Kuvio: Maksetut sairausvakuutusetuudet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Kela® Maksetut sairausvakuutusetuudet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

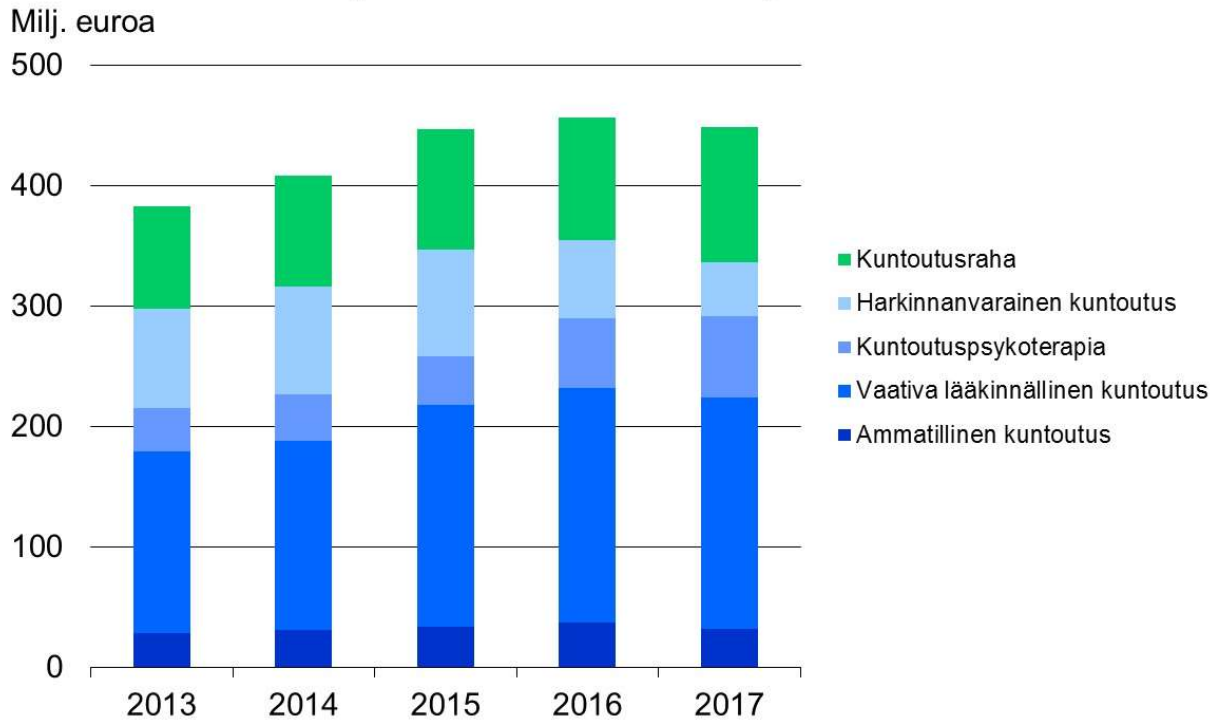

* Vanhempainpäivärahat sisältävät myös erityishoitorahat, perhevapaakorvaukset ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajille.

Kuntoutusetuudet

Kuvio: Maksetut kuntoutusetuudet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Kela[®] Maksetut kuntoutusetuudet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

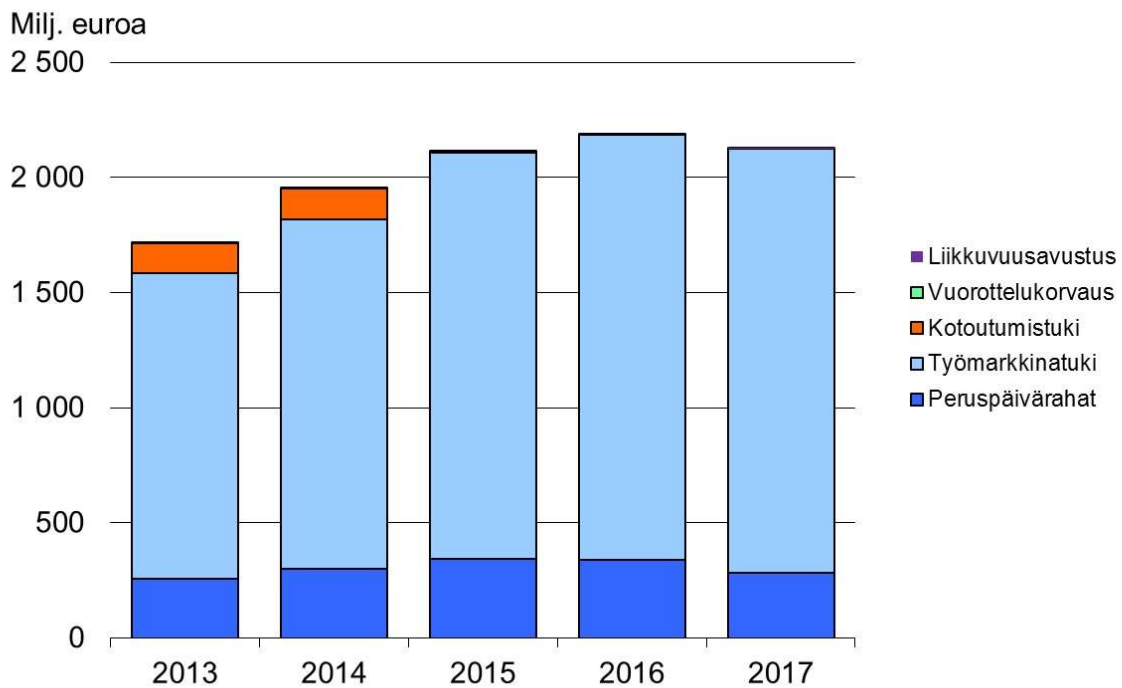

Työttömyysturvaetuedet

Kelan työttömyysturvan etuusmenojen ja saajien määrä pieneni vuonna 2017 kahdeksan vuoden kasvun jälkeen. Kela maksoi työttömyysturvaetuuksia 2 125 milj. euroa*, joka on 2 % vähemmän kuin edellisvuonna. Etuuksien saajia oli 366 029. Ansioturvan menot laskivat 16 %.

Kuvio: Maksetut työttömyysturvaetuedet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Kela[®] Maksetut työttömyysturvaetuedet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

* Luvusta puuttuvat ulkomaille maksetut työttömyysturvaetuedet

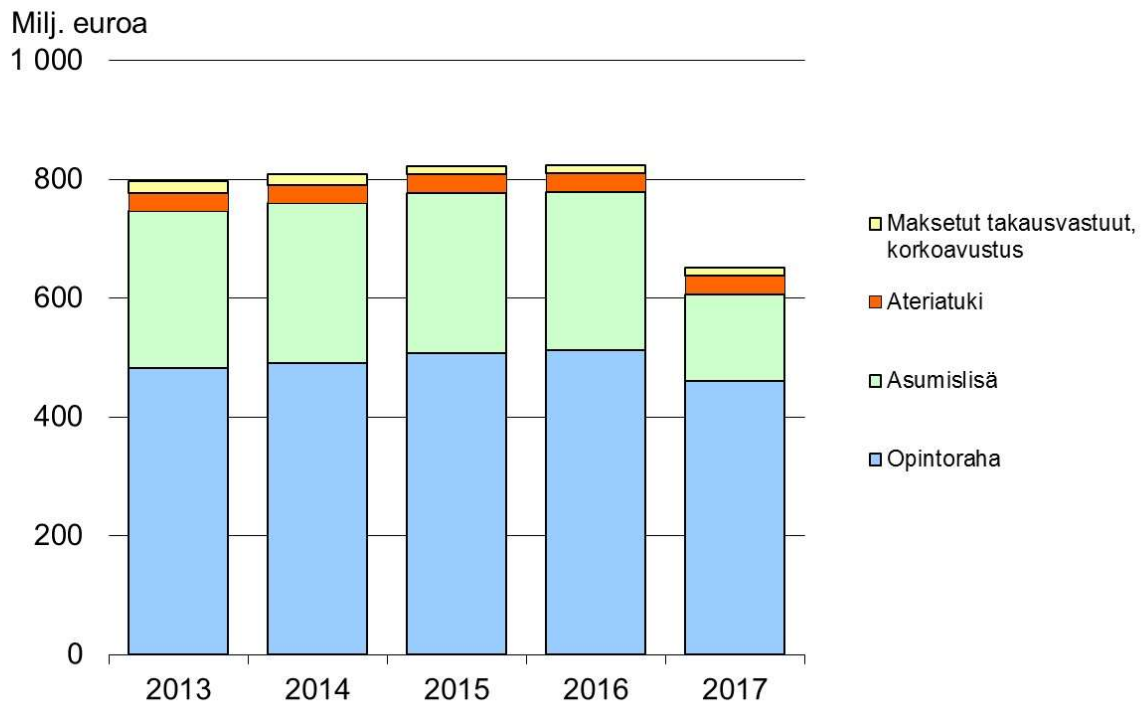
Opintoetuudet

Vuonna 2017 opiskelijoille maksettiin opintorahaa 461 milj. euroa (–9 %) ja asumislisää 146 milj. euroa (–45 %). Muutokset suhteessa vuoteen 2016 ovat suuria, koska elokuussa 2017 korkeakouluopiskelijoiden opintorahan määrät yhtenäistettiin toisen asteen opintorahan tasolle ja valtaosa opiskelijoista siirrettiin yleisen asumistuen piiriin.

Kuvio: Maksetut opintotuet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Maksetut opintotuet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

Asumisen tuet

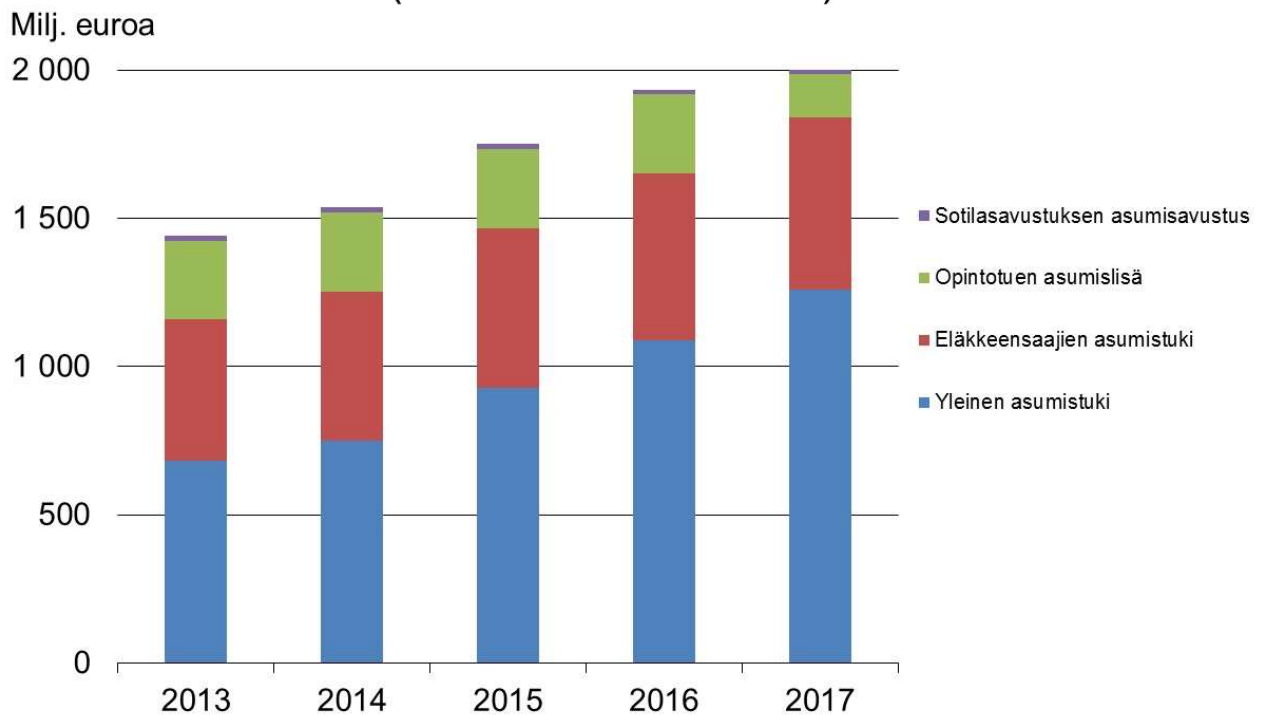
Kela maksoi vuonna 2017 asumistukia yhteensä 2 003 milj. euroa. Asumistukien etuusmenot kasvoivat aikaisempia vuosia maltillisemmin. Vuonna 2017 asumistukien etuusmenot kasvoivat 3,5 %, kun kahtena edellisellä vuonna kasvua oli yli 10 %.

Elokuussa 2017 valtaosa opiskelijoista siirtyi opintotuen asumislisästä yleisen asumistuen piiriin. Muutos kasvatti yleisen asumistuen saajien määrää noin 120 000 ruokakunnalla. Kaikkiaan Kelan asumistukien piirissä oli vuoden 2017 lopussa 862 658 henkilöä, joka on 16 % väestöstä. Määrä on lähes sama kuin vuoden 2016 lopussa: kasvua oli 0,5 %.

Kuvio: Maksetut asumistuet (vuoden 2017 rahana), 2013–2017

Kela[®]

Maksetut asumistuet 2013–2017, milj. euroa (vuoden 2017 rahana)

Lapsiperheiden etuudet ja muut etuudet

Taulukko: Muut etuudet 2016–2017

Muut etuudet	2017 milj. €	2016 milj. €	Muutos (%)
Kuntoutusetuudet	453,3	456,4	-0,7
Työttömyysturvaetuudet	2 125,6	2 169,9	-2,0
Äitiysavustus ja adoptiotuki	8,7	9,5	-8,2
Lapsilisä	1 366,2	1 381,7	-1,1
Lastenhoidon tuet	417,9	435,2	-4,0
Elatustuki	205,6	205,1	0,2
Eläkkeensaajan asumistuki	581,0	559,0	3,9
Eläketuki ¹⁾	17,1	–	–
Yleinen asumistuki	1 260,8	1 081,0	16,6
Perustoimeentulotuki	721,6	–	–
Opintoetuudet	678,5	843,9	-19,6
Sotilasavustus	16,6	16,0	3,5
Vammaisten tulkkauspalvelut	45,2	42,9	5,4
Rintamaveteraanien matkakorvaukset	0,4	0,4	-15,3

¹⁾ Eläketukea alettiin maksaa kesäkuussa 2017.

Taulukko: Muiden etuuksien saajat 2016–2017

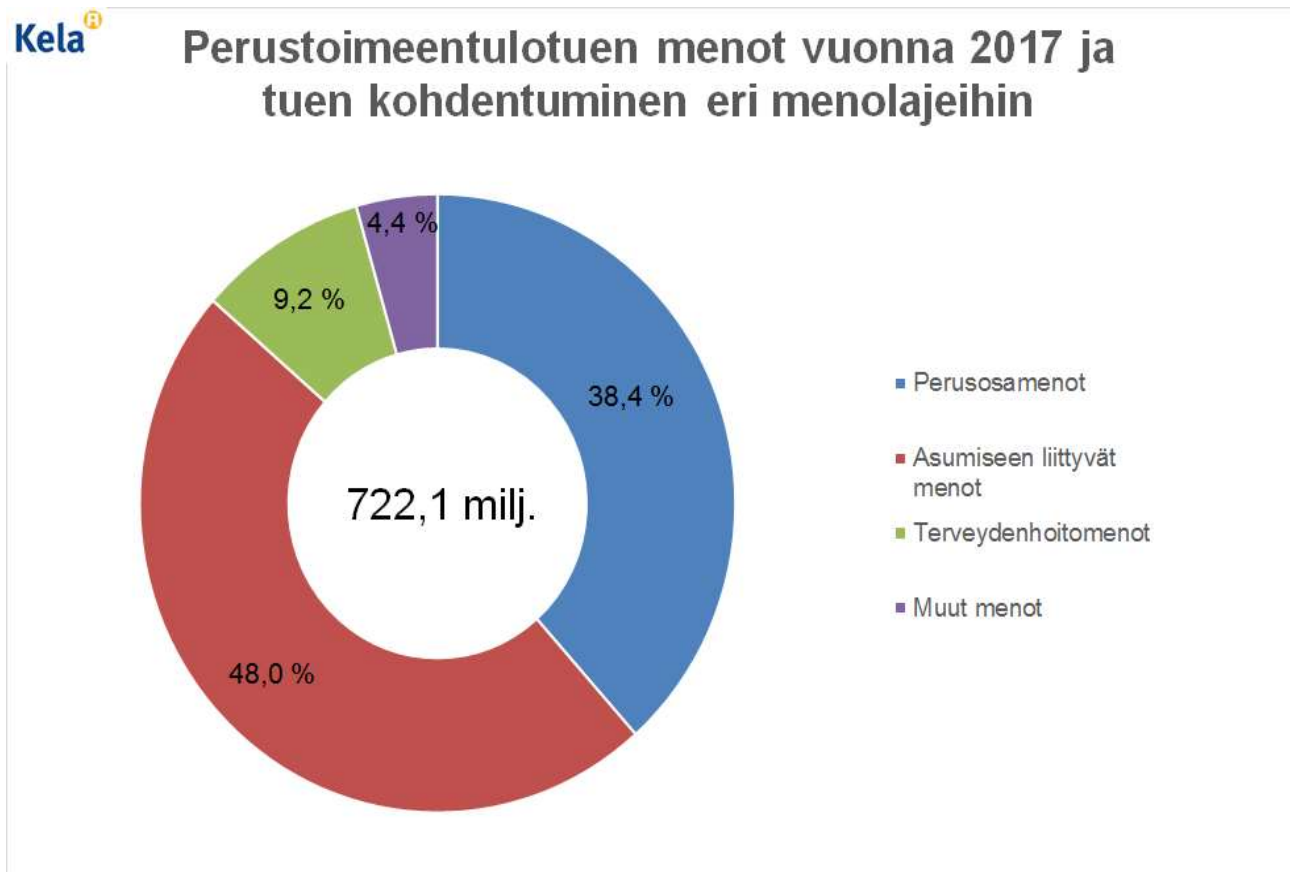
Muiden etuuksien saajat	2017	2016	Muutos (%)
Kuntoutujat	120 165	121 769	−1,3
Työttömyysturvaetuudet	366 039	369 651	−1,0
Äitiysavustus (perheet)	48 910	52 042	−6,0
Lapsilisä			
Perheet (31.12.)	548 585	551 974	−0,6
Lapset (31.12.)	1 003 635	1 009 115	−0,5
Lastenhoidon tuet			
Perheet	138 598	142 680	−2,9
Lapset	186 999	195 474	−4,3
Elatustuki			
Perheet (31.12.)	72 392	73 653	−1,7
Lapset (31.12.)	105 847	107 716	−1,7
Eläkkeensaajan asumistuki (henkilöt 31.12.)	207 322	201 914	2,7
Eläketuki (31.12.)	3 134	–	–
Yleinen asumistuki (ruokakunnat 31.12.)	381 526	267 356	42,7
Perustoimeentulotuki (vuoden aikana)			
Saajakotitaloudet	277 316	–	–
Henkilöt	402 564	–	–
Opintoetuudet			
Opintotuki	280 271 ¹	286 262 ²	−2,1
Koulumatkatuki	49 985 ¹	51 549 ²	−3,0
Vammaisten tulkkauspalvelut (31.12.)	5 975	5 853	2,1

¹ Lukuvuonna 2016/2017.

² Lukuvuonna 2015/2016.

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan tehtäväksi vuoden 2017 alussa. Kunnat pystyivät myöntämään tuen vielä siirtymäajan loppuun asti (31.3.2017). Kela maksoi perustoimeentulotukea 722,1 milj. euroa vuonna 2017. Tukea sai vuoden aikana 277 316 kotitaloutta, joissa oli 402 564 henkilöä. Perustoimeentulotukea sai 7,3 % väestöstä.

*Kuvio: Perustoimeentulotuen menot vuonna 2017 ja tuen kohdentuminen eri menolajeihin**

* Tilastoidut menot, jotka sisältävät myös rahana maksetut vuokra- ja sähkövakuudet.

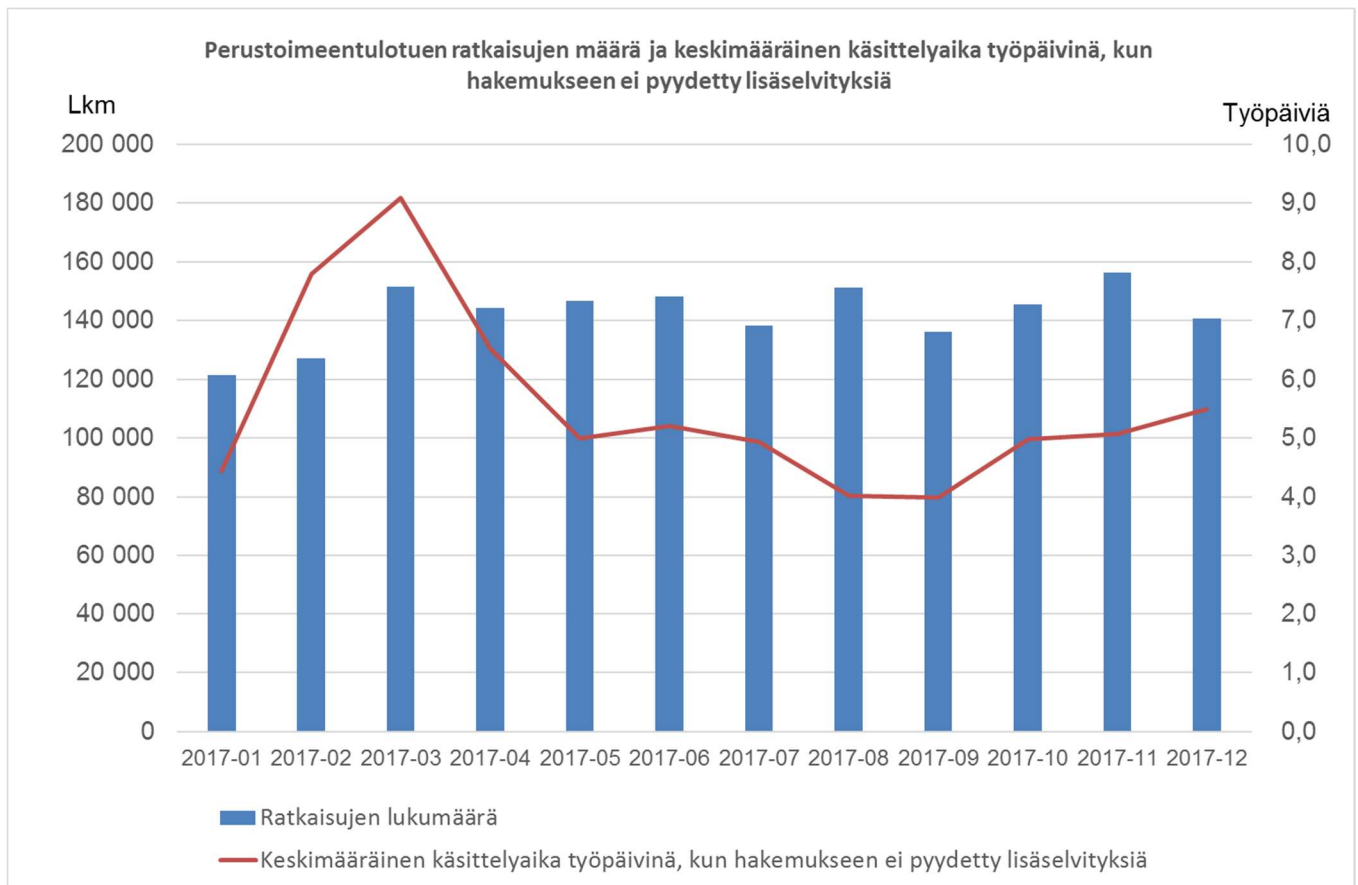
Taulukko: Etuuksien hakemukset ja ratkaisut 2016–2017

Etuuksien hakemukset ja ratkaisut

Etuus	Aika		2016	
	2017	Läpimeno- ajan keskiarvo ¹⁾	Ratkaisut	Läpimeno- ajan keskiarvo ¹⁾
Elatustuki ja elatusavun maksuvapautus	60 604	22,0	60 899	19,4
Eläkkeet (ml. eläketuki ja takuueläke)	160 306	63,1	165 051	55,3
Eläkkeensaajan asumistuki	195 584	29,7	188 733	23,9
Erytishoitoraha	9 757	13,9	9 931	9,8
Hoito-oikeus	9 714	10,9	-	-
Koulumatkatuki	72 723	11,5	71 681	14,4
Kuntoutus	161 224	28,3	155 728	27,9
Kuntoutusraha	68 500	12,8	77 771	10,5
Lapsilisät	110 199	21,8	114 641	19,7
Lastenhoidon tuet	234 006	15,9	244 536	13,4
Lääkkeiden korvusoikeudet	234 184	19,2	213 210	17,2
Lääkkeiden lisäkorvaukset	149 828	24,6	139 498	19,3
Opintoetuudet (opintotukietuudet, opintolainävähennys ja -hyvitys)	349 657	13,1	360 037	13,2
	11 187		11 233	
Sairaanhoitokorvaukset	180	8,3	146	7,4
Sairauspäivärahat	620 444	19,5	604 755	17,2
Sotilasavustus	26 857	11,6	26 321	11,5
Työterveyshuolto, työnantajat	50 550	106,2	57 627	84,4
Työterveyshuolto, yrittäjät	56 212	21,8	69 705	18,2
Työttömyysturva	1 388 146	6,7	1 347 600	6,0
Vakuuttamisasiat	109 300	28,4	117 992	21,1
Vammaisetuudet	114 794	24,6	121 135	20,9
Vanhempainpäivärahat (ml. vuosilomakustannuskorvaus)	176 990	27,2	184 202	23,3
Yleinen asumistuki	808 094	11,1	665 310	13,2
Äitiysavustus	49 598	9,2	51 500	6,7

Perustoimeentulotuen käsittelyaika saatiin huhtikuussa valtaosassa hakemuksia alle 7 työpäivään eli alle lakisääteisen enimmäiskäsittelyajan. Keskimääräinen käsittelyaika oli alkusyksystä 4 työpäivää ja nousi loppuvuonna 5,5 päivään.

Kuvio: Perustoimeentulotuen ratkaisujen määrä ja keskimääräinen käsittelyaika työpäivinä, kun hakemukseen ei pyydetty lisäselvityksiä

Takaisinperintä

Takaisin perittävien etuuksien yhteismäärä (mukaan lukien opintotuen tulovalvonnan perusteella käynnistyneet perinnät) oli vuoden päättyessä 123,2 milj. euroa (–0,1 % edelliseen vuoteen verrattuna). Opintolainojen takausvastuusaatavia oli perinnässä vuoden lopussa 122,0 milj. euroa (–7,4 % edelliseen vuoteen verrattuna).

KELA TARJOAA UUDENLAISTA ASIAKASPALVELUA

Kelan asiakaspalvelua kehitettiin vuoden 2017 aikana entistä monipuolisemmaksi. Hyvä asiakaspalvelu tarkoittaa asiakkaan elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä. Kelassa pyritään entistä enemmän siihen, että asiakkaan asioita voidaan tarvittaessa hoitaa ennakoivasti.

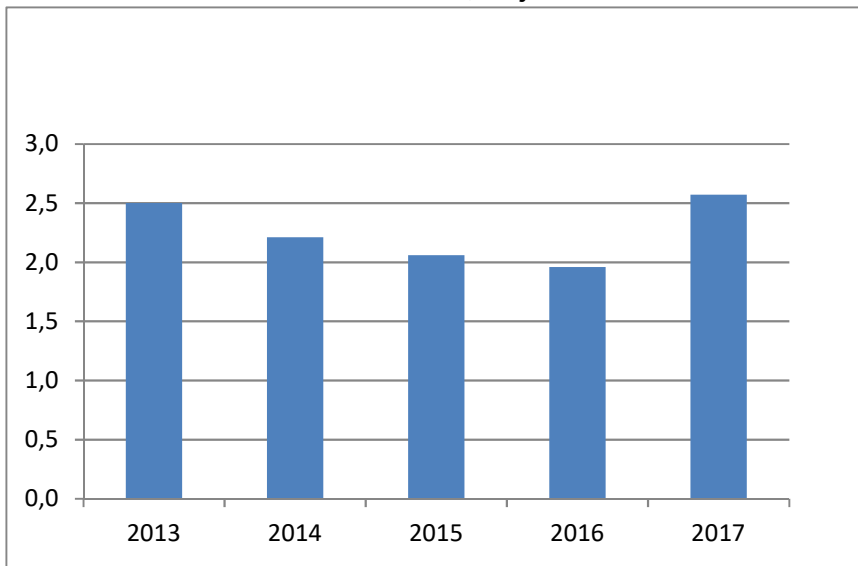
Kelan palvelujen saavutettavuus ei enää riipu Kelan palvelupisteverkosta. Verkkoasiointia kehittämällä on pystytty vapauttamaan aikaa henkilökohtaista palvelua tarvitsevien asiakkaiden asioiden hoitamiseen.

Asiakas voi saada henkilökohtaista palvelua puhelimesta ja entistä useammin myös etäpalveluna. Myös ajanvarauspalvelusta on hyviä kokemuksia, ja sen rooli korostuu tilanteissa, joissa asiakas tarvitsee henkilökohtaista palvelua. Ajanvarauspalvelu siirtyy yhä enemmän palvelupisteistä puhelimeen ja etäpalveluun.

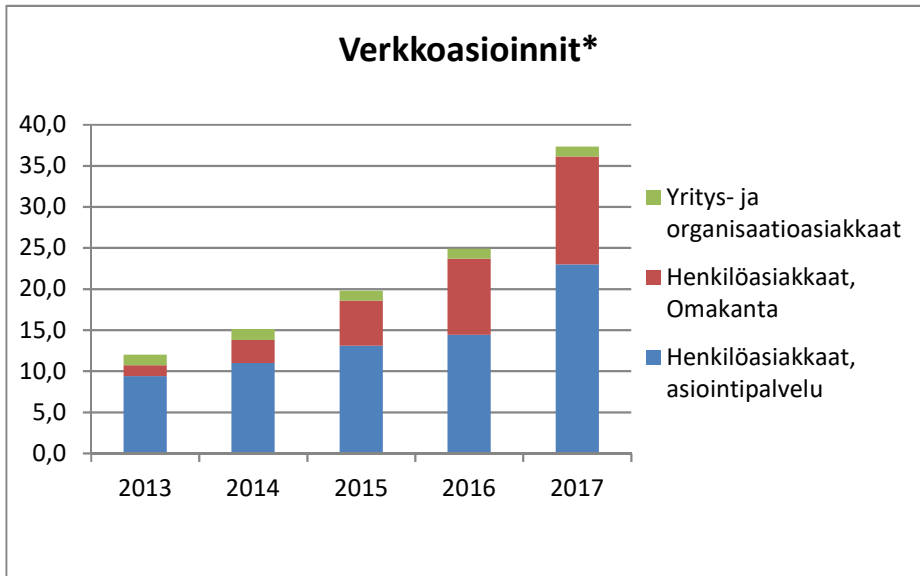
Uudet asiointitavat, esimerkiksi chatti, etäpalvelu ja pop up -palvelupisteet, tarjoavat asiakkaille entistä monipuolisemmat mahdollisuudet löytää sopivin tapa asioida Kelan kanssa. Vuoden 2017 aikana opiskelijoita neuvoi verkossa chattirobotti, joka vastasi asumisen tukeen liittyviin kysymyksiin. Chattirobotti sai julkisen sektorin palveluinnovaatioiden sarjassa kunniamaininnan Quality Innovation Award -kilpailussa.

Kelan työntekijät on koulutettu ymmärtämään asiakkaan elämäntilanne kokonaisvaltaisesti. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että asiakkaan tuen tarve ja oikeus etuuksiin selvitetään. Eriyksen tärkeää on huolehtia siitä, että asiakkaalle kuuluvat etuudet tunnistetaan ja hänelle tarjotaan niitä. Parhaimmillaan Kela ottaa ennakoiden yhteyttä asiakkaaseen.

Kuvio: Toimistoasioinnit 2013–2017, milj.

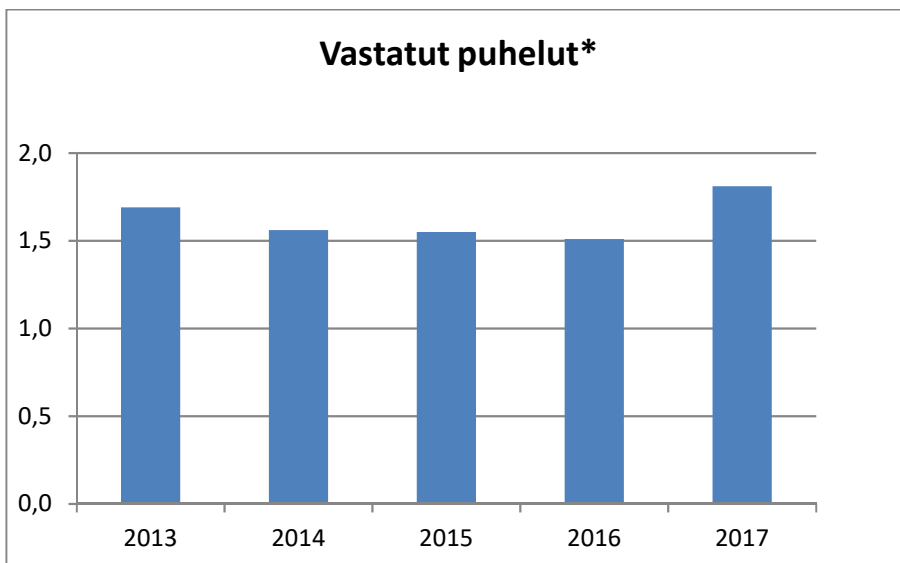

Kuvio: Verkkoasiointit 2013–2017, milj.

*Tunnistettuna tehtyjen kirjautumisten määrä verkkopalveluissa.

Kuvio: Vastatut puhelut 2013–2017, milj.

*Yhteyskeskukseen tulleet puhelut. Lisäksi puheluja tulee muihin Kelan yksiköihin.

KELA ON KANSAINVÄLINEN

Kansainvälisyys vaikuttaa Kelan toimintaan monella eri tavalla. Kelan asiakkaina on Suomessa asuvia ja työskenteleviä henkilöitä, mutta tietyissä tilanteissa myös ulkomailta olevilla henkilöillä on oikeus Kelan etuuksiin.

Sosiaaliturvan maksajamaan määräävät EU-lainsäädäntö, maiden väliset sosiaaliturvasopimukset ja kansallinen lainsäädäntö. EU-lainsäädännön tarkoituksena on sovittaa yhteen eri maiden sosiaaliturvajärjestelmät, eli kertoa, minkä maan sosiaaliturvaan henkilö kuuluu ja mistä saa etuuksia, kun liikkuu maiden välillä. Pääsääntö on se, että henkilö saa sosiaaliturvan sen maan lainsäädännön mukaisesti, missä hän työskentelee, vaikka asuisi vakinaisesti jossain muualla.

Useissa EU-maissa asunut tai työskennellyt henkilö saa kuitenkin eläkkeen niistä maista, joissa hän on ollut vakuutettuna. Näissä tilanteissa eläkehakemuksen voi jättää asuinmaahan, josta hakemus välitetään muiden EU-maiden eläkelaitoksille.

EU:n alueella liikkuvat henkilöt voivat käyttää eurooppalaista sairausvakuutuskorttia. Se helpottaa palvelujen saamista samoilla ehdoilla ja kustannuksilla kuin kyseisessä maassa vakuutetut saavat. Kotimaan sosiaaliturvajärjestelmä korvaa kustannukset.

Kela tekee runsaasti yhteistyötä muiden EU-maiden ja Pohjoismaiden sosiaaliturvalaitosten kanssa. Yhteistyön tavoitteena on ennen kaikkea prosessien sujuvoittaminen silloin, kun käsitellään eri valtioissa oleskelevien henkilöiden sosiaaliturva-asioita. Kela on mukana myös, kun EU-tasolla kehitetään esimerkiksi digitaalisuutta.

Vuonna 2017 yhteistyötä tehtiin erityisesti Viron, Pohjoismaiden, Puolan ja Saksan kanssa. Niiden kanssa käytiin niin sanottuja yhteyslaitosneuvotteluita eri etuuksiin liittyvistä asioista. Lisäksi Kela osallistui muun muassa EU:n komission järjestämiin tapaamisiin sekä muuhun EU-tason yhteistyöhön.

Yhteistyö ministeriöiden kanssa on tiivistä kansainvälisiä ulottuvuuksia sisältävän lainsäädännön valmistelussa. Vuonna 2017 on ollut valmistelussa muun muassa osakärkihanke asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön kohdentumisesta ja EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamisasetuksen muutokset.

Kela tulee ylläpitämään Suomen osalta eurooppalaista sosiaaliturvatietojen sähköistä vaihtojärjestelmää EESSIä (Electronic Exchange of Social Security Information), jonka on tarkoitus tulla käyttöön vuonna 2019. Järjestelmän avulla EU-maiden sosiaaliturvaviranomaiset vaihtavat tietoja tehokkaasti, nopeasti ja turvallisesti. Tietojenvaihtoa tarvitaan EU:n sosiaaliturvan yhteensovittamiseen.

Suomessa Kela on mukana International House Helsinki –palvelussa (IHH), johon liittyvä kokeilu käynnistyi joulukuussa 2017. IHH tarjoaa suurimman osan maahanmuuttajien tarvitsemista alkuvaiheen palveluista. Palvelu on suunnattu kaikille hiljattain pääkaupunkiseudulle tulleille maahanmuuttajille. IHH palvelee myös yrityksiä ja työnantajia ulkomaiseen työvoimaan ja sen rekrytointiin liittyvissä kysymyksissä. Pilottiin osallistuvat kaupungin maahanmuuttajaneuvonnan lisäksi Uudenmaan maistraatti, Verohallinnon ja Kelan yhteinen In To Finland -palvelu, Uudenmaan TE-palvelut, Eläketurvakeskus ja Helsingin seudun kauppakamari.

Vuoden loppupuolella järjestettiin ensimmäisen kerran kansainvälinen työnantajaraati, jossa kartoitettiin työnantajien kokemuksia työntekijöidensä kansainvälisistä tilanteista.

Jokaisessa EU-maassa toimii rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste, joka antaa tietoa terveyspalveluiden käyttämisestä kansainvälisissä tilanteissa. Suomen yhteyspiste on sijoitettu Kelaan. Yhteyspiste ylläpitää Hoitopaikanvalinta.fi-sivustoa, josta asiakas saa tietoa terveyspalvelujen käytöstä Suomessa ja ulkomailla, potilaan oikeuksista, hoitokustannusten korvauksista sekä palveluihin liittyvästä valinnanvapaudesta.

Kelan asiantuntijat ovat tiiviisti mukana maailmanlaajuisessa sosiaaliturvajärjestö ISSAssa (International Social Security Association). ISSA on maailman sosiaaliturvalaitosten yhteistyöjärjestö, johon kuuluu noin 330 sosiaaliturvalaitosta 158 maasta.

Kela on syksyllä 2017 liittynyt myös tarkkailijajäseneksi eurooppalaiseen sosiaalivakuutusalan etujärjestö ESIPiin (European Social Insurance Platform).

KELA ON TULEVAISUUDEN TYÖPAIKKA

Vuosi 2017 oli Kelan henkilöstölle työntäyteinen. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelaan kasvatti henkilöstömäärän suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Tehtävien siirtoon varauduttiin palkkaamalla uutta henkilöstöä hyvissä ajoin, mutta suuren työmäärän vuoksi henkilöstöä rekrytoitiin lisää vuoden aikana. Henkilöstömäärän kasvuun vaikutti myös lisääntynyt työmäärä yleisessä asumistuessa, kun opiskelijat siirtyivät elokuussa sen piiriin.

Vuoden lopussa Kelassa oli töissä 7 226 henkilöä eli 540 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kaksi kolmasosaa henkilöstöstä työskenteli lähellä asiakkaita etuuksien ratkaisutyössä ja asiakaspalvelussa. Henkilömäärän kasvun seurauksena määräaikaisen henkilöstön määrä nousi tavanomaista suuremmaksi. Uusien työntekijöiden myötä henkilöstön keski-ikä ja keskimääräinen palveluaika Kelassa pienenivät jonkin verran, mutta miesten ja naisten osuudet pysyivät ennallaan (miehiä 18 %).

Kiireisestä vuodesta huolimatta henkilöstön työhyvinvointi oli hyvällä tasolla. Henkilöstökyselyn mukaan kiirettä koki 57 % vastaajista, mutta stressiä tuntevien osuus pieneni edellisestä vuodesta (14 % → 11 %). Tyytyväisiä työhönsä oli enemmän kuin edellisenä vuotena (79 % → 82 %). Henkilöstö piti työtä mielenkiintoisena ja haastavana (81 %), ja työn sovittaminen yhteen yksityiselämän kanssa koettiin mahdolliseksi (85 %). Työyhteisön toimivuus koettiin myös edellisvuotta paremmaksi (summaindeksi 8,1 → 8,2). Uutena hyvinvoinnin riskitekijänä esille nousivat väkivalta- ja uhkatilanteet, joita asiakaspalvelussa työskentelevistä kohtasi yli kolmasosa.

Henkilöstön osaaminen on Kelan toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeää. Osaamista kehitetään monipuolisesti ja henkilöstön mielestä työssä voi oppia ja uudistua (70 %). Vuonna 2017 Kelassa järjestettiin yli tuhat koulutustilaisuutta, joihin osallistui yli 40 000 henkilöä. Valtaosa koulutuksesta (67 %) ja osallistumisista (87 %) toteutettiin verkossa. Lähes puolet kaikesta koulutuksesta oli etuuskoulutusta, josta suurin osa liittyi toimeentulotukeen.

Kelassa tehdään myös erillinen henkilöstötilinpäätös.

Taulukko: Tietoja henkilöstöstä 2016–2017

Henkilöstömäärät	2016	2017
Koko henkilöstö	6 686	7 226
kokopäiväinen	5 834	6 320
osa-aikainen	852	906
määräaikainen	637	984
Vakinainen henkilöstö	6 049	6 242
kokopäiväinen	5 260	5 462
osa-aikainen	788	780
Tietoja vakinaisesta henkilöstöstä	2016	2017
Keski-ikä	45,7	45,4
Sairauspoissaoloprosentti	5	4,8
Kelasta lähteneet toimihenkilöt	278	289
Kelaan tulleet toimihenkilöt	677	488
Eläkkeelle siirtymisikä	63,2	64,4
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	146	135
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	25	8

TILASTOINTI, LASKELMAT JA TUTKIMUS

Kelan verkkosivuilla olevalla tilastotietokanta Kelastolla oli keskimäärin 2 500 käyttäjää kuukaudessa. Raportteja ladattiin noin 7 000 kuukaudessa. Kelastossa julkaistiin kolme uutta raporttia perustoimeentulotuesta. Verkkosivuilla julkaistiin kahdeksan etuuskohtaista Kelan vuositilastoa ja työttömyysturvan yhteisjulkaisu yhdessä Finanssivalvonnan kanssa. Kelan kokoomajulkaisut (Kelan tilastollinen vuosikirja ja taskutilasto) ja yhteisjulkaisut Eläketurvakeskuksen sekä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean kanssa toteutettiin edelleen myös painotuotteina. Teema-kohtaisia tilastokatsauksia julkaistiin 11.

Sosiaaliturvan kehittämistä ja toimeenpanoa varten tuotettiin laskelmia, ennusteita ja selvityksiä. Taloustilanteen kehittymistä seurattiin aktiivisesti. Ministeriöille laadittiin Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat budjetti- ja kehyslaskelmat. Hallitusohjelman toteutukseen ja muihin uudistuksiin liittyviä kustannusarvioita tuotettiin lähes kaikista Kelan hoitamista etuuksista. Lisäksi laadittiin hallituksen esityksiä varten laskelmia muutosten taloudellisista vaikutuksista. Kelan tulossopimusprosessia tuettiin tekemällä seuraavan suunnittelukauden suorite-ennusteet.

Kelan tutkimustyön keskeisiä teemoja vuonna 2017 olivat perustoimeentulotuen siirtyminen Kelaan ja sen vaikutukset, perhe-etuudet, sairausvakuutuskorvausten kohdentuminen, sairausvakuutus osana sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää sekä Kelan järjestämän kuntoutuksen kohdentuminen ja vaikutukset. Tutkijat olivat mukana monissa lainsäädännön kehittämishankkeissa osallistumalla muun muassa erilaisten työryhmien työskentelyyn ja tuottamalla niille taustamateriaaleja. Kelan tutkimus oli mukana kahdessa suuressa strategisen tutkimuksen hankkeessa, joissa tutkitaan tulonjakoa, köyhyyttä, työmarkkinoiden muutoksia ja sosiaaliturvan kysymyksiä. Vuosina 2017–2018 toteutettavan perustulokokeilun myötä tutkijat ovat osallistuneet kokeilusta käytävään julkiseen keskusteluun kotimaassa sekä kansainvälisesti. Kokeilun arviointi on ajankohtaista vasta vuonna 2019, kun kokeilu on päättynyt.

Vuonna 2017 Kelan julkaisusarjoissa julkaistiin viisi tutkimusta sekä verkossa että painettuna kirjana ja 26 tutkimusta tai selvitystä yksinomaan verkkoversiona. Kelan julkaisusarjojen tutkimukset ovat ladattavissa verkosta ilmaiseksi. Omien julkaisusarjojen lisäksi tutkimustuloksia julkaistiin laajasti kotimaisissa ja ulkomaisissa julkaisuissa.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaamme ja sen johtamista. Riskienhallinnan avulla varmistamme tavoitteittemme toteutumisen, toimintamme jatkuvuuden ja henkilöstömme hyvinvoinnin. Riskienhallinnalla varmistamme myös hyvän hallintotavan toteutumisen.

Kokonaisvastuu Kelan riskienhallinnasta on pääjohtajalla. Muut johtajat vastaavat riskienhallinnasta vastuutoimialoillaan. Kaikki tulosyksiköt ja niiden esimiehet vastaavat oman vastualueensa riskienhallinnasta ja raportoinnista. Lisäksi jokainen toimihenkilö huolehtii riskienhallinnasta omassa tehtävässään. Sisäinen tarkastus vastaa riskienhallinnan toimivuuden ja laadun arvioinnista.

Seuraamme riskienhallinnan tilannetta säännöllisesti ja raportoimme siitä vähintään neljännesvuosittain.

Vuoden 2017 keskeisimmät riskit

Vuoden 2017 alussa tunnistettuja keskeisimpiä riskejä olivat lainsäädännön toimeenpanon varmistaminen, tietojärjestelmien ja -varastojen kehittämisen keskeneräisyys, kyber- ja tietoturvallisuusuhkat sekä riski siitä, että kansalaiset eivät saa heille kuuluvia etuuksia. Helmikuussa 2017 keskeisiksi riskeiksi nousivat myös henkilöstöressurssien ja osaamisen kohdentaminen.

Perustoimeentulotuen käsittely siirtyi kunnilta Kelaan vuoden 2017 alussa. Alkuvuonna toimeentulotuen hakemusten lakisääteiset käsittelyajat ylittyivät ja asiakaspalvelu ruuhkautui. Tilanteeseen reagoitiin siirtämällä henkilöstöä muiden etuuksien käsittelystä ja rekrytoimalla uutta henkilöstöä. Ruuhkan aikana perustoimeentulotuen asiakkaiden ruoan ja lääkkeiden saanti turvattiin maksusitoumuksilla. Ruuhkatilanne saatiin vakiintumaan huhtikuun 2017 loppuun mennessä.

Perustoimeentulotuen siirrosta ja toimeenpanosta laadittiin Kelan valtuutettujen päätöksellä sisäinen arviointi ja ulkoinen arviointi. Sisäinen arviointi laadittiin toukokuussa 2017, ja ulkoinen arviointi valmistui lokakuussa 2017. Arvioinneissa todettiin useita syitä, jotka johtivat käsittelyaikojen venymiseen ja asiakaspalvelun ruuhkautumiseen. Arvioinneissa nostettiin myös esille suosituksia riskienhallinnan kehittämiseksi.

Arvioinnissa esitettyjen suositusten pohjalta Kelan riskienhallinnan kyvykkyyttä alettiin vahvistaa syksyllä 2017.

Vuoden 2018 riskiarviossa keskeisimmiksi riskeiksi on tunnistettu henkilöstöressurssien ja osaamisen kohdentaminen, kyber- ja tietoturvallisuusuhkat, tietojärjestelmien ja -varastojen keskeneräisyys sekä maineriski.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä eikä Kelan toimintaan liity muitakaan Kelan hallituksen tiedossa olevia juridisia riskejä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti Kelan talouteen.

PALVELUPISTEISSÄ UHKATILANTEITA ENTISTÄ ENEMMÄN

Vuonna 2017 Kelan henkilöturvallisuudessa tapahtui merkittäviä muutoksia. Edellisvuoteen verrattuna uhka- ja vaaratilanteet lähes nelinkertaistuivat. Vuonna 2017 raportoitiin 1 148 uhka- ja vaaratilannetta, kun vuonna 2016 vastaava luku oli 299.

Uhka- ja vaaratilanteiden lisääntymistä selittää Kelan asiakasmäärien suureneminen. Kun perustoi-meentulotuki siirtyi vuoden 2017 alussa kunnista Kelaan, asiointi palvelupisteissä kasvoi kolmanneksen ja puhelinpalvelun asiakasmäärät kasvoivat viidenneksen. Tämä aiheutti ruuhkia ja pidensi jonotusaikoja erityisesti joissakin suurten kaupunkien palvelupisteissä.

Uhka- ja vaaratilanteiden kasvu jatkui myös tammikuussa 2018, jolloin tapauksia oli selvästi enemmän kuin edellisvuoden tammikuussa. Tämä osoittaa, ettei uhka- ja vaaratilanteiden lisääntyminen johtunut yksin siitä, että toimeentulotuen käsittelyssä oli vuoden 2017 alussa viivettä.

Raportoitujen uhka- ja vaaratilanteiden määrän kasvua voi pieneltä osin selittää myös se, että henkilökunta raportoi ohjeistuksen ja koulutuksen ansiosta uhkaavista tilanteista aikaisempaa herkemmin.

Noin kolmannes vuoden 2017 uhka- ja vaaratilanteista oli tapauksia, joissa asiakas käyttäytyi uhkaavasti tai etuili. Tällaisia tilanteita oli 368. Joka viidennessä tapauksessa uhkailtiin Kelaa tai Kelan toimihenkilöä, kuten palveluneuvojaa tai etuuskäsittelijää. Kelaan kohdistuvien uhkailujen määrä kymmenkertaistui vuoteen 2016 verrattuna. Tällaisia tapauksia oli 229. Kolmanneksi yleisimpiä olivat uhka- ja vaaratilanteet, joissa asiakas uhkasi omaa tai perheenjäsenensä henkeä tai terveyttä. Näin oli vuonna 2017 kaikkiaan 167 tapauksessa. Kelan henkilökuntaan kohdistuneita lieviä väkivaltatapauksia oli viime vuonna muutamia.

Vartijapalveluiden käyttöä on lisätty Kelan palvelupisteissä tuntuvasti. Palvelupisteisiin on myös asennettu merkittävästi lisää turvalaseja. Lisäksi toimitilojen turvallisuutta on parannettu muun muassa kulunvalvonnan avulla sekä varmistamalla lukituksella, etteivät asiakkaat pääse henkilökunnan tiloihin. Henkilökunnalle on järjestetty koulutusta vaikean asiakkaan kohtaamisessa ja ensiavun antamisessa. Kiinteistöjen pelastussuunnitelmia on päivitetty.

Henkilöturvallisuudessa tapahtuneet muutokset tarkoittavat, että Kelan henkilökuntaa pitää tulevaisuudessa entistä enemmän kouluttaa toimimaan uhka- ja vaaratilanteissa. Myös asiakaspalveluti-
lojen turvallisuutta pitää edelleen parantaa. Alueilla, jonne uhka- ja vaaratilanteet erityisesti keskit-
tyvät, pitää sopia poliisin kanssa selkeät menettelytavat. Lisäksi pitää suunnitella, miten uhkaavasti
käyttäytyvien asiakkaiden palvelu toteutetaan.

VASTUULLISUUS

Vastuullisuus näkyy vahvasti Kelan strategiassa. Kelan toiminnassa keskeistä on erityisesti sosiaalisesti kestävä kehityksen vahvistaminen. Kela edistää kestävä kehitystä huolehtimalla asiakkaidensa, henkilöstönsä ja ympäristön hyvinvoinnista sekä myös taloudellisesta kestäväydestä.

Kelassa on oma kestävä kehityksen ohjelma. Siinä on linjattu periaatteet ja koottu toimintatavat, joilla Kela edistää kestävä kehitystä organisaatiossaan ja tehtävissään. Ekologista näkökulmaa on lisäksi syvennetty erillisellä ympäristöohjelmalla.

Kela on mukana kansallisessa kestävä kehityksen yhteistyössä ja jäsen Suomen kestävä kehityksen toimikunnassa. Toimikunnan tehtävänä on muun muassa edistää ja seurata Suomen kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen toteutumista osana YK:n asettamia maailmanlaajuisia tavoitteita.

Kela on ottanut osaa Suomen kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumukseen ja julkaissut kaksi kestävä kehityksen sitoumusta. Ensimmäinen sitoumus kiteytyy Kelan palvelukanavien kehittämiseen ja sen myötä kahteen teemaan:

1. Kela on asiakkaiden saavutettavissa helposti ja yhdenvertaisesti.
2. Kela vähentää paperin kulutuksesta, paperijätteestä ja postituksesta aiheutuvaa hiilijalanjälkeä.

Sitoumus annettiin vuosille 2014–2017 ja sen lopputuloksista on raportoitu tarkemmin tämän vuosikertomuksen liitteenä olevassa vastuullisuusraportissa.

Toisen kestävä kehityksen sitoumuksensa Kela teki keväällä 2017 yhteistyössä Finanssiala ry:n, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Liikenteen turvallisuusvirasto Traficin kanssa. Sitoumus liittyy lääkärintoimintojen ja todistusten digitalisointiin, jonka myötä pienennetään hiilijalanjälkeä, lisätään asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja parannetaan resurssien tehokasta käyttöä. Sitoumuksen toteutumisesta raportoidaan vuosittain.

Lisäksi Kela arvioi kestävä kehityksen edistymistä myös muilla mittareilla. Yksi mittari on hiilijalanjälki, joka lasketaan vuosittain. Kelan hiilijalanjälki on laskenut joka vuosi, ja vuonna 2017 se oli 3,8 % edellistä vuotta pienempi. Muita mittareita ovat muun muassa verkkoasioinnin kasvu ja henkilöstön arvioinnit vastuullisuuden eri osa-alueiden toteutumisesta.

Kela on myös vastuullisuusverkosto FiBSin jäsen ja on allekirjoittanut monimuotoisuussitoumuksen kesäkuussa 2017. Monimuotoisuussitoumuksella Kela lupaa kehittää monimuotoisuuden johtamista ja palvelukäytäntöjään.

Kela osallistuu vuosittain erilaisiin vastuullisuustapahtumiin. Yksi keskeinen kansainvälinen tapahtuma on Euroopan kestävä kehityksen viikko. Se on Euroopan kestävä kehityksen verkoston (European Sustainable Development Network ESDN) aloitteesta lanseerattu teemaviikko, jonka tavoitteena on aloittaa ja tehdä näkyväksi kestävä kehityksen erilaisia hankkeita ja projekteja ympäri Eurooppaa. Kela osallistui eurooppalaiseen teemaviikkoon myös vuonna 2017. Teemaviikoilla on käsitelty muun muassa hiilijalanjäljen vähentämistä ja sosiaalisen kestävyden edistämistä. Lisäksi Kela on ottanut omassa toiminnassaan osaa valtakunnalliseen energiansäästöviikkoon ja järjestänyt myös muita kestävä kehitystä tukevia tempauksia.

Kelan vuoden 2017 vastuullisuustyöstä on tehty erillinen vastuullisuusraportti, joka on tämän vuosikertomuksen liitteenä. Siinä on kerrottu tarkemmin Kelassa tehdystä vastuullisuudesta ja kestävä kehitystä edistävästä työstä.

SOSIAALIHUOLLON ASIAKASTIEDOT LIITETÄÄN KANTA-PALVELUIHIN

Kanta-palvelut ovat sote-alan käytetyin digitaalinen arkisto- ja palvelukokonaisuus. Kelan tuottamiin Kanta-palveluihin kuuluva Omakanta-palvelu on vero.fi-sivuston ohella käytetyimpiä yhteiskunnan tarjoamia verkkopalveluja. Omakanta-palvelua käytetään myös sote-uudistuksen valinnanvapauden toteuttamisessa.

Omakanta näyttää Kanta-palveluihin kuuluvien Potilastiedon arkiston ja Reseptikeskuksen tietoja. Asiakas näkee Omakanta-palvelusta muun muassa tiedot kaikista resepteistään, sekä vanhentuneista että voimassa olevista. Omakantaan on kirjattu myös laboratoriotutkimusten tulokset, julkisen terveydenhuollon potilaskäynnit sekä terveyskeskuksissa ja sairaaloissa tehdyt diagnoosit ja lausunnot. Omakannassa asiakas voi antaa suostumuksen tietojen luovuttamiseen tai estää tietojen luovutuksen sekä ilmaista elinluovutus- ja hoitotahtonsa.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston rakentaminen jatkui vuonna 2017. Sosiaalihuollon asiakastiedot liitetään Kanta-palveluihin vuonna 2018. Sosiaalihuollon asiakastiedot ovat merkittävä työkalu sote-uudistuksen ja maakunnallisten palvelujen toteutuksessa. Kela rakensi arkiston järjestelmäympäristön ja huolehtii jatkossa sen rajapinnoista.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liitetään ensimmäiset asiakkaat alkuvuodesta 2018. Arkistoon päästään ensimmäisessä vaiheessa vasta tallentamaan tietoa, eikä niitä vielä toistaiseksi välitetä eteenpäin. Arvokasta tietoa voidaan käyttää jatkossa muun muassa päätöksenteon tukena. Tieto on aiempaa vertailukelpoisempaa, sillä sosiaalihuollon asiakkuudet on nyt määritelty samalla tavalla ympäri maan. Sosiaalihuollon asiakastiedot liitetään myöhemmin myös Omakantaan.

Sähköinen resepti on myös osa Kanta-palveluja. Sähköisten reseptien osuus on yli 90 % kaikista apteekeista haettavista resepteistä. Jatkossa myös virolaiset apteekit pääsevät hakemaan ja toimittamaan Kanta-palveluissa olevia reseptejä.

Kanta-palvelujen tietoturva herätti vuoden 2017 aikana keskustelua. Kanta-palvelujen tietoja pääsevät katsomaan vain sote-alan ammattilaiset, joilla on Väestörekisterikeskuksen myöntämä ammattilaiskortti ja Valviran myöntämät oikeudet. Kaikista katseluista jää lokitiedot järjestelmään. Asiakas näkee siis Omakannasta, mistä organisaatiosta tietoja on katsottu. Asiakas voi halutesaan pyytää lokitiedot reseptien osalta Kelasta ja terveystietojen osalta terveydenhuollon yksiköstä.

Kelan yhteistyökumppaneita ovat palvelujen kehittämisessä Fimea, sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Valvira ja Väestörekisterikeskus. Sosiaalihuollon arkistoon liitetään sosiaalihuollon palveluntarjoajat julkiselta, yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta.

Omakanta-palveluun tulee lähivuosina myös Omatietovaranto-niminen osio, johon henkilöasiakkaat voivat siirtää omahoidon mittaustuloksia, kuten verenpaine- ja verensokeriarvoja. Omatietovarantoon voi jatkossa tuoda tietoja myös erilaisista hyvinvointirannekkeista ja muista terveydentilaa mittaavista apuvälineistä, jos ne on sertifioitu Kanta-järjestelmän kanssa yhteensopiviksi.

HALLITUKSEN TOIMINTA

Vuosi 2017 oli Kelan hallituksen kolmivuotiskauden ensimmäinen toimintavuosi. Vuoden alussa pidetyssä strategiaseminaarissa hallitus käynnisti työskentelynsä ja käsitteli Kelan strategian kehittämiseen liittyviä asioita. Hallitus piti vuoden aikana 11 kokousta. Hallitus teki tarkastusmatkan Ouluun ja Muhokselle.

Hallitus asetti vuosien 2018–2021 toiminta- ja taloussuunnitelman kehystavoitteet. Loppuvuodesta hallitus hyväksyi vuosien 2018–2021 toiminta- ja taloussuunnitelman, strategian, strategisen kehittämisen kokonaisuuden ja strategisten riskien taulukon sekä teki pääjohtajan kanssa tulossopimuksen vuodelle 2018.

Vuonna 2017 tunnistettuja keskeisimpiä riskejä olivat lainsäädännön toimeenpanon varmistaminen, tietojärjestelmien ja -varastojen kehittämisen keskeneräisyys, kyber- ja tietoturvallisuusuhkat sekä riski siitä, että kansalaiset eivät saa heille kuuluvia etuuksia. Alkuvuonna keskeisiksi riskeiksi nousivat myös henkilöstöressurssien ja osaamisen kohdentaminen. Perustoimeentulotuen käsittelyn siirtyessä kunnilta Kelaan toimeentulotuen hakemusten lakisääteiset käsittelyajat ylittyivät ja asiakaspalvelu ruuhkautui. Tilanteeseen reagoitiin lisäämällä henkilöstöä muiden etuuksien käsittelystä ja rekrytoimalla uutta henkilöstöä. Ruuhkan aikana perustoimeentulotuen asiakkaiden ruoan ja lääkkeiden saanti turvattiin maksusitoumuksilla. Ruuhka saatiin hallintaan huhtikuun 2017 loppuun mennessä.

Perustoimeentulotuen siirrosta ja toimeenpanosta laadittiin Kelan valtuutettujen päätöksestä sisäinen arviointi toukokuussa 2017 ja ulkoinen arviointi, joka valmistui lokakuussa 2017. Hallitus käsitteli arviointeja ja päätti jatkotoimenpiteistä, joita arvioinneissa suositeltiin.

Hallituksen asettama tarkastustoimikunta kokoontui neljä kertaa. Toimikunnassa käytiin läpi sisäisen tarkastuksen raportteja ja keskeisiä havaintoja Kelan toiminnasta. Tarkastustoimikunnan puheenjohtajana toimi hallituksen puheenjohtaja sekä jäsenenä hallituksen varapuheenjohtaja, kaksi hallituksen jäsentä, pääjohtaja ja valvontatilintarkastusta hoitava tilintarkastaja.

Pääjohtaja esitti hallituksen kokouksissa Kelan toiminnasta perusteellisen ajankohtaiskatsauksen. Katsaukseen sisältyi toiminta- ja taloussuunnitelman 2017–2020 sekä sijoitussuunnitelman seuranta. Lisäksi hallitus seurasi säännöllisesti Kelan etuuksien käsittelyaikoja ja palvelutilannetta.

Hallitus laati vuoden 2016 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valtuutetuille. Sosiaali- ja terveysministeriölle hallitus lähetti Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista annetun lain mukaisen varainkäyttösuunnitelman vuosille 2018–2020.

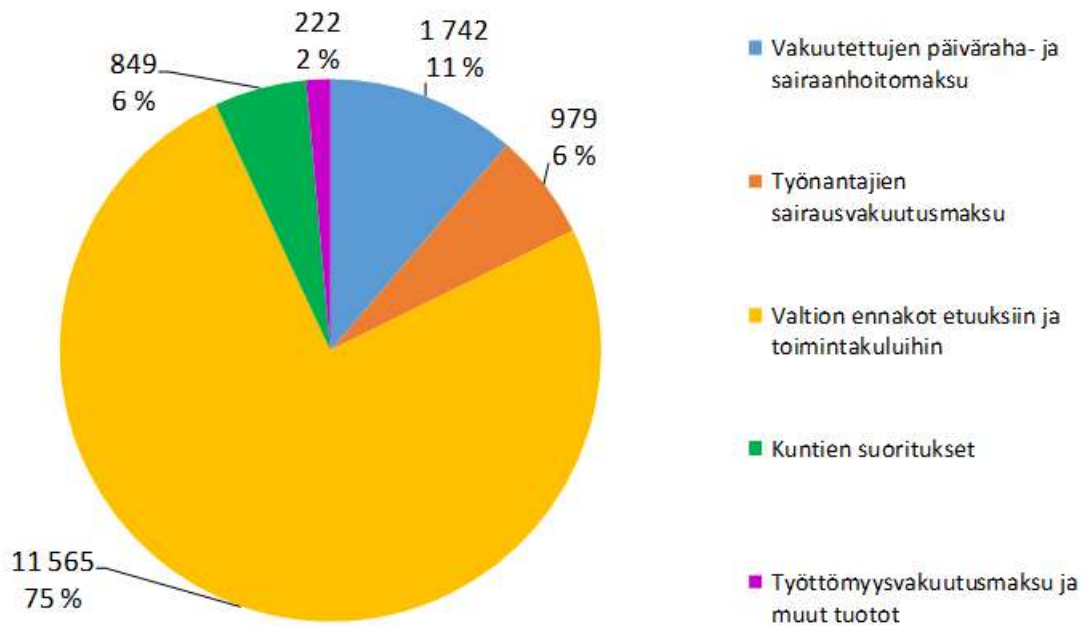
Hallitus hyväksyi sijoitussuunnitelman yleiset perusteet ja vuoden 2018 sijoitussuunnitelman. Vuoden aikana saatiin säännöllisesti raportit Kelan sijoitustoiminnasta.

Hallitus asetti työterveyshuoltoneuvottelukunnan toimikaudelle 1.1.2017–31.12.2019, eläkeasiain neuvottelukunnan toimikaudelle 1.1.2017–31.12.2019, kuntoutusasiain neuvottelukunnan toimikaudelle 1.3.2017–31.12.2019, työttömyysturva-asiain neuvottelukunnan toimikaudelle 1.3.2017–31.12.2019 sekä Kelan neuvottelukunnan toimikaudelle 1.4.2017–31.3.2020.

Hallitus piti syyskuussa valtuutettujen kanssa yhteisseminaarin kuntoutuksesta.

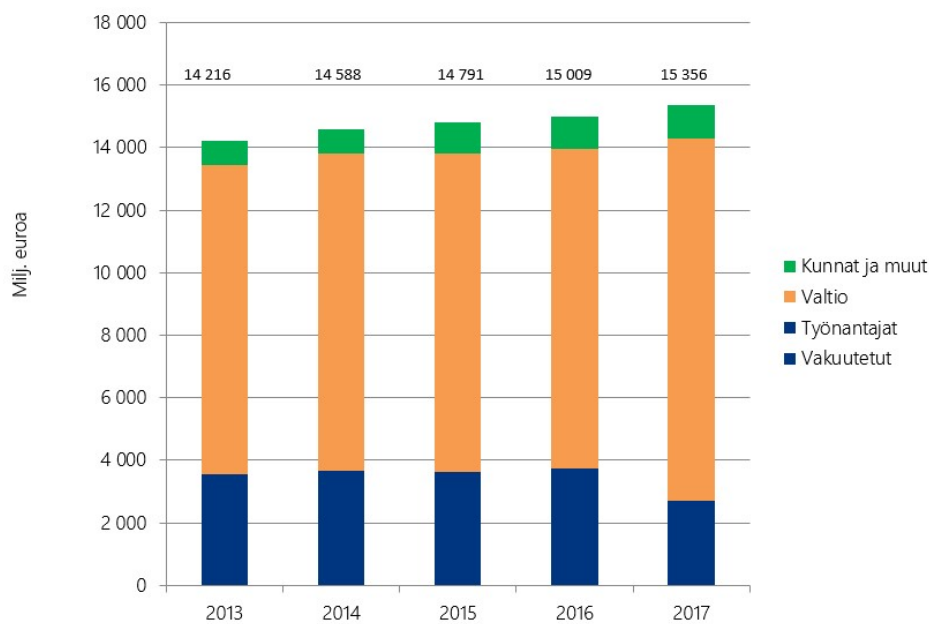
Lisäksi hallitus toteutti toimintaansa koskevan itsearvioinnin.

Kuvio: Kelan etuuksien ja toimintakulujen rahoitus vuonna 2017, milj. euroa.

Yhteensä 15 356 milj. euroa

Kuvio: Kelan etuuksien ja toimintakulujen rahoitus 2013–2017, milj. euroa, vuoden 2017 rahana

RAHOITUS

Etuusrahastojen rahoitus

Kelan toimeenpanemat etuudet maksetaan kansaneläkerahastosta, sairausvakuutusrahastosta tai sosiaaliturvan yleisrahastosta (etuusrahastot). Vuonna 2017 Kela maksoi etuuksia yhteensä 14 844 milj. euroa. Kelan toimintakulut olivat 479 milj. euroa.

Kuluista rahoitettiin valtion suorituksilla 11 565 milj. euroa (75 %), työnantajien ja vakuutettujen sairausvakuutusmaksuilla 2 721 milj. euroa (18 %) ja kuntien suorituksilla 849 milj. euroa (6 %).

Kansaneläkerahasto

Kansaneläkerahastosta maksetaan eläke- ja vammaisetuudet, eläkkeensaajien asumistuet sekä rintamalisät. Vuonna 2017 etuuksia maksettiin 3 548 milj. euroa. Rahaston toimintakulut olivat 75 milj. euroa.

Valtio rahoittaa kansaneläkevakuutuksen kulut kokonaan. Kansaneläkerahaston rahoitusomaisuudelle on säädetty kuluihin suhteutettu 3,5 %:n vähimmäistaso.

Sairausvakuutusrahasto

Sairausvakuutusrahastosta maksetaan sairaus- ja vanhempainpäivärahat, kuntoutus, työterveys- huollon korvaukset sekä sairaanhoitokorvaukset, joista suurimpana ryhmänä ovat lääkekorvaukset. Vuonna 2017 etuuksien yhteismäärä oli 4 499 milj. euroa. Rahaston toimintakulut olivat 200 milj. euroa.

Sairausvakuutuksen rahoitus on jaettu työtulovakuutukseen ja sairaanhoitovakuutukseen. Työtulovakuutuksen etuuksia maksettiin 2 277 milj. euroa. Työtulovakuutuksen rahoittavat työnantajat sairausvakuutusmaksulla, jota kertyi 979 milj. euroa, sekä palkansaajat ja yrittäjät päivärahamaksulla, jonka tuotto oli 1 287 milj. euroa vuonna 2017. Valtio rahoittaa vähimmäismääräiset päivärahat sekä osan vanhempainpäivärahoista ja yrittäjien työterveys- huollosta. Valtion suoritukset olivat yhteensä 176 milj. euroa. Yhteensä työtulovakuutuksen tuotot olivat 2 442 milj. euroa.

Sairanhoitovakuutuksen etuuksia maksettiin 2 222 milj. euroa. Sairanhoitovakuutuksen rahoittavat vakuutetut ja valtio. Palkansaajilta, yrittäjiltä sekä etuudensaajilta perittävää sairaanhoitomaksua kertyi 454 milj. euroa. Valtion osuus sairaanhoitovakuutuksen etuuksiin ja toimintakuluihin oli 1 831 milj. euroa. Yhteensä sairaanhoitovakuutuksen tuotot olivat 2 295 milj. euroa.

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuudelle on säädetty kuluihin suhteutettu 8 %:n vähimmäistaso. Lisäksi on 4 prosenttiyksikön liikkumavara, jonka puitteissa rahoitusomaisuus voi vaihdella ilman vaikutusta seuraavan vuoden vakuutusmaksuperusteisiin.

Sosiaaliturvan yleisrahasto

Sosiaaliturvan yleisrahastosta maksetaan muun muassa työttömyysturvaetudet, lapsiperheiden etuudet, opintoetudet ja toimeentulotuki. Etuuksien yhteismäärä oli 6 798 milj. euroa. Rahaston toimintakulut olivat 204 milj. euroa.

Valtio rahoitti etuuksia ja toimintakuluja yhteensä 5 945 milj. eurolla. Kunnat rahoittivat lasten- hoidon tukea ja työmarkkinatukea yhteensä 849 milj. eurolla.

Rahastoon tilitettiin palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua 208 milj. euroa työttömyysturvan rahoitukseen.

Toimintakulut

Toimintakulut vuonna 2017 olivat 476,7 milj. euroa ilman 2,4 milj. euron suuruisia osakesiirtoja eläkevastuurahastoon. Ne kasvoivat edellisvuodesta 12,0 %. Toimintakulujen yhteismäärä oli 479,1 milj. euroa, joka on 3,1 % etuusrahastojen kokonaiskuluista.

Toimintakulut, ilman osakesiirtoja eläkevastuurahastoon, kohdennetaan etuusrahastoille prosentti-osuuksien mukaan. Kansaneläkerahaston osuus oli 15,2 %, sairausvakuutusrahaston 42,0 % ja sosiaaliturvan yleisrahaston 42,8 %.

Palkka- ja palkkiokulut olivat 243,5 milj. euroa. Henkilösivukulut olivat yhteensä 82,0 milj. euroa. Siitä osakesiirtoja oli 2,4 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen ja tuottojen yhteismäärä oli 98,3 milj. euroa. Muista toimintakuluista ICT-käyttökuluja oli 28,4 milj. euroa. Käyttöomaisuuden poistoja oli 9,2 milj. euroa. Toimintakuluja vähentäviä tuottoja oli 9,9 milj. euroa.

Ostopalveluiden yhteismäärä oli 55,3 milj. euroa. Verohallinnolle maksettavat verotuskustannukset olivat 24,7 milj. euroa. Muut ostopalvelut olivat yhteensä 30,6 milj. euroa.

Valtio rahoittaa vuosittain valtion talousarviossa vahvistettavalla määrällä kustannukset, jotka Kelaalle aiheutuvat Kelassa toimivan rajat ylittävän terveydenhuollon (RAJA) yhteyspisteen toiminnasta. Yhteyspiste aloitti toimintansa vuoden 2014 alussa. Vuonna 2017 yhteyspisteen kustannukset olivat 0,5 milj. euroa.

Palvelurahasto

Kanta-palvelujen toteuttamiseksi ja ylläpitämiseksi Kelaan perustetun palvelurahaston avulla huolehditaan niistä Kelan vastuulla olevista rahoituksen, kirjanpidon ja rahaliikenteen tehtävistä, jotka määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007). Kanta-palvelut toteutetaan erillään Kelan tehtäväksi säädettyjen etuuksien täytäntöönpanosta.

Valtio rahoittaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kautta Kanta-palvelujen rakentamis- ja kehittämiskustannukset. Kanta-palvelujen ylläpito rahoitetaan palvelujen käyttäjiltä perittävillä vuosina 2012–2015 asteittain käyttöön otetuilla maksuilla. Palvelurahaston kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 22,0 milj. euroa, josta investointeja oli 1,5 milj. euroa. Valtio (THL) rahoitti kustannuksista 9,2 milj. euroa. Käyttömaksuilla ja muilla myyntituotoilla rahoitettiin kustannuksia 12,8 milj. eurolla.

Vuonna 2017 sähköisen lääkemääräyksen ylläpitokustannuksista apteekit rahoittivat 50 %, julkinen terveydenhuolto 35 % ja yksityinen terveydenhuolto 15 %. Potilastiedon arkiston ylläpitokustannuksista 80 % rahoitettiin julkisen terveydenhuollon ja 20 % yksityisen terveydenhuollon käyttömaksuilla.

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 1 980,0 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 1 149,9 milj. euroa. Täysi eläkevastuu kasvoi vuonna 2017 24,4 milj. euroa, mikä johtui lähes kokonaan eläkkeellä jo olevien ja eläkkeelle vuoden aikana siirryneiden aiheuttamasta eläkevastuusta.

Lain 754/2016 mukaan Kelan täydestä eläkevastuusta vähintään katettava osuus pienenee puoli prosenttiyksikköä vuosittain vuoteen 2038 asti. Vuonna 2017 katettiin 40,5 % täydestä eläkevastuusta. Työntekijöiden eläkemaksulla katetun vastuun määrä oli 66,2 milj. euroa. Katettava eläkevastuu vuoden 2017 lopussa oli yhteensä 822,5 milj. euroa. Eläkevastuurahastossa oli varoja yhteensä noin 1 554,7 milj. euroa. Vähimmäiskate ylittyi siis 732,2 milj. eurolla.

Eläkevastuurahastoon maksettiin työnantajan kannatusmaksuna 49,9 milj. euroa, josta 2,4 milj. euroa katettiin osakesiirrolla kansaneläkerahastosta. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaksua 17,3 milj. euroa, josta 5,3 milj. euroa käytettiin eläkevastuun katteen lisäykseen.

Toimisuhte-eläkkeitä Kela maksoi kaikkiaan 102,1 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 3,6 %.

Sijoitustoiminta

Kelan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman. Sijoitustoiminnan tavoitteita ovat varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus. Lisäksi sijoitusten tulee olla monipuolisia ja riittävän hajautettuja. Kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston, sosiaaliturvan yleisrahaston ja palvelurahaston sijoitustoiminnan painopiste on kassavarojen sijoittamisessa. Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Eläkevastuurahaston omaisuuden allokoinnilla pyritään kasvattamaan rahaston tuottoa ja varautumaan siihen, että sijoitukset voidaan tarvittaessa muuttaa tuottavasti rahaksi. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Sijoittajille vuosi 2017 oli hyvä. Yleisen talouskasvun ja erityisesti kehittyvien markkinoiden vahvan kasvun lisäksi markkinoiden keskeisiä teemoja olivat muun muassa tekoälyn sovellukset, teollinen internet ja digitalisaatio. Hyvän alkuvuoden jälkeen osakemarkkinat saivat vielä lisänostetta joulukuussa julkaistusta taloustilastoista, jota osoittivat maailmanlaajuisen talouskasvun jatkaneen kehitystään konsensusodotuksia vahvempana. Kehittyvän Aasian osakemarkkinat tuottivat 25,9 % ja Yhdysvaltojen osakemarkkinat 7,1 % (euromääräiset tuotot). Euroopan osakemarkkinat tuottivat 11 % ja Kelan kannalta keskeiset Suomen osakemarkkinat 11,5 %.

Korkomarkkinoiden tuotot jäivät korkean riskin yritysainojen ja kehittyvien maiden lainojen lukuun otamatta pieniksi. Euroopan keskuspankki asetti keskuspankkitalletustensa ohjauskoron negatiiviseksi jo kesäkuussa 2014 ja on jatkanut samalla tiellä, mikä heijastui myös vuoden 2017 ajan lyhyisiin euroalueen rahamarkkinakorkoihin, jotka pysyivät negatiivisina. Euroalueen valtionlainojen (kaikki luottoluokat) tuotto oli 0,1 %, eurooppalaisten hyvän luottoluokituksen yritysainojen tuotto 2,4 % ja korkeamman riskin yritysainojen puolestaan 6,4 %. Kehittyvien maiden eurosuojatut lainat tuottivat 12 %.

Kansaneläkerahaston osakkeiden markkina-arvo ennen eläkevastuurahastoon tilinpäätöksen yhteydessä tehtyä 2,4 milj. euron osakesiirtoa suureni vuoden alusta 21 % (edellisvuonna 19 %). Eläkevastuurahaston tuotto ennen edellä mainittua kansaneläkerahastosta tehtyä osakesiirtoa oli

12,8 % (edellisvuonna 17,7 %). Osinkotuotot, jotka Kela sai vuonna 2017, kasvoivat edellisen vuoden 30,2 milj. eurosta 33,5 milj. euroon.

Kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvan yleisrahaston kassavarojen yhteenlaskettu kuukausittainen keskiarvo oli 1 203 milj. euroa (edellisvuonna 1 049 milj. euroa). Kassavarojen keskiporkko oli 0,00 % (edellisvuonna 0,00 %).

Rahoituksen tulevaisuudennäkymät

Kelan toimintakulujen riittävyys on uhattuna tulevina vuosina viime vuosien säästötoimenpiteiden vuoksi ja toimeentulotuen pysyvän työvoimatarpeen vuoksi. Muuttuneessa toimintaympäristössä Kelalta vaaditaan entistä kattavampaa ja nopeampaa palvelutarjontaa.

Vuosina 2015–2017 valtiontalouden säästötoimenpiteet kohdistuivat myös Kelan toimintakuluihin. Kelan toimintakuluja rahoitetaan valtionosuuksien lisäksi myös sairausvakuutusmaksuilla, mikä on lisännyt Kelan toimintakulujen säästövelvoitetta leikkattujen valtionosuuksien lisäksi. Valtioneuvoston tekemien, vuosia 2015–2018 koskevien sopeutustoimien yhteydessä Kelan toimintakulujen valtionosuuksia vähennettiin pysyvästi. Lisäksi valtion tekemässä, vuoden 2016 täydentävässä talousarvioesityksessä Kelan toimintakulujen valtionosuuksiin kohdistettiin uusi leikkaus. Yhteensä Kelan toimintakulujen rahoitukseen kohdistettujen pysyvien leikkausten määrä on ollut vuositasolla noin 22 milj. euroa.

Vuodesta 2013 vuoteen 2016 Kelan toimintakulut pienenevät muun muassa säästöjen seurauksena (Kuvio: Kelan toimintakulut 2013–2017). Vuodesta 2016 vuoteen 2017 Kelan toimintakulut kasvoivat n. 48 milj. euroa. Vuonna 2017 Kelan perustoimeentulotuen toimintakulut olivat suuremmat kuin Kelan toimintakulujen kokonaiskasvu. Keskimäärin yksittäisen toimeentulotukihakemuksen ratkaiseminen kesti merkittävästi kauemmin kuin siirron suunnittelun aikana arvioitiin.

Etuusmenojen tulevaisuuden näkymät ovat melko suotuisat, koska talouskasvu paranee. Jos talouskasvu jatkuu, se saattaa vähentää myös työttömän perusturvan, yleisen asumistuen ja toimeentulotuen tarvetta. Toisaalta vähimmäisturvan alhaista tasoa on vaadittu nostettavaksi, mikä mahdollisesti lisää juuri näitä etuusmenoja.

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät kunnilta Kelan tehtäväksi vuoden 2017 alussa. Valtio ja kunnat vastaavat puoliiksi perustoimeentulon etuusmenojen kustannuksista. Valtio suorittaa Kelalle etuuden maksamiseen tarvittavat varat ja kuntien vastuu otetaan huomioon valtionosuusjärjestelmän kautta.

Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta on tarkoitus yksinkertaistaa. Rahoituksen yksinkertaistamisen toteuttamiseen vaikuttaa valinnanvapauden toteuttamisen yhteydessä tehtävät ratkaisut. Suunnitelmien mukaan valtion rahoitusosuus sairaanhoitovakuutuksen etuusmenoista siirretään maakunnille vuoden 2021 alussa.

Kelan valmisteleva perustulokokeilu alkoi 1.1.2017, ja ensimmäiset perustulot maksettiin 9.1.2017. Perustulon rahoitukseen varauduttiin vuoden 2017 valtion talousarvion kärkihankemomentilla, jossa rahaa on hallituksen toimintasuunnitelman mukaisesti käytettävissä 20 milj. euroa.

Kelan näkökulmasta perustulokokeilu on sujunut erittäin hyvin. Kokeilu on ainutlaatuinen: se on valtakunnallisesti edustava ja kokeilulain mukaan pakollinen niille, jotka Kelan rekistereistä satunnaisesti poimittiin koeryhmään. Kokeilu päättyy vuoden 2018 lopussa. Kokeilua arvioidaan sekä

rekisterien että kyselyiden ja haastatteluiden avulla. Arviointiin on varattava riittävä rahoitus, jotta ainutlaatuisen kokeen arviointi voidaan tehdä luotettavasti ja monipuolisesti ottaen huomioon perustulon mahdolliset työllisyys-, tulo- ja muut hyvinvointivaikutukset.

	2016	2017	2018
Sairaanhoidomaksu ¹			
– eläkkeen- ja etuudensaajat	1,47	1,45	1,53
– palkansaajat ja yrittäjät	1,30	0,00	0,00
Päivärahamaksu ²			
– YEL-vakuutetut yrittäjät ³	0,95	1,64	1,70
– palkansaajat ja muut yrittäjät ³	0,82	1,58	1,53
Työnantajan sairausvakuutusmaksu ⁴	2,12	1,08	0,86

¹ prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta ansiotulosta, yrittäjillä prosenttia nettotyötulosta

² prosenttia veronalaisesta palkkatulosta ja yrittäjien työtulosta

³ päivärahamaksu 0,00, jos palkka- ja yrittäjätulo yhteensä alle 14 020 euroa

⁴ prosenttia palkoista

Kuvio: Kelan toimintakulut 2013–2017, milj. euroa, vuoden 2017 rahana

TOIMIELIMET 2017

Valtuutetut

Sarkomaa Sari, kansanedustaja, puheenjohtaja
 Varajäsen: Lehti Eero, kansanedustaja
 Keränen Niilo, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
 Rantakangas Antti, kansanedustaja
 Alanko-Kahiluoto Outi, kansanedustaja
 Yanar Ozan, kansanedustaja
 Elomaa Ritva, kansanedustaja
 Niikko Mika, kansanedustaja
 Heikkinen Hannakaisa, kansanedustaja
 Hakanen Pertti, kansanedustaja
 Kiljunen Anneli, kansanedustaja
 Nurminen Ilmari, kansanedustaja
 Laitinen-Pesola Jaana, kansanedustaja
 Raassina Sari, kansanedustaja
 Louhelainen Anne, kansanedustaja
 Mäkelä Jani, kansanedustaja
 Meri Leena, kansanedustaja
 Saarakkala Vesa-Matti, kansanedustaja
 Salonen Kristiina, kansanedustaja
 Taavitsainen Satu, kansanedustaja
 Suutari Eero, kansanedustaja
 Talvitie Mari-Leena, kansanedustaja
 Talja Martti, kansanedustaja
 Katainen Elsi, kansanedustaja

Tilintarkastajat

Rauhala Piia Tuulia, yksikön johtaja, KHT, puheenjohtaja
 Prepula Eero, toimitusjohtaja, KHT, JHTT
 Maijala Eeva-Maria, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
 Ala-Nissilä Olavi, kansanedustaja
 Kurvinen Antti, kansanedustaja
 Järvinen Heli, kansanedustaja
 Kankaanniemi Toimi, kansanedustaja
 Kivelä Kimmo, kansanedustaja
 Mölsä Martti, kansanedustaja
 Rydman Wille, kansanedustaja
 Lauslahti Sanna, kansanedustaja 23.5. lukien
 Häkkänen Antti, kansanedustaja 22.5. asti
 Multala Sari, kansanedustaja
 Myller Riitta, kansanedustaja
 Kymäläinen Suna, kansanedustaja
 Tuomela Ulla-Maija, KHT, JHTT
 Lehto Ari, KHT, JHT

Hallitus

Savolainen Terttu, ylijohdaja, hallituksen puheenjohtaja
 Slunga-Poutsalo Riikka, puoluesihteri, varapuheenjohtaja
 Antila Outi, ylijohdaja 9.6. lukien
 Ikonen Raimo, ylijohdaja 8.6. asti
 Itkonen Pentti, toimitusjohtaja
 Lehtinen Leila, johtaja 23.5. lukien
 Rantahalvari Vesa, johtava asiantuntija
 Siekkinen Saana, johtaja
 Sipilä Timo, johtaja
 Särkelä Riitta, pääsihteri
 Tujunen Taru, toimitusjohtaja 22.5. asti
 Vanhala Mauno, professori
 Martinmäki Heli, puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Johtajat

Aaltonen Elli, pääjohtaja
 Forss Mikael, johtaja
 Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja

JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT**Tulosityksiköiden johtajat**

Kivimäki Elise (Asiakkuuspalvelujen tulosityksikkö)
 Rantamäki Juhani (Esikuntapalvelujen tulosityksikkö) 31.8. asti
 Ollikainen Kai (Esikuntapalvelujen tulosityksikkö) 1.8. lukien
 Neimala Anne (Etuuspalvelujen tulosityksikkö)
 Suominen Markku (ICT-palvelujen tulosityksikkö)
 Karjala Esko (Kehittämispalvelujen tulosityksikkö)
 Hänninen Sari (Yhteisten palvelujen tulosityksikkö)

Sisäisen tarkastuksen päällikkö

Uusi-Autti Eeva

Johtava ylilääkäri

Autti-Rämö Ilona

NEUVOTTELUKUNNAT**Kelan neuvottelukunta 1.1. –31.3.**

Hyssälä Liisa, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Ilveskivi Paula, lakimies
 Antila Outi, ylijohdaja

Hiltunen Virpi, neuvotteleva virkamies
 Helin Satu, toiminnanjohtaja
 Uotinen Sami, johtava lakimies
 Majanen Juha, neuvotteleva virkamies
 Norppa Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
 Oivo Tuija, ylijohaja
 Kuokka Nelli, johtaja
 Salonen Leila, toiminnanjohtaja
 Työläjäri Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Mörttinen Tapani, puheenjohtaja
 Lankinen Kari, kehitysjohtaja
 Gustafsson Henrik, lakimies
 Uusitupa Matti, professori
 Manninen Eero, pääsihteeri
 Hellstén Harri, lainopillinen asiamies
 Varkila Kari, LKT
 Varajäsenet:
 Pekurinen Markku, tutkimusprofessori
 Strömberg-Schalin Mikaela, lakimies
 Hallia Antti, asiantuntija
 Malste Antti, pääsihteeri

Kelan neuvottelukunta 1.4. lukien

Aaltonen Elli, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Antila Outi, ylijohaja 30.8. asti
 Brax Tuija, pääsihteeri
 Eskola Juhani, pääjohtaja
 Hallia Antti, asiantuntija
 Hellstén Harri, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Hiltunen Leea, puheenjohtaja
 Hiltunen Virpi, neuvotteleva virkamies
 Huuromonen Hanna, asiantuntija 23.11. lukien
 Ilveskivi Paula, lakimies 4.7. asti
 Karjalainen Sakari, pääsihteeri
 Kivinen Eero, sosiaalipoliittinen asiantuntija 23.11. asti
 Korhonen Tiina, vs. hallitusneuvos
 Kuokka Nelli, viestinnän ja yhteiskuntasuhteiden johtaja, 5.10. lukien
 Lankinen Kari, kehitysjohtaja
 Laxåback Jonas, lakimies
 Majanen Juha, apulaisbudjettipäällikkö
 Manninen Eero, pääsihteeri
 Nikulainen Pekka, johtaja 4.10. asti
 Norppa Tiina, työsuojelun päävaltuutettu
 Myllärinen Tarja, johtaja
 Partanen Iso, toiminnanjohtaja
 Pohjonen Petri, pääjohtaja
 Salonen Leila, toiminnanjohtaja

Siika-aho Liisa, johtaja 31.8. lukien
 Tuomi Marja, toiminnanjohtaja
 Työläjärvi Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala Anne, etuusjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Ahponen Helena, ryhmäpäällikkö, sihteeri
 Voipio-Pulkki Liisa-Maria, johtaja
 varajäsen: Mäntyranta Taina, lääkintöneuvos
 Antila Outi, osastopäällikkö 17.8. asti
 Siika-Aho Liisa, johtaja 17.8. asti
 Siika-aho Liisa, johtaja 17.8. lukien
 Humalto Pekka, hallitusneuvos 17.8. lukien
 Vuorenkoski Lauri, terveystieteiden asiantuntija
 Pöyry Matti, toiminnanjohtaja
 Schugk Jan, ylilääkäri
 Kannisto Miia, asiantuntija 17.8. asti
 Vigelius Eveliina, asiantuntija 17.8. lukien
 Kaukoranta Ilkka, ekonomisti 1.6. asti
 Rahkola Joonas, ekonomisti 1.6. asti
 Glantz Tuuli, asiantuntija 1.6. lukien
 Haring Kari, asiantuntijalääkäri 1.6. lukien
 Työläjärvi Riitta, terveys- ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
 Ilveskivi Paula, lakimies
 Talja Martti, kansanedustaja
 Elomaa Ritva, kansanedustaja

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Autti-Rämö Ilona, johtava ylilääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Meurman Jukka, professori, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Keso Lauri, asiantuntijalääkäri, sihteeri ja jäsen
 Hirvensalo Eero, dosentti
 Holi Tarja, johtaja
 Huupponen Risto, professori
 Kivelä Tero, professori
 Kosunen Elise, professori
 Mäkelä Marjukka, professori
 Pärnänen Heikki, lääketieteen lisensiaatti
 Pöyry Matti, toiminnanjohtaja
 Ranki Annamari, professori
 Räsänen Kimmo, professori
 Strandberg Timo, professori
 Tiitinen Aila, professori
 Turpeinen Miia, dosentti
 Asiantuntijat:

Eronen Marianne, asiantuntijalääkäri
 Helminen Sari, asiantuntijahammaslääkäri
 Järvinen Asko, dosentti
 Kalliokoski Annika, ylilääkäri
 Karjaluoto Maria, suunnittelun asiantuntija
 Komulainen Jorma, päätoimittaja
 Kruuti Jaana, yliopoliisori
 Kälviäinen Reetta, professori
 Laine Juhani, dosentti
 Laukkala Tanja, asiantuntijalääkäri
 Lehto Matti, johtaja
 Mäkelä Mika, dosentti
 Mäkitalo Jorma, osaamiskeskuksen johtaja
 Rajaniemi Sinikka, ylijohtaja
 Suominen Liisa, professori
 Timonen Markku, professori
 Turpeenniemi-Hujanen Taina, professori
 Vataja Risto, linjajohtaja
 Wartiovaara-Kautto Ulla, dosentti
 Ylöstalo Pekka, professori

Lääkejaosto:

Huupponen Risto, professori, jaoston puheenjohtaja
 Venho Markku, asiantuntijalääkäri, jaoston sihteeri
 Autti-Rämö Ilona, johtava ylilääkäri
 Järvinen Asko, osaston ylilääkäri, dosentti
 Kalliokoski Annika, ylilääkäri
 Karjaluoto Maria, suunnittelun asiantuntija
 Keso Lauri, asiantuntijalääkäri
 Turpeinen Miia, dosentti, arviointiylilääkäri
 Wartiovaara-Kautto Ulla, dosentti

Hammaslääketieteen jaosto:

Meurman Jukka, professori, jaoston puheenjohtaja
 Helminen Sari, asiantuntijahammaslääkäri, jaoston sihteeri
 Laine Juhani, dosentti
 Pöyry Matti, toiminnanjohtaja
 Suominen Liisa, professori
 Ylöstalo Pekka, professori

Eläkeasiain neuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Foudila Raija-Liisa, suunnittelija, neuvottelukunnan sihteeri
 Neimala Anne, etuusjohtaja
 Seppälä Marja-Leena, etuuspäällikkö
 Varajäsen: Turunen Marjukka, yksikön päällikkö
 Strömberg Erik, hallitusneuvos 13.12. asti
 Tossavainen Hanna, hallitussihteeri 14.12. lukien

Pajula Pasi, neuvotteleva virkamies 30.8. asti
 Tossavainen Hanna, hallitussihteeri 31.8. –13.12.
 Moilanen Pirjo, neuvotteleva virkamies 14.12. lukien
 Isomäki Marja, lainsäädäntöneuvos
 Narikka Jouko, budjettineuvos
 Kautto Mikko, johtaja
 Kuivalainen Susan, osastopäällikkö
 Tanskanen Antti, asiantuntija
 Rantahalvari Vesa, johtava asiantuntija
 Hellsten Harri, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Mäkelä Albert, lainopillinen asiamies
 Näätsaari Sinikka, sosiaaliasioiden päällikkö
 Väänänen Pirjo, työllisyysasioiden päällikkö
 Veirto Katja, asiantuntija
 Piispanen Pekka, johtaja
 Koskela Samppa, lakimies
 Työläjäri Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Tallavaara Marja, asiantuntija
 Lumiaho Maire, lakimies
 Kemppe Anssi, toiminnanjohtaja
 Kuuskoski Eeva, puheenjohtaja
 Kokko Timo, toiminnanjohtaja
 Pajunen Tarja, sosiaalipoliittinen asiantuntija
 Kyyrö Päivi, toiminnanjohtaja
 Hiltunen Leea
 Niiranen Matti, VTM
 Nyman Pia, YTM
 Dahlin Berit, toiminnanjohtaja
 West Markus, päätoimittaja
 Partanen Hannu, toiminnanjohtaja 8.11. asti
 Koskimies Jan, toiminnanjohtaja 9.11. lukien
 Talvila Tuomas, tiedottaja

Työterveyshuoltoneuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala Anne, etuusjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Melart Paula, asiantuntijalääkäri, neuvottelukunnan sihteeri
 Mukala Kristiina, lääkintöneuvos
 Partinen Ritva, ylitarkastaja
 Sauni Riitta, ylilääkäri
 Kantolahti Tarja, neuvotteleva virkamies
 Mäkitalo Jorma, tutkimus- ja palvelukeskuksen johtaja
 Leino Timo, ylilääkäri
 Larkio Johanna, johtava työterveyslääkäri
 Tiitola Katri, työterveyslääkäri
 Alanne Marja, johtava työterveyshoitaja
 Österman Pilvi, työterveyshoitaja

Haring Kari, asiantuntijalääkäri
 Mironen Anne, neuvottelupäällikkö
 Schugk Jan, ylilääkäri
 Tanskanen Antti, asiantuntija
 Hämäläinen Taija, työmarkkina-asiamies
 Palola Jorma, neuvottelupäällikkö
 Tallavaara Marja, asiantuntija
 Aikio Kari, aluepäällikkö
 Työläjärvä Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Kukka Anna, työympäristöasiantuntija
 Ilveskivi Paula, lakimies
 Meklin Jaana, lakimies
 Hellsten Harri, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Mäkelä Albert, lainopillinen asiamies
 Mikkola Hennamari, yksikön päällikkö
 Hujanen Timo, erikoistutkija
 Laavi Elina, yhteiskuntasuhteiden päällikkö 8.6. lukien
 Pelkonen Janne, erityisasiantuntija 8.6. lukien
 Autti-Rämö Ilona, johtava ylilääkäri 8.6. lukien

Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala Anne, etuusjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Ahlgren Tuula, etuuspäällikkö, neuvottelukunnan sihteeri
 Autti-Rämö Ilona, johtava ylilääkäri
 Toivanen Mikko, osaamiskeskuksen päällikkö
 Salminen Anna-Liisa, johtava tutkija
 Tuulio-Henriksson Anna-Mari, tutkija
 Haukipuro Kyösti, ylilääkäri
 Välimäki Jari, ylilääkäri
 Siika-aho Liisa, johtaja
 Tiainen Milja, hallitussihteeri
 Tötterman Patrik, erityisasiantuntija
 Liski-Wallentowitz Hanna, erityisasiantuntija
 Sariola Jukka
 Hoffrén Tea
 Kokko Sari
 Parviainen Tarja
 Schugk Jan, asiantuntijalääkäri
 Ronkainen Hannu, toimitusjohtaja
 Pekkonen Mika, hallituksen puheenjohtaja
 Hurri Heikki, hallituksen jäsen
 Haring Kari, asiantuntijalääkäri
 Kaukoranta Ilkka, ekonomisti
 Työläjärvä Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
 Koskela Samppa, lakimies
 Tallavaara Marja, asiantuntija

Lumiaho Maire, lakimies
 Hellstén Harri, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Mäkelä Albert, lainopillinen asiamies
 Vogt Ellen, erityisasiantuntija
 Kock Tuula, asiantuntijalääkäri
 Tervonen Hilppa, valmistelupäällikkö
 Heimo Marika, avustusvalmistelija
 Laavi Elina, päällikkö
 Pelkonen Janne, erityisasiantuntija
 Hämäläinen Harri, ylilääkäri
 Lapinleimu Pekka, toiminnanjohtaja 20.11. asti
 Kuitunen Soile, toimitusjohtaja

Työttömyysturva-asiain neuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala Anne, etuusjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Vartio Eeva, lakimies, neuvottelukunnan sihteeri
 Koskela Samppa, lakimies
 Sund Ralf, pääekonomisti
 Maisonlahti Marjaana, neuvotteleva virkamies
 Päivänsalo Kirsi, neuvotteleva virkamies
 Metsämäki Janne, toimitusjohtaja
 Oksanen Juho, vakuutusjohtaja
 Meling Timo, vanhempi hallitussihteeri
 Nyberg Johanna, vanhempi hallitussihteeri
 Väänänen Pirjo, työllisyysasioiden päällikkö
 Naukkarinen Tytti, ekonomi
 Aarnio Marko, toimistopäällikkö
 Luojola Satu, lakimies
 Hellstén Harri, työmarkkina-asioiden päällikkö
 Mäkelä Albert, lainopillinen asiamies
 Jussila Niina, toiminnanjohtaja
 Mäki Outi, hallituksen puheenjohtaja
 Rantahalvari Vesa, johtava asiantuntija
 Räsänen Mikko, asiantuntija
 Lumiaho Maire, lakimies
 Tallavaara Marja, asiantuntija
 Veirto Katja, asiantuntija
 Turunen Taru, johtaja

Toimeentulotukiasiain neuvottelukunta

Mäki-Lohiluoma Kari-Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Neimala Anne, etuusjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Rainakari Kaisa, lakimies, neuvottelukunnan sihteeri 1.1.–15.1. ja 1.10.–31.12.
 Valkonen Marja-Leena, etuuspäällikkö, neuvottelukunnan sihteeri 16.1.–30.9.
 Kauhanen Heli, yksikön päällikkö
 Taponen Petteri, asiakasyksikön päällikkö 31.8. lukien

Ilmonen Kari, johtaja 23.11. asti
Ellisaari Jaakko, ylitarkastaja 23.11. asti
Rahkonen Susanna, hallitussihteeri 23.11. lukien
Liukonen Ritva, erityisasiantuntija 23.11. lukien
Moisio Pasi, tutkimusprofessori
Karjalainen Pekka, erikoistutkija
Vogt Ellen, erityisasiantuntija
Uotinen Sami, johtava lakimies
Heikkinen Arja, sosiaalijohtaja
Salo Marja, erityisryhmien sosiaalipalveluiden palvelupäällikkö
Kosonen Marja, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Hirvonen Heikki, palvelupäällikkö
Lindqvist Hans-Erik, kaupunginjohtaja
Pellfolk Tony, peruspalvelujohtaja 31.8. asti
Lindén Yvonne, perhepalvelupäällikkö 31.8. lukien
Piironen Juha, kaupunginjohtaja
Karhu Sari, henkilöstöpäällikkö
Rämö Heidi, kunnanjohtaja
Salminen Jukka T., apulaiskaupunginjohtaja
Cantell-Forsbom Anna, perhepalveluiden johtaja

Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma ja tase vuosilta 2017 ja 2016, 1000 euroa

Kansaneläkelaitoksen tuloslaskelma

Kansaneläkelaitoksen tuotot

	2017	2016
Etuusrahastojen tuotot		
Kansaneläkerahasto		
Työnantajien maksut	0	-2
Valtion osuudet kansaneläkevakuutuksen etuuksista	-3 541 750	-3 611 104
Kansaneläkerahaston tuotot yhteensä	-3 541 750	-3 611 106
Sairausvakuutusrahasto		
Työtulovakuutus		
Työtulovakuutuksen vakuutusmaksut	-2 266 512	-2 427 796
Valtion osuudet työtulovakuutuksen etuuksista	-175 879	-130 247
Työtulovakuutus yhteensä	-2 442 391	-2 558 043
Sairaanhoitovakuutus		
Sairaanhoitovakuutuksen vakuutusmaksut	-454 129	-1 276 697
Valtion osuus sairaanhoitovakuutuksen etuuksiin	-1 738 534	-990 266
Saadut EU-korvaukset	-42 400	-41 368
Lääkekorvausmenojen palautusmaksu	0	-7 102
Takautumissuoritukset	-337	-383
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	-2 235 399	-2 315 816
Sairausvakuutusrahaston tuotot yhteensä	-4 677 790	-4 873 859
Sosiaaliturvan yleisrahasto (Sty)		
Valtion osuus Sty:n etuuksista	-5 740 585	-5 096 479
Kuntien osuus Sty:n etuuksista	-849 032	-859 488
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	-208 340	-167 633
Muut Sty:n tuotot etuuksiin	-113	-90
Sosiaaliturvan yleisrahaston tuotot yhteensä	-6 798 070	-6 123 690
Etuusrahastojen sijoitusten tuotot ja kulut	-3 046	-5 214
Etuusrahastojen rahoitustuotot ja kulut	-18	-9
Etuusrahastojen muut tuotot ja kulut	-1 418	-795
Etuusrahastojen tuotot yhteensä	-15 022 092	-14 614 673
Valtion osuus etuusrahastojen toim. kuluista	-334 021	-285 444
Sosiaaliturvan yleisrahaston investointituotot	0	0
Palvelurahaston tuotot		
Toimintatuotot	-10 471	-10 138
Myyntituotot	-12 793	-13 562
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Palvelurahaston tuotot yhteensä	-23 264	-23 700
Eläkevastuurahaston tuotot		
Kannatusmaksut	-49 918	-46 593
Omaisuuksien tuotot	-33 454	-78 546

Työntekijöiden eläkemaksut	-17 328	-14 275
Vilma-laitosten hyvitykset	-7 982	-6 977
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-2 641	-2 540
Eläkevastuurahaston tuotot yhteensä	-111 324	-148 931
Kansaneläkelaitoksen tuotot yhteensä	-15 490 700	-15 072 748
Kansaneläkelaitoksen kulut		
Etuusrahastot		
Etuuskulut		
Kansaneläkevakuutus		
Eläke- ja vammaisetuudet	3 547 513	3 613 696
Sairausvakuutus		
Työtulovakuutus	2 276 918	2 343 259
Sairaanhoidovakuutus	2 221 736	2 258 716
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Työttömyysturvaetuudet	2 125 644	2 169 878
Lapsiperheiden etuudet	1 936 048	1 969 515
Opintoetuudet	678 478	843 946
Asumistuki	1 260 819	1 080 970
Perustulokokeilu	13 286	0
Muut etuudet	783 795	59 381
Etuuskulut yhteensä	14 844 237	14 339 361
Etuusrahastojen toimintakulut		
Toimintakulujen tuotot	-9 908	-8 679
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	243 482	211 842
Henkilösivukulut	81 995	78 199
Henkilöstökulut yhteensä	325 477	290 041
Muut toimintakulut	108 233	93 082
Ostopalvelut	55 289	56 505
Sosiaaliturvan yleisrahaston investointien poistot	0	0
Etuusrahastojen toimintakulut yhteensä	479 091	430 949
Etuusrahastojen kulut yhteensä	15 323 328	14 770 310
Kuntoutusvarauksen muutos	6 980	-3 486
Palvelurahaston kulut		
Henkilöstö- ja tilaresurssien ostot	9 349	8 018
IT-käyttökulut	9 004	10 070
Muut kulut	2 075	3 245
Käyttöomaisuuden poistot	2 450	2 218
Palvelurahaston kulut yhteensä	22 879	23 551
Eläkevastuurahaston kulut		
Toimisuuhde-eläkkeet	102 132	98 581
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	7 440	6 605
Muut kulut	-34	-67
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	2 298	-4 246
Eläkevastuurahaston kulut yhteensä	111 836	100 873

Kansaneläkelaitoksen kulut yhteensä	15 465 024	14 891 248
Kansaneläkelaitoksen ylijäämä +/- alijäämä -	25 677	181 500

Kansaneläkelaitoksen tase

Kansaneläkelaitoksen vastaavaa	2017	2016
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Etuusrahastojen IT-ohjelmat	10 487	6 203
Palvelurahaston IT-ohjelmat	2 093	3 257
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	12 580	9 460
Aineelliset hyödykkeet		
Etuusrahastojen rakennukset	40 305	42 636
Etuusrahastojen perusparannukset	34 444	26 603
Etuusrahastojen koneet ja kalusto	5 613	5 195
Palvelurahaston koneet ja kalusto	2 557	2 311
Etuusrahastojen kiinteistöennakot	11 643	16 451
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	94 561	93 196
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	0	0
Etuusrahastojen käyttöomaisuussijoitukset	52 854	53 621
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	52 854	53 621
Etuusrahastojen korkorahastot	20 000	0
Eläkevastuurahaston korkorahastot	256 186	249 822
Etuusrahastojen osakkeet ja osuudet	34 628	29 177
Eläkevastuurahaston osakkeet ja osuudet	1 236 247	1 102 634
Eläkevastuurahaston muut sijoitukset	35 105	38 708
Muut sijoitukset yhteensä	1 582 166	1 420 341
Kansaneläkelaitoksen sijoitukset yhteensä	1 635 020	1 473 962
Kansaneläkelaitoksen pysyvät vastaavat yhteensä	1 742 161	1 576 618
Eläkevastuurahaston vajaus	68 871	68 899
Vaihtuvat vastaavat		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	486	0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	486	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Etuusrahastojen rahastojen väliset saamiset	12 650	7 740
Eläkevastuurahaston rahastojen väliset saamiset	1 257	0
Etuusrahastojen myyntisaamiset	3 815	3 748
Palvelurahaston myyntisaamiset	4 790	1 929
Etuusrahastojen siirtosaamiset	894	578
Palvelurahaston siirtosaamiset	3 197	2 885
Etuusrahastojen muut saamiset	32 717	6 293

Palvelurahaston muut lyhytaikaiset saamiset	0	0
Eläkevastuurahaston muut saamiset	7 840	8 685
Etuusrahastojen ennakkomaksut	306 440	224 240
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	373 600	256 098
Rahat ja pankkisaamiset		
Etuusrahastojen rahat ja pankkisaamiset	1 132 688	1 050 097
Palvelurahaston rahat ja pankkisaamiset	9 450	4 347
Eläkevastuurahaston rahat ja pankkisaamiset	11 865	1 924
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	1 154 003	1 056 368
Kansaneläkelaitoksen vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 528 090	1 312 466
Kansaneläkelaitoksen vastaavaa yhteensä	3 339 123	2 957 984
Kansaneläkelaitoksen vastattavaa		
Oma pääoma		
Etuusrahastot		
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-76 301	-79 981
Rahaston muutos	6 159	3 680
Kansaneläkerahasto yhteensä	-70 143	-76 301
Tilikauden tulos	-6 159	-3 680
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-686 621	-549 648
Rahaston muutos	-31 963	-136 974
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-718 584	-686 622
Tilikauden tulos	31 963	136 974
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-455	-455
Rahaston muutos	0	0
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-455	-455
Tilikauden tulos	0	0
Etuusrahastot yhteensä	-763 377	-630 084
Palvelurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-588	-439
Rahaston muutos	-386	-149
Palvelurahasto yhteensä	-973	-588
Tilikauden tulos	386	149
Eläkevastuurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-820 178	-824 424
Rahaston muutos	-2 298	4 246
Eläkevastuurahasto yhteensä	-822 476	-820 178
Tilikauden tulos	-513	48 058
Rahastot yhteensä	-1 586 953	-1 402 643
Arvonkorotusrahastot		
Etuusrahastot		
Rahastot vuoden alussa		
Kansaneläkerahasto	-78 069	-76 605
Sairausvakuutusrahasto	-42 644	-46 504

Rahastot vuoden alussa yhteensä	-120 713	-123 109
Rahastojen muutos		
Kansaneläkerahasto	-5 511	-1 464
Sairausvakuutusrahasto	2 431	3 860
Rahastojen muutos yhteensä	-3 080	2 396
Eläkevastuurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-597 296	-463 527
Rahaston muutos	-145 782	-133 769
Eläkevastuurahasto yhteensä	-743 077	-597 296
Arvonkorotusrahasot yhteensä	-866 871	-718 009
Muu oma pääoma		
Palvelurahasto		
Kanta-puskurivarat	-2 177	-2 177
Eläkevastuurahasto		
Muu oma pääoma	-47 545	-48 058
Muu oma pääoma yhteensä	-49 722	-50 235
Kansaneläkelaitoksen alijäämä		
Kansaneläkelaitoksen ylijäämä	-25 677	-181 500
Kansaneläkelaitoksen oma pääoma yhteensä	-2 529 223	-2 352 387
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-48 908	-52 395
Varauksen muutos	-57 208	-64 948
Varojen käyttö	50 228	68 435
Kuntoutusvaraus yhteensä	-55 889	-48 908
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Etuusrahastojen pitkäaikainen vieras pääoma	-7 085	-33 336
Palvelurahaston pitkäaikainen vieras pääoma	-4 000	-4 000
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-11 085	-37 336
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Etuusrahastojen saadut ennakot	-375 124	-261 998
Palvelurahaston saadut ennakot	-9 014	-4 264
Etuusrahastojen rahastojen väliset velat	-13 023	-5 362
Palvelurahaston rahastojen väliset velat	-885	-1 004
Eläkevastuurahaston rahastojen väliset velat	0	-1 374
Etuusrahastojen ostovelat	-9 706	-9 068
Palvelurahaston ostovelat	-850	-1 159
Etuusrahastojen siirtovelat	-52 540	-51 023
Palvelurahaston siirtovelat	-4 187	-1 538
Eläkevastuurahaston siirtovelat	-1 607	-1 259
Etuusrahastojen muut lyhytaikaiset velat	-273 324	-178 797
Palvelurahaston muut lyhytaikaiset velat	0	0
Eläkevastuurahaston muut lyhytaikaiset velat	-2 667	-2 507
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-742 926	-519 353
Kansaneläkelaitoksen vieras pääoma yhteensä	-754 011	-556 689
Kansaneläkelaitoksen vastattavaa yhteensä	-3 339 123	-2 957 984

Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain vuosilta 2017 ja 2016, 1 000 euroa

Kansaneläkerahaston tuloslaskelma

	2017	2016
Tuotot		
Vakuutusmaksut	0	-2
Valtion osuudet etuuksista	-3 541 750	-3 611 105
Sijoitusten tuotot ja kulut	-3 046	-5 214
Rahoitustuotot ja kulut	0	-7
Muut tuotot ja kulut	-27	-307
Tuotot yhteensä	-3 544 824	-3 616 635
Eläke- ja vammaisetuudet	3 547 513	3 613 696
Etuuskate	2 689	-2 939
Toimintakulut	74 788	78 472
Valtion osuus toimintakuluista	-71 318	-71 854
Ylijäämä + / alijäämä -	-6 159	-3 680

Kansaneläkerahaston tase

	2017	2016
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
IT-ohjelmat	1 613	971
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 613	971
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	31 885	32 017
Perusparannukset	19 279	15 706
Koneet ja kalusto	1 550	1 498
Ennakkomaksut	5 966	5 997
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	58 680	55 218
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	20 744	21 051
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	20 744	21 051
Muut sijoitukset		
Osakkeet	34 628	29 177
Muut sijoitukset yhteensä	34 628	29 177
Sijoitukset yhteensä	55 372	50 228
Pysyvät vastaavat yhteensä	115 666	106 417
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	3 838	2 378
Myyntisaamiset	899	889
Siirtosaamiset	41	-6
Muut saamiset	700	29
Ennakkomaksut	170	206
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 648	3 496

Rahat ja pankkisaamiset	134 174	134 113
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	139 822	137 609
Vastaavaa yhteensä	255 488	244 026
Vastattavaa		
Oma pääoma	2017	2016
Kansaneläkerahasto		
Rahasto vuoden alussa	-76 301	-79 981
Rahaston lisäys/vähennys	6 159	3 680
Kansaneläkerahasto yhteensä	-70 143	-76 301
Tilikauden tulos	-6 159	-3 680
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-78 069	-76 605
Rahaston lisäys/vähennys	-5 511	-1 464
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-83 580	-78 069
Alijäämä	6 159	3 680
Oma pääoma yhteensä	-153 723	-154 370
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle toimintakuluista	-1 808	-9 276
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-1 808	-9 276
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-53 685	-48 015
Rahastojen väliset velat	-8 483	-1 574
Ostovelat	766	-1 697
Siirtovelat	-16 109	-15 483
Muut lyhytaikaiset velat	-22 402	-13 567
Tilitettävä arvonlisävero	-44	-44
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-99 957	-80 380
Vieras pääoma yhteensä	-101 765	-89 656
Vastattavaa yhteensä	-255 488	-244 026

Sairausvakuutusrahaston tuloslaskelma

	2017	2016
Tuotot		
Työtulovakuutus		
Vakuutusmaksut		
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	-1 287 445	-714 301
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	-979 067	-1 713 495
Vakuutusmaksut yhteensä	-2 266 512	-2 427 796
Valtion osuudet etuuksista	-175 879	-130 247
Työtulovakuutus yhteensä	-2 442 391	-2 558 043
Sairaanhoitovakuutus		
Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu	-454 129	-1 276 697
Takautumissuoritukset	-337	-383
Valtion osuudet sairaanhoitovakuutukseen	-1 738 534	-990 266

Saadut EU-korvaukset	-42 400	-41 368
Lääkekorvausmenojen palautusmaksu	0	-7 102
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	-2 235 399	-2 315 816
Rahoitustuotot ja kulut	-17	-1
Muut tuotot ja kulut	-1 340	-470
Tuotot yhteensä	-4 679 192	-4 874 330
Etuuskulut		
Työtulovakuutus		
Päivärahasuoritukset	1 931 298	1 987 355
Työterveyshuolto	345 621	351 404
Harkinnanvarainen kuntoutus	0	4 500
Työtulovakuutus yhteensä	2 276 918	2 343 259
Sairaanhoitovakuutus		
Sairaanhoitokorvaukset	1 815 238	1 839 690
Työterveyshuolto	23 537	24 204
Kuntoutuspalvelut	341 557	351 678
Muut etuudet yhteensä	41 404	43 144
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	2 221 736	2 258 716
Etuuskulut yhteensä	4 498 654	4 601 975
Etuuskate	-180 538	-272 355
Toimintakulut	200 111	195 736
Valtion osuus toimintakuluista	-58 517	-56 868
Kuntoutusvarauksen muutos	6 980	-3 486
Ylijäämä + / alijäämä -	31 963	136 973

Sairausvakuutusrahaston tase

Vastaavaa	2017	2016
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
IT-ohjelmat	4 645	2 846
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 645	2 846
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	8 420	10 619
Perusparannukset	12 645	9 919
Koneet ja kalusto	2 749	2 581
Ennakkomaksut	7 034	9 394
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	30 849	32 513
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	32 368	32 829
Korkorahastot	20 000	0
Sijoitukset yhteensä	52 368	32 829
Pysyvät vastaavat yhteensä	87 862	68 188
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	5 123	1 152
Myyntisaamiset	1 827	1 799

Siirtosaamiset	682	549
Muut saamiset	32 017	6 263
Ennakkomaksut	112 719	116 161
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	152 368	125 924
Rahat ja pankkisaamiset	645 824	646 179
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	798 191	772 103
Vastaavaa yhteensä	886 053	840 291
Vastattavaa	2017	2016
Oma pääoma		
Sairausvakuutusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-686 621	-549 648
Rahaston lisäys/vähennys	-31 963	-136 974
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	-718 584	-686 622
Tilikauden tulos	31 963	136 974
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-42 644	-46 504
Rahaston lisäys/vähennys	2 431	3 861
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-40 213	-42 643
Ylijäämä	-31 963	-136 974
Alijäämä		
Oma pääoma yhteensä	-758 797	-729 265
Varaukset		
Kuntoutusvaraus		
Varaus vuoden alussa	-48 908	-52 395
Varauksen lisäys	-57 208	-64 948
Varojen käyttö	50 228	68 434
Kuntoutusvaraus yhteensä	-55 889	-48 909
Varaukset yhteensä	-55 889	-48 909
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle toimintakuluista	-2 294	-6 633
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-2 294	-6 633
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	1 571	20 582
Rahastojen väliset velat	-1 586	-3 788
Ostovelat	-5 290	-3 925
Siirtovelat	-29 539	-29 764
Muut lyhytaikaiset velat	-34 230	-38 589
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-69 074	-55 484
Vieras pääoma yhteensä	-71 368	-62 117
Vastattavaa yhteensä	-886 053	-840 291

Sosiaaliturvan yleisrahaston tuloslaskelma

	2017	2016
Tuotot		
Valtion osuus etuuksista	-5 740 585	-5 096 479
Kuntien osuus etuuksista	-849 032	-859 488
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	-208 340	-167 633
Takautumissuoritukset työnantajilta	-30	-41
EU:n asetuksen nro 883 korvaukset	-45	-21
ETA-työttömyyskorvaukset	0	0
Ahvenanmaan suoritukset vammaisten tulkkauspalveluun	-38	-28
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Muut tuotot ja kulut	-6	-18
Tuotot yhteensä	-6 798 076	-6 123 708
Etuuskulut		
Työttömyysturvaetuudet	2 125 644	2 169 878
Lapsiperheiden etuudet	1 936 048	1 969 515
Opintoetuudet	678 478	843 946
Asumistuki	1 260 819	1 080 970
Perustulokokeilu	13 286	0
Muut etuudet	62 190	59 381
Toimeentulotuki	721 605	0
Etuuskulut yhteensä	6 798 070	6 123 690
Etuuskate	-6	-18
Toimintakulut	204 192	156 740
Valtion osuus toimintakuluista	-204 186	-156 722
Investointituotot	0	0
Ylijäämä + / alijäämä -	0	0

Sosiaaliturvan yleisrahaston tase

	2017	2016
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
IT-ohjelmat	4 228	2 386
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	4 228	2 386
Aineelliset hyödykkeet		
Perusparannukset	2 519	978
Koneet ja kalusto	1 313	1 116
Ennakkomaksut	-1 357	1 059
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 475	3 153
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-258	-258
Käyttöomaisuussijoitukset yhteensä	-258	-258
Sijoitukset yhteensä	-258	-258
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 445	5 281
Vaihtuvat vastaavat		

Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	486	0
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	486	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	3 689	4 211
Myyntisaamiset	1 090	1 061
Siirtosaamiset	171	35
Muut saamiset	0	0
Ennakkomaksut	193 551	107 872
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	198 501	113 179
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	198 987	113 179
Rahat ja pankkisaamiset	352 691	269 805
Vastaavaa yhteensä	558 123	388 265

Vastattavaa		
Oma pääoma	2017	2016
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-455	-455
Rahaston lisäys/vähennys	0	0
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	-455	-455
Tilikauden tulos	0	0
Ylijäämä	0	0
Oma pääoma yhteensä	-455	-455
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle toimintakuluista	-2 497	-17 427
Muut pitkäaikaiset velat	-486	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-2 984	-17 427
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-323 010	-234 565
Rahastojen väliset velat	-2 954	0
Ostovelat	-5 182	-3 445
Siirtovelat	-6 892	-5 776
Muut lyhytaikaiset velat	-216 648	-126 597
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-554 685	-370 383
Vieras pääoma yhteensä	-557 669	-387 810
Vastattavaa yhteensä	-558 123	-388 265

Palvelurahaston tuloslaskelma

	2017	2016
Tuotot		
Toimintatuotot	-10 471	-10 137
Myyntituotot	-12 793	-13 562
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Muut tuotot ja kulut	0	0
Tuotot yhteensä	-23 264	-23 699
Kulut		

Henkilöstö- ja tilaresurssien ostot	9 349	8 018
IT-käyttökulut	9 004	10 070
Käyttöomaisuuden poistot	2 450	2 218
Muut kulut	2 075	3 244
Kulut Yhteensä	22 879	23 550
Ylijäämä + / alijäämä -	386	149

Palvelurahaston tase

Vastaavaa	2017	2016
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
IT-ohjelmat	2 093	3 257
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 093	3 257
Aineelliset hyödykkeet		
IT-kone- ja laiteinvestoinnit	2 551	2 309
Koneet ja kalusto	6	2
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 557	2 311
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 650	5 568
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 790	1 929
Siirtosaamiset	3 197	2 885
Muut saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 987	4 814
Rahat ja pankkisaamiset	9 450	4 347
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	17 437	9 161
Vastaavaa yhteensä	22 087	14 729

Vastattavaa	2017	2016
Oma pääoma		
Palvelurahasto		
Rahasto vuoden alussa	-588	-439
Rahaston lisäys/vähennys	-386	-149
Palvelurahasto yhteensä	-973	-588
Kanta-puskurivarat		
Kanta-puskurivarat vuoden alussa	-2 177	-2 177
Kanta-puskurivarat lisäys/vähennys	0	0
Kanta-puskurivarat yhteensä	-2 177	-2 177
Tilikauden tulos	0	149
Alijäämä	0	0
Ylijäämä	-386	-149
Oma pääoma yhteensä	-3 150	-2 765
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velka valtiolle	-4 000	-4 000
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-4 000	-4 000

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	-9 014	-4 264
Rahastojen väliset velat	-885	-1 003
Ostovelat	-850	-1 159
Siirtovelat	-4 187	-1 539
Muut lyhytaikaiset velat	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-14 936	-7 965
Vieras pääoma yhteensä	-18 936	-11 965
Vastattavaa yhteensä	-22 087	-14 730

Eläkevastuurahaston tuloslaskelma

	2017	2016
Tuotot		
Kannatusmaksut	-49 918	-46 593
Omaisuuuden tuotot	-33 454	-78 546
Muut tuotot ja kulut	0	0
Työntekijöiden eläkemaksut	-17 328	-14 275
Vilma-laitosten hyvitykset	-7 982	-6 977
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-2 641	-2 540
Tuotot yhteensä	-111 324	-148 931
Kulut		
Toimisuuhde-eläkkeet	102 132	98 581
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	7 440	6 605
Muut kulut	-34	-67
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	2 298	-4 246
Kulut Yhteensä	111 836	100 873
Ylijäämä + / alijäämä -	-513	48 058

Eläkevastuurahaston tase

Vastaavaa	2017	2016
Pysyvät vastaavat		
Sijoitukset		
Korkorahastot	256 186	249 822
Osakkeet ja osuudet	1 236 247	1 102 634
Muut sijoitukset	35 105	38 707
Sijoitukset yhteensä	1 527 538	1 391 163
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 527 538	1 391 163
Eläkevastuurahaston vajeus	68 871	68 899
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	1 257	0
Saamiset Vilma-laitoksilta	2 148	2 077
Saamiset Kevalta	5 692	6 608
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 097	8 685
Rahat ja pankkisaamiset	11 865	1 924

Vaihtuvat vastaavat yhteensä	20 962	10 609
Vastaavaa yhteensä	1 617 371	1 470 671
Vastattavaa		
Oma pääoma	2017	2016
Eläkevastuurahasto		
Katettava vastuu vuoden alussa	-820 178	-824 423
Katettavan vastuun lisäys/vähennys	-2 298	4 245
Eläkevastuurahasto yhteensä	-822 476	-820 178
Muu oma pääoma	-47 545	-48 058
Tilikauden tulos	-513	48 058
Arvonkorotusrahasto		
Rahasto vuoden alussa	-597 296	-463 527
Rahaston lisäys/vähennys	-145 782	-133 769
Arvonkorotusrahasto yhteensä	-743 077	-597 296
Ylijäämä	0	-48 058
Alijäämä	513	0
Oma pääoma yhteensä	-1 613 098	-1 465 532
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat	0	-1 374
Siirtovelat	-1 607	-1 259
Velat Vilma-laitoksille	0	0
Velka Kevalle	-2 667	-2 506
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	-4 273	-5 139
Vieras pääoma yhteensä	-4 273	-5 139
Vastattavaa yhteensä	-1 617 371	-1 470 671

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet

Kelan tuloslaskelma ja tase esitetään tilinpäätöksessä yhdistettynä siten, että kansaneläkevakuutuksen, sairausvakuutuksen ja yleisen sosiaaliturvan luvut on yhdistetty. Eläkevastuurahasto ja palvelurahasto esitetään omakatteisina rahastoina. Yhdistetystä taseesta on eliminoitu kansaneläkevakuutuksen, sairausvakuutuksen ja yleisen sosiaaliturvan väliset erät. Yhdistetyn tuloslaskelman ja taseen lisäksi kustakin osasta on oma tuloslaskelmansa ja taseensa.

Tilinpäätöksen perusteet noudattavat valtuutettujen päätöksen mukaisesti pääosin maksuperustetta etuuksien osalta. Olennaisia suoriteperusteisia kirjauseriä ovat rahastojen väliset tilitykset, ennakonpidätykset ja sosiaaliturvamaksut, sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvaraus, korot, käyttö- ja sijoitusomaisuuden ostot ja myynnit, kurssierot ja vastaavat erät sekä toimintakulut.

Harkinnanvaraisen kuntoutuksen varauksen käyttö kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti kuluksi yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta ja muilta osin sitoumusperusteella. Myös varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan.

Valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytetään käypiä arvoja tilinpäätöksestä vuodesta 2006 alkaen. Aikaisemmin valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytettiin varovaisia käypiä arvoja, jotka kiinteistöjen ja toimisto-osakkeiden osalta olivat enintään 85 % käyvästä arvosta ja muiden osakkeiden osalta enintään 70 % tilinpäätöshetken arvosta.

Arvonkorotuksia ja arvonalennuksia tehtäessä on arvostusperiaatteena noudatettu valtuutettujen hyväksymiä enimmäisprosentteja vuoteen 2005 saakka. Arvonkorotukset ja niiden peruutukset on kirjattu taseeseen ja arvonalennukset ja niiden oikaisut tuloslaskelmaan. Käyvän arvon määrittelyssä on osakkeissa käytetty tilinpäätöshetken pörssikursseja. Kiinteistöjen ja kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden arvot perustuvat kiinteistöryhmän arvioihin ja osittain ulkopuolisiin arvioihin.

Toimintakulujen 40/60-jaosta kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston kesken luovuttiin vuoden 2009 alussa. Toimintakulut jaetaan kansaneläkerahastosta, sairausvakuutusrahastosta ja sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettaviksi osuuksiksi. Jo ennen kirjanpituvuoden alkua määritellään toimintolaskentaan perustuvat rahastoittaiset toimintakulujen osuusprosentit. Toimintakulut jaetaan kirjanpidon kuukausitason- ja tilinpäätöslaskelmissä näiden prosenttien mukaan. Rahastojen välisiä toimintakuluosuuksia ei pääsääntöisesti muuteta kesken vuoden, vaan vasta seuraavan vuoden alusta lukien, jos muutosten ennakoidaan olevan olennaisia.

Syksyllä 2016 talousosasto vahvisti toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2017 seuraavat osuudet: kansaneläkerahasto 15 %, sairausvakuutusrahasto 42 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 43 %.

Ennen 1.1.2009 tehtyjen investointihankintojen poistot kohdistetaan kirjanpidossa kansaneläkerahastolle ja sairausvakuutusrahastolle jakosuhteessa 40/60. Vuodesta 2009 alkaen tehdyt käyttö-

omaisuusinvestoinnit ja niiden poistot kohdistetaan kansaneläkerahastolle, sairausvakuutusrahastolle ja sosiaaliturvan yleisrahastolle edellä mainittujen toimintakulujen jakosuhteiden mukaisesti. Jos investointi kohdistuu selkeästi vain osaan rahastoista tai yhteen rahastoon, kohdistetaan se sekä siitä tehtävät poistot kuitenkin vain ko. rahastoille tai rahastolle.

Vuoden 2017 toimintakuluosuudet poistojen kohdistamisten jälkeen ovat seuraavat: kansaneläkerahasto 15,18 %, sairausvakuutusrahasto 41,98 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 42,84 %.

Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta on tehty suunnitelman mukaiset tasa-poistot. Poistoajat ovat seuraavat:

kalustoinvestoinnit	10 vuotta	it-kone- ja laiteinvestoinnit	4 vuotta
puhelinvaiheinvestoinnit	10 vuotta	muut kone- ja laiteinvestoinnit	5 vuotta
it-ohjelmoinvestoinnit (ostetut)	5 vuotta	toimitilojen peruskorjaukset	5 vuotta
kiinteistöjen peruskorjaukset	20 vuotta	kiinteistöt	30 vuotta

Vuoden 2018 toimintakuluosuudet

Kansaneläkelaitoksen aktuaari- ja talouspalveluryhmä on vahvistanut toimintakulujen rahastoittaisiksi jakosuhteiksi vuodelle 2018 seuraavat: kansaneläkerahasto 13 %, sairausvakuutusrahasto 40 % ja sosiaaliturvan yleisrahasto 47 %. Poistojen todellinen jakautuminen rahastoittain muuttaa vahvistettuja prosentteja vähäisessä määrin.

2. Kansaneläkelaitoksen tuotot, 1000 euroa

	2017	2016
Kansaneläkerahasto		
Työnantajien maksut	0	2
Valtion osuudet kansaneläke-etuuksista	2 189 523	2 262 935
Valtion osuudet vammaisetuuksista	554 060	581 638
Muut valtion osuudet	798 168	766 531
Kansaneläkerahasto yhteensä	3 541 750	3 611 106
Sairausvakuutusrahasto		
Työtulovakuutus		
Sairausvakuutuksen päivärahamaksu	1 287 445	714 301
Työnantajan sairausvakuutusmaksu	979 067	1 713 495
Valtion osuudet etuuksista	175 879	130 247
Työtulovakuutus yhteensä	2 442 391	2 558 043
Sairaanhoitovakuutus		
Vakuutusmaksut	454 129	1 276 697
Takautumissuoritukset	337	383
Valtion osuudet etuuksista	1 738 534	990 266

Saadut EU-korvaukset	42 400	41 368
Lääkekorvausmenojen palautusmaksu	0	7 102
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	2 235 399	2 315 816
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	4 677 790	4 873 859
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Valtion osuus etuuksista	5 740 585	5 096 479
Kuntien suoritukset lastenhoidon tukeen	415 649	432 697
Kuntien suoritukset työmarkkinatuen passiiviosaan	433 384	426 791
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	208 340	167 633
Muut tuotot	113	90
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	6 798 070	6 123 690
Etuusrahastojen etuustuotot yhteensä	15 017 610	14 608 655
Etuusrahastojen muut tuotot		
Sijoitusten tuotot ja kulut	3 046	5 214
Rahoitustuotot ja kulut	18	9
Muut tuotot ja kulut	1 418	795
Etuusrahastojen muut tuotot yhteensä	4 482	6 018
Valtion osuus etuusrahastojen toimintakuluista	334 021	285 444
Sosiaaliturvan yleisrahaston investointituotot	0	0
Palvelurahasto		
Toimintatuotot	10 471	10 137
Myyntituotot	12 793	13 563
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Muut tuotot ja kulut	0	0
Palvelurahaston tuotot yhteensä	23 264	23 700
Eläkevastuurahasto		
Kannatusmaksut	49 918	46 593
Omaisuuuden tuotot	33 454	78 546
Muut tuotot ja kulut	0	0
Työntekijöiden eläkemaksut	17 328	14 275
Vilma-laitosten hyvitykset	7 982	6 977
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	2 641	2 540
Eläkevastuurahaston tuotot yhteensä	111 324	148 931
Kansaneläkelaitoksen tuotot yhteensä	15 490 700	15 072 748

3. Etuuskulut, 1 000 euroa

	2017	2016
Kansaneläkerahasto		
Eläke- ja vammaisetuudet		
Kansaneläkkeet	2 155 631	2 228 911
Perhe-eläkkeet	27 566	29 231
Suoritukset Melalle	3 152	3 293
Takuueläke	192 618	192 368
Eläketuki	17 132	0
Rintamasotilasetuudet	15 481	19 774
Eläkkeensaajien asumistuet	581 044	558 980
Vammaisetuudet	554 859	581 077
Muut etuudet	31	62
Eläke- ja vammaisetuudet yhteensä	3 547 513	3 613 696
Sairausvakuutusrahasto		
Työtulovakuutus		
Sairauspäivärahat	768 530	773 241
Vanhempainpäivärahat	913 742	971 230
Kuntoutusrahat	111 730	100 236
Työpaikkakassojen maksamat	59 819	62 265
Lomakustannuskorvaukset työnantajille	51 487	69 640
Perhevapaakustannuskorvaukset työnantajille	15 698	0
Sairauspäivärahat YEL-vakuutetuille	4 916	5 182
Päivärahasuorituksen Melalle	5 376	5 560
Työterveyshuolto	345 621	351 404
Harkinnanvarainen kuntoutus	0	4 500
Työtulovakuutus yhteensä	2 276 918	2 343 258
Sairaanhoitovakuutus		
Lääkekorvaukset	1 361 833	1 386 168
Lääkäripalkkiokorvaukset	106 434	111 969
Tutkimus- ja hoitokorvaukset	38 748	41 585
Matkakorvaukset	279 465	269 767
Työpaikkakassojen maksamat suoritukset	28 759	30 201
Työterveyshuolto	23 537	24 204
Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus	31 734	36 738
Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus	192 073	192 985
Harkinnanvarainen kuntoutus	117 750	121 955
Terveystilan ja työkyvyn lisäselvitykset	120	194
Suoritukset Melalle	2 693	2 739
EU-korvaukset	38 591	40 211
Sairaanhoitovakuutus yhteensä	2 221 736	2 258 716
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	4 498 654	4 601 974

Sosiaaliturvan yleisrahasto

Peruspäivärahat	285 018	337 443
Työmarkkinatuki	1 840 531	1 832 091
Vuorottelukorvaus	64	211
Työttömien opiskelun tuki	31	133
Lastenhoidon tuki	417 898	435 219
Lapsilisät	1 366 243	1 381 688
Äitiysavustus	8 448	9 260
Adoptiotuki	268	239
Elatustuki	143 191	143 109
Opintoetuudet	678 478	843 946
Asumistuki	1 260 819	1 080 970
Perustulokokeilu	13 286	0
Rintamaveteraanien matkakorvaukset	378	446
Sotilasavustus	16 610	16 043
Vammaisten tulkkauspalvelut	45 202	42 892
Perustoimeentulotuki	721 605	0
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	6 798 070	6 123 690
Etuuskulut yhteensä	14 844 237	14 339 360

4. Etuuskate, 1 000 euroa

	2017	2016
Tuotot		
Kansaneläkerahasto	3 541 750	3 611 106
Sairausvakuutusrahasto	4 677 790	4 873 859
Sosiaaliturvan yleisrahasto	6 798 070	6 123 690
Sijoitusten tuotot ja kulut	3 046	5 214
Rahoitustuotot ja kulut	18	9
Muut tuotot ja kulut	78	795
Tuotot yhteensä	15 020 752	14 614 673
Kulut		
Eläke- ja vammaisetuudet	3 547 513	3 613 696
Työtulovakuutus	2 276 918	2 343 259
Sairaanhoidtovakuutus	2 221 736	2 258 716
Työttömyysturvaetuudet	2 125 644	2 169 878
Lapsiperheiden etuudet	1 936 048	1 969 515
Opintoetuudet	678 478	843 946
Asumistuki	1 260 819	1 080 970
Perustulokokeilu	13 286	0
Muut etuudet	783 795	59 381
Kulut yhteensä	14 844 237	14 339 361
Etuuskate	176 515	275 312

5. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja kulut, 1 000 euroa

	2017	2016
Kansaneläkerahasto		
Sijoitusten tuotot ja kulut		
Osinkotuotot	1 038	1 091
Sijoitusten myyntituotot	2 008	4 123
Sijoitusten myyntitappiot	0	0
Sijoitusten tuotot ja kulut yhteensä	3 046	5 214
Rahoitustuotot ja kulut	0	8
Kansaneläkerahasto yhteensä	3 046	5 222
Sairausvakuutusrahasto		
Rahoitustuotot ja kulut	17	1
Sairausvakuutusrahasto yhteensä	17	1
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Sosiaaliturvan yleisrahasto yhteensä	0	0
Palvelurahasto		
Rahoitustuotot ja kulut	0	0
Palvelurahasto yhteensä	0	0
Eläkevastuurahasto		
Sijoitusten tuotot ja kulut		
Osinkotuotot	32 491	29 088
Sijoitusten myyntituotot	11 814	3 964
Sijoitusten myyntitappiot	-195	-4 564
Vuokratuotot	1 567	1 917
Arvonmuutokset sijoituksista	-12 224	48 136
Sijoitusten tuotot ja kulut yhteensä	33 453	78 541
Rahoitustuotot ja kulut	0	5
Eläkevastuurahasto yhteensä	33 454	78 546

6. Henkilöstökulut, 1 000 euroa

	2017	2016
Palkat ja palkkiot	231 158	219 140
Lomapalkkavelan muutos	1 456	1 143
Muut korvaukset	-4	-5
Kanta korvaukset	-9 349	-8 018
RAJA-yhteyspisteen korvaukset	-379	-353
Etätulkkauksen korvaukset	-96	-65
Sote-hankkeen korvaukset	-1 040	
Palkat ja palkkiot yhteensä	243 482	211 842
Kannatusmaksut	49 918	46 593
Lakisääteiset henkilösivukulut	11 319	13 855
Muut henkilösivukulut	20 758	17 751
Henkilösivukulut yhteensä	81 995	78 199
Henkilöstökulut yhteensä	325 477	290 041
Palkkoihin liittyvien luontoisetujen verotusarvo	8 188	6 736
Hallitukselle ja johtajille maksetut palkat ja palkkiot	921	959
Valtuutettujen, hallituksen ja tilintarkastajien muut kulut		
Valtuutetut	4	30
Hallitus	64	16
Tilintarkastajat (sisäiset)	0	1
Tilintarkastajat (BDO Audiator Oy)	149	134
Kulut yhteensä	217	181
Henkilöstön määrä		
Henkilöstön määrä vuoden 2017 lopussa oli 7226		
Henkilöstön työvuosipanous (htv) oli vuoden aikana 6806.		
	2017	2016
Henkilöstön määrä prosesseissa		
Etuudet ja palvelut asiakkaille	5807	5 296
Sisäiset palvelut	1375	1 346
Toiminnan johtaminen	44	44
Henkilöstön määrä yhteensä	7 226	6 686

Kelan palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa enemmän henkilöstöä kuin koskaan aikaisemmin, yhteensä 7 226 henkilöä. Vuoden lopussa Kelassa oli töissä 540 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Perustoimeentulotuen tehtäviin palkattiin henkilöstöä jo edellisen vuoden lopussa, mutta alkuvuoden ruuhkien vuoksi käynnistettiin lisäkrytoinnit. Toimeentulotuen tehtävien lisäksi henkilöstömäärän kasvuun vaikutti opintotuen asumislisän poistuminen ja opiskelijoiden siirtyminen yleisen asumistuen piiriin. Henkilöstömäärän kasvun seurauksena määräaikaisen henkilöstön osuus suureni Kelassa poikkeuksellisen korkeaksi. Henkilöstömäärän kasvusta huolimatta ylitöitä tehtiin normaalia enemmän. Ylitöiden osuus suureni edellisen vuoden 0,8 prosentista 1,5 prosenttiin. Ylitöitä tehtiin niin ratkaisutyössä kuin tietojärjestelmien kehittämistehtävissä. Ylitöiden tilanne normalisoitui kesän jälkeen.

Kaikki kelalaiset työskentelevät sosiaaliturvan toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä. Yli puolet henkilöstöstä oli ratkaisutyötä tekeviä etuuskäsittelijöitä. Asiakaspalvelussa työskenteleviä palveluneuvoja oli reilu kymmenesosa. Selvästi yli puolet kelalaisista työskenteli kymmenessä suurimmassa kaupungissa.

Etuuksien toimeenpanon lisäksi erilaisissa tukitehtävissä työskenteli yli tuhat asiantuntijaa esimerkiksi ICT-, tieto- ja lakitehtävissä. Tukitoiminnot työllistivät asiantuntijoita talouden, henkilöstön ja hallinnon osa-alueilla, ja tämän lisäksi Kelalla on perinteisesti vahva osaaminen sosiaaliturvan tutkimukseen liittyvissä tehtävissä.

Kelan toimielinten kuukausi- ja kokouspalkkiot	2017	2016
Valtuutetut		
Valtuutettujen puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	573,92 €	573,92 €
Kokouspalkkio	143,48 €	143,48 €
Valtuutettu:		
Kuukausipalkkio	459,13 €	459,13 €
Kokouspalkkio	114,78 €	114,78 €
Tilintarkastajat		
Tilintarkastajien puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	397,33 €	397,33 €
Kokouspalkkio	114,78 €	114,78 €
Tilintarkastaja:		
Kuukausipalkkio	264,88 €	264,88 €
Kokouspalkkio	114,78 €	114,78 €
Hallitus		
Hallituksen puheenjohtaja:		
Kuukausipalkkio	821 €	867 €
Kokouspalkkio	232 €	182 €
Hallituksen jäsen:		
Kuukausipalkkio	532 €	578 €
Kokouspalkkio	232 €	182 €

Henkilöstön edustaja:

Kuukausipalkkio	0 €	0 €
Kokouspalkkio	131 €	131 €

Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet hallituksen kokouksiin vuonna 2017 seuraavasti:

Terttu Savolainen, pj (11 kertaa), Riikka Slunga-Poutsalo (9), Raimo Ikonen (4, hallituksen jäsen 8.6.2017 asti), Pentti Itkonen (10), Vesa Rantahalvari (11), Saana Siekkinen (11), Timo Sipilä (10), Riitta Särkelä (8), Taru Tujunen (4, hallituksen jäsen 22.5.2017 asti), Mauno Vanhala (8), Leila Lehtinen (5, hallituksen jäsen 23.5.2017 lukien), Outi Antila (1, hallituksen jäsen 9.6.2017 lukien), Heli Martinmäki, henkilökunnan edustaja (11).

Pääjohtajan ja johtajien palkat	2017	2016
Kelan johtajien kokonaispalkkaus määräytyi seuraavasti:		
Pääjohtaja Elli Aaltonen	17644,24 €/kk	17644,24 €/kk
Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	15139,95 €/kk	15139,95 €/kk
Johtaja Mikael Forss	14090,80 €/kk	14090,80 €/kk

Kokonaispalkkaus sisältää mahdollisen autoedun. Lisäksi johtajilla on puhelinetu.

Oikeus ravintoetuun ja työpaikkaterveydenhuoltoon määräytyy kuten muillakin toimihenkilöillä.

7. Kansaneläkelain 98§:n ja 103§:n mukainen valtion osuus, 1000 euroa

	2017	2016
Nettorahoitusomaisuus 1.1.	81 717	83 755
+ Tuotot yhteensä	2 261 906	2 336 196
Vakuutusmaksut		2
Valtion osuus kansaneläkkeistä	2 189 523	2 262 935
Valtion osuus toimintakuluista	71 318	71 853
Omaisuuksien tuotot	1 065	1 406
- Kulut yhteensä	2 258 768	2 334 766
Etuudet	2 186 384	2 261 507
Toimintakulut	72 384	73 259
+ Merkintäoikeuksien myyntituotot		
= Nettorahoitusomaisuus 31.12.	84 855	85 185
- 3,5 % tilikauden kuluista	79 057	81 717

= Rahaston vaje (-) tai ylijäämä (+)	5 799	3 469
+ KEL 103§:n mukainen suoritus	0	0
= Velka valtiolle toimintakuluista	1 808	9 276
= Saatava valtiolta toimintakuluista		
Lisäys/vähennys valtion osuuteen toimintakuluista		
Valtion osuus toimintakuluista, kertymä		
Valtion osuus rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä	5 799	3 469

8. Sairausvakuutusrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2017	2016
Sairausvakuutus		
+ Vakuutusmaksut	2 720 641	3 704 493
+ Takautumissuoritukset	337	383
+Valtion osuudet etuuksiin	1 914 412	1 120 513
+ Saadut EU-korvaukset (sh-vakuutus)	42 400	41 368
+ Muut tuotot	0	7 102
- Etuudet	4 498 654	4 601 975
- Ennakkomaksujen lisäys (-)	-3 442	7 524
= Kassajäämä I	182 578	264 360
Velka valtiolle/saatava (etuudet), muutos(+/-)	-22 088	0
+ Omaisuustuotot	1 402	471
= Kassajäämä II	161 891	264 831
+ Valtion osuus toimintakuluista	58 517	56 868
- Toimintamenot	196 436	192 433
- Käyttöomaisuuden poistot	3 675	3 303
= Kassajäämä III	20 297	125 963
Velka valtiolle/saatava (toimintakulut), muutos(+/-)	6 048	-6 633
=Kassajäämä IV	14 249	132 596
Pääomien lisäys (-)/vähennys (+)	-20 000	0
Omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	-2 105	-3 429
Lyhytaikaisten velkojen / saatavien muutos (+/-)	-7 500	2 533
+ Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	646 179	519 545
- Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	645 824	646 179
=	0	0

9. Sosiaaliturvan yleisrahaston kassavirtalaskelma, 1 000 euroa

	2017	2016
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
+Valtion osuudet etuuksiin	5 740 623	5 096 507
+Kuntien osuudet	849 032	859 488
+Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	0	-1
+Saadut ETA-korvaukset	46	22
+Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	208 340	167 633
+Takautumissuoritukset	30	41
-Etuudet	6 798 070	6 123 690
-Ennakkomaksujen lisäys (-)	85 679	-59 647
=Kassajäämä I	-85 679	59 647
Velka valtiolle/saatava (etuudet), muutos(+/-)	-83 714	8 394
Velka kunnille/saatava, muutos(+/-)	-203	53
Velka tyött.vak.rhsto/saat., muut.(+/-)	0	0
+Omaisuuustuotot	6	18
=Kassajäämä II	-1 755	51 217
+Valtion osuus toimintakuluista	204 186	156 722
+Investointituotot	0	0
-Toimintamenot	201 046	154 671
-Käyttöomaisuuden poistot	3 146	2 069
=Kassajäämä III	-1 761	51 200
Velka valtiolle/saatava (toimintakulut), muutos(+/-)	4 691	-17 427
=Kassajäämä IV	-6 453	68 627
Omaisuuuden lisäys(-)/vähennys (+)	-1 164	-3 223
Lyhytaik. velkojen/saatavien muutos(+/-)	-90 503	-55 604
+Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	269 805	148 798
+Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	352 691	269 805
=	0	0

10. Eläkevastuurahaston kannatusmaksulaskelma, 1000 euroa

	2017	2016	
Täysi eläkevastuu 31.12.	1 980 007	1 955 803	
Kateprosentti	40,5 %	41 %	
Katettava vastuu 31.12.	801 903	801 879	
Katettava vastuu 31.12. edellinen vuosi	801 879	810 383	
Muutos	24	-8 504	
Työntekijäin maksuista kertynyt osuus eläkevastuusta 31.12.	66 179	60 299	
Työntekijäin maksuista kertynyt osuus eläkevastuusta 31.12. edellinen vuosi	60 299	56 040	
Muutos	5 880	4 258	
Vähimmäiskatteen ylittävän osan purku 31.12.	-3 606	0	
Ylimääräistä katetta purettu yhteensä	-45 606	-42 000	
Ylimääräistä katetta purkamatta 1.1.	20 573	18 299	
Koko vastuu 31.12.	822 476	820 178	
Koko vastuu 31.12. edellinen vuosi	820 178	824 424	
Eläkevastuurahaston katteen lisäys / vähennys	2 298	-4 246	
Kannatusmaksu:			
Toimisuuhde-eläkkeet	+	102 132	98 581
Vilma-laitosten maksamat eläkkeet	+	7 440	6 605
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+	2 298	-4 246
Eläkevastuurahaston muut kulut	+	-34	-67
Vuoden 2014 kustannustenjaon tarkistus	+	92	523
Vilma-hyvitykset	-	7 982	6 977
Työntekijäin eläkemaksut	-	17 328	14 275
Omaisuuuden tuotot ilman arvomuutoksia ja myyntivoittoja	-	34 059	31 011
Työttömyysvakuutusrahaston suoritukset	-	2 641	2 540
Koko kannatusmaksu vuonna 31.12.	49 918	46 593	
Kannatusmaksu ilman osakesiirtoa kavasta 31.12.	47 514	41 380	
Siirretään osakkeita kansaneläkerahastosta (vähintään)	2 404	5 213	

11. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisältyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta ole tehty enää poistoja.

	2017	2016
Eläkevastuurahaston muut sijoitukset		
Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.	46 838	46 838
Kertyneet arvonalennukset	-11 188	-11 188
Arvonkorotukset tilikauden alussa	3 050	3 050
Tasearvo 1.1.	38 700	38 700
Lisäykset tilikaudella	0	0
Arvonmuutokset tilikaudella	-3 600	0
Tasearvo 31.12.	35 100	38 700
 Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.	33 308	33 308
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-28 477	-27 823
Arvonkorotukset tilikauden alussa	37 805	42 209
Tasearvo 1.1.	42 636	47 694
Lisäykset tilikaudella	0	0
Tilikauden poistot	-331	-654
Arvonmuutokset tilikaudella	-2 000	-4 404
Tasearvo 31.12.	40 305	42 636
 IT-ohjelmat		
Hankintameno 1.1.	47 406	44 939
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-41 202	-38 963
Tasearvo 1.1.	6 204	5 976
Lisäykset tilikaudella	7 297	2 530
Vähennykset tilikaudella	0	-62
Vähennysten kertyneet poistot	0	7
Tilikauden poistot	-3 013	-2 247
Tasearvo 31.12.	10 488	6 204
 Rakennusten peruseräparannukset		
Hankintameno 1.1.	52 628	48 902
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-26 025	-22 659
Tasearvo 1.1.	26 603	26 243
Lisäykset tilikaudella	11 394	3 726
Tilikauden poistot	-3 553	-3 366
Tasearvo 31.12.	34 444	26 603

Ennakkomaksut 1.1.	16 451	9 533
Ennakkomaksujen muutos	-4 808	6 918
Ennakkomaksut 31.12.	11 643	16 451
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	29 245	26 334
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-24 050	-22 837
Tasearvo 1.1.	5 195	3 497
Lisäykset tilikaudella	2 721	3 247
Vähennykset tilikaudella	-172	-336
Vähennysten kertyneet poistot	162	320
Tilikauden poistot	-2 293	-1 533
Tasearvo 31.12.	5 613	5 195
Palvelurahaston käyttöomaisuus		
Hankintameno 1.1.	15 896	14 168
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-10 327	-8 109
Tasearvo 1.1.	5 569	6 059
Lisäykset tilikaudella	1 531	1 727
Tilikauden poistot	-2 450	-2 218
Tasearvo 31.12.	4 650	5 568
Käyttöomaisuusosakkeet (toimisto-osakkeet)		
Hankintameno 1.1.	92 439	93 462
Kertyneet poistot tilikauden alussa	-84 458	-85 525
Arvonkorotukset tilikauden alussa	49 229	49 711
Kertyneet arvonalennukset	-3 589	-3 519
Tasearvo 1.1.	53 621	54 129
Lisäykset tilikaudella	0	44
Vähennykset tilikaudella	-163	-1 128
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	163	1 067
Arvonkorotukset tilikaudella	0	0
Arvonalennukset tilikaudella	0	-70
Arvonkorotusten peruutukset tilikaudella	-767	-421
Tasearvo 31.12.	52 854	53 621

12. Muut sijoitukset, 1 000 euroa

KANSANELÄKERAHASTO	2017	2016
Osakkeet (KP-tili 11180)		
Tasearvo 1.1.	29 176	27 776
Hankinta-arvo 1.1.	6 100	7 190
Arvonkorotukset 1.1.	23 076	20 586
Kertyneet arvonalennukset 1.1.		
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo		
Vähennykset hankinta-arvo	-396	-1 090
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	-2 008	-4 123
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		
Arvonkorotukset	12 092	11 375
Arvonalennukset		
Arvonkorotusten peruutukset	-4 236	-4 762
Arvonalennusten oikaisut		
Tasearvo 31.12.	34 628	29 176
Hankinta-arvo 31.12.	5 704	6 100
Arvonkorotukset 31.12.	28 924	23 076
Kertyneet arvonalennukset 31.12.		
 ELÄKEVASTUURAHASTO		
Osakkeet, kv-osakerahastot ja pääomarahastot (KP-tilit 61180, 61185 ja 61195)		
	2017	2016
Tasearvo 1.1.	1 078 232	910 782
Hankinta-arvo 1.1.	557 883	562 489
Arvonkorotukset 1.1.	571 229	445 283
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	50 880	96 990
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo	8 176	6 343
Vähennykset hankinta-arvo	-8 543	-10 949
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	-7 536	-57
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	0	4 223
Arvonkorotukset	351 250	292 386
Arvonalennukset	-48 713	-22 528
Arvonkorotusten peruutukset	-201 046	-166 383
Arvonalennusten oikaisut	38 054	64 414
Tasearvo 31.12.	1 209 872	1 078 232
Hankinta-arvo 31.12.	557 516	557 883
Arvonkorotukset 31.12.	713 895	571 229
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	61 539	50 880
 Korkorahastot (KP-tilit 61170 ja 61171)		
Tasearvo 1.1.	249 822	244 618
Hankinta-arvo 1.1.	232 085	234 830
Arvonkorotukset 1.1.	18 152	12 228

Kertyneet arvonalennukset 1.1.	415	2 441
<i>Muutokset</i>		
Lisäykset hankinta-arvo	40 361	54 281
Vähennykset hankinta-arvo	-37 176	-57 026
Vähennyksiin kohdistuvat arvonorotukset	-3 275	-3 530
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset	140	7
Arvonorotukset	10 601	16 824
Arvonalennukset	-1 587	-1 199
Arvonorotusten peruutukset	-4 463	-7 370
Arvonalennusten oikaisut	1 762	3 217
Tasearvo 31.12.	256 185	249 822
Hankinta-arvo 31.12.	235 270	232 085
Arvonorotukset 31.12.	21 015	18 152
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	100	415

13. Osakkeet ja osuudet

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kansaneläkelaitoksella on markkina-arvoltaan yli kahden miljoonan euron omistus 31.12.

Osakemäärät kpl

	Yhteensä 31.12.2017	Yhteensä 31.12.2016
Elisa	103 488	103 488
Fortum	7 030 896	7 030 896
Huhtamäki	400 000	400 000
Metso	396 316	396 316
Neste	2 648 424	2 648 424
Nokia	4 288 896	4 288 896
Nordea	5 292 935	5 292 935
Orion B	1 658 368	1 658 368
Oriola B	1 991 481	1 991 481
Outokumpu	9 298 625	9 298 625
Stora-Enso A	23 825 086	23 825 086
Stora-Enso R	1 279 062	2 275 965
Telia Company	997 327	997 327
UPM-Kymmene	1 603 690	1 603 690
Valmet	396 316	396 316
Wärtsilä	1 935 910	1 935 910

**KANSANELÄKELAITOKSEN 20-100 % OSAKEOMISTUKSET
KIINTEISTÖ- JA ASUNTO-OSAKEYHTIÖISSÄ**

Tilinpäätöstiedot 31.12.2016

Kotipaikka	Yhtiö	Omistus- osuus %	Yhtiön oma pääoma €	Yhtiön voitto/tappio 31.12.16/30.6.17 €
ALAVUS	Kiinteistö Oy Alavuden Kuulantien Liiketalo	27,29	2 522 930,27	22 169,29
EURA	Asunto Oy Euran Yhdistie 11	27,61	1 767 219,23	-2 722,49
FORSSA	Asunto Oy Forssan Karhunpesä	44,05	1 649 998,25	27,76
HAAPA- JÄRVI	Kiinteistö Oy Haapavarpu	34,21	516 870,56	14 393,60
HAMINA	Kiinteistö-osakeyhtiö Haminan Teräskulma	22,92	921 681,23	2 874,25
HARJA- VALTA	Kiinteistö Oy Harjavallan Kultakulma	27,23	767 306,13	-25 884,93
HEINOLA	Kiinteistö Oy Heinolan Virtakatu 9	100,00	1 816 468,35	-11 393,40
HELSINKI	Kiinteistö Oy Sectagoona	100,00	4 257 436,91	-26 553,30
HUITTINEN	Kiinteistö Oy Karpintie 8	59,64	748 666,38	-57 065,14
HYVINKÄÄ	Kiinteistö Oy Oikokuja	32,98	5 811 757,41	-153,29
IISALMI	Kiinteistö Oy Iisalmen Päiviönkatu 14	100,00	1 211 535,72	2 803,02
INARI	Asunto Oy Ivalon Venevalkama	23,20	418 092,09	3 872,50
JOENSUU	Joensuun Metsätalo Oy	21,45	3 266 441,92	17 665,11
JÄMSÄ	Kiinteistö Oy Jämsän Keskuskatu 6	21,24	1 085 956,14	382,41
JÄRVEN- PÄÄ	Kiinteistö Oy Mannilantie 41	44,62	2 270 409,41	-78 853,23
KAJAANI	Kiinteistö Oy Kajaanin Keskuspuisto	58,06	1 441 134,97	9 365,72
KANGAS- ALA	Asunto Oy Kangasalan Hermanni	22,90	3 873 847,23	25,60
KANKAAN- PÄÄ	Kiinteistö Oy Järvi-Jussi	31,17	867 018,10	831,23
KANNUS	Kiinteistö Oy Kannuksen Torinkulma	53,97	719 483,09	914,57
KAUHA- JOKI	Kiinteistö Oy Topeeka 24	23,84	1 280 554,13	20 651,69
KAUSTI- NEN	Kiinteistö Oy Kelankulma	49,06	806 942,51	-3 105,70
KEMI	Kiinteistö Oy Kemin Klubinkulma	23,76	791 922,79	-5 704,13
KERIMÄKI	Kiinteistö Oy Kerimäen Liikekeskus	27,34	657 366,09	-8 408,13
KOKKOLA	Kiinteistö Oy Kokkolan Torikatu 16 Fast Ab	29,67	1 956 526,34	-3 227,37
KOTKA	Kiint. Oy Keskuskatu 7	40,47	3 683 834,83	24,31
KOUVOLA	Kiinteistöosakeyhtiö Valtakatu 19	100,00	1 261 796,31	4 602,83
KUHMO	Kiinteistö Oy Kuhmon Kela	38,76	1 094 900,01	2 784,10
KUUSAMO	Asunto Oy Kitkankartano	22,44	883 086,51	-6 504,98
LAUKAA	Asunto Oy Laukaan Sarakoti	25,74	2 146 337,99	0,00
LEPPÄ- VIRTA	Kiinteistö Oy Leppävirran Liikekulma	38,79	1 199 504,59	9 078,94
LOHJA	Kiinteistö Oy Lohjan Kauppatori	59,77	2 085 749,37	17,35
LOPPI	Kiinteistö Oy Lopen Kauppatie	44,70	712 953,23	5 378,26
LOVIISA	Kiinteistö Oy Loviisan Kirkkopuisto	20,00	720 811,70	-98 670,53

LUUMÄKI	Kiinteistö Oy Luumäen Apteekinkulma	34,30	457 184,39	-20 336,62
MERIKAR- VIA	Kiinteistö Oy Merikarvian Kauppatie	40,17	431 388,74	195,25
MIKKELI	Kiinteistö Oy Säästömikko	49,80	1 218 937,80	14 270,25
MUHOS	Kiinteistö Oy Muhoksen Kivipirtti	32,14	845 553,47	-5 077,92
MUONIO	Kiinteistö Oy Muonion Erkin Kulma	78,57	394 085,81	0,42
MYNÄMÄKI	Kiinteistö Oy Liiketalo Mynä-Center	27,08	903 056,85	2 073,06
MÄNTTÄ	Kiinteistö Oy Mäntän Hippohovi	41,94	777 905,32	0,00
NASTOLA	Nastolan Virastotalokiinteistö Oy	20,63	1 149 409,18	16 514,99
NILSIÄ	Kiinteistö Oy Nilsiänportti	24,00	1 425 670,92	4,03
NOKIA	Kiinteistö Oy Nokian Pirkkalaistori	30,48	741 713,86	-0,12
NURMES	Asunto Oy Porontalo	27,72	350 152,65	-55 503,92
ORIVESI	Kiinteistö Oy Oriveden Kotikontu	35,26	816 904,19	-8 509,53
OULAINEN	Kiinteistö Oy Lanttikela	21,93	655 008,64	0,00
PALTAMO	Kiinteistö Oy Paltamon Säästökulma	20,98	480 910,31	8 467,98
PARIK- KALA	Kiinteistö Oy Liikepiha	23,60	259 060,88	617,22
PARKANO	Kiinteistö Oy Parkanon Puistokulma	45,00	834 494,56	-2 773,46
PIEKSA- MÄKI	Kiinteistö Oy Pieksämäen Torihovi	66,83	1 242 234,21	0,01
PIELAVESI	Kiinteistö Oy Pielaveden Puustellintie 10	100,00	387 345,63	-3 690,03
PIETAR- SAARI	Bostads Ab Kvarnbacksgatan 10 i Jakob- stad Asunto Oy	20,66	712 951,97	13,08
PORI	Kiinteistö Oy Palojoenkulma	30,82	5 321 391,97	-36 598,40
PORVOO	Kiinteistö Oy Porvoon Kaivopuisto	41,33	1 725 875,15	13 568,08
RAAHE	Kiint. Oy Raahen Raatihuoneenpuisto	40,55	1 248 146,77	0,00
RAISIO	Kiinteistö Oy Vasarantori	51,25	912 023,12	-7 361,65
RAUMA	Kiinteistö Oy Nortamonkatu 24	67,30	2 820 506,19	-846,28
RIIHIMÄKI	Kiinteistö Oy Riihimäen Jarrumiehenkatu 10	40,42	2 047 093,91	10 395,45
ROVANIEMI	Kiinteistö Oy Vilhontalo	24,07	2 162 435,17	-58 335,63
SAARI- JÄRVI	Kiinteistö Oy Paavonrinne	45,39	380 786,93	10 833,63
SALO	Kiinteistö Oy Hämeentie 18	100,00	160 936,97	-9 189,79
SAVON- LINNA	Asunto Oy Jalavajousi	23,80	5 593 822,73	801,77
SIILIN- JÄRVI	Siilinjärven Kauppapuisto Oy	36,78	3 731 906,59	-16 046,36
SODAN- KYLÄ	Asunto Oy Sodankylän Kaivola	30,81	733 765,57	1 174,78
SOMERO	Asunto Oy Jukolanhovi	21,27	321 618,27	7 019,31
SOTKAMO	Asunto Oy Sotkamon Seppälä	31,39	922 380,31	696,65
SUOLAHTI	Kiinteistö Oy Suolahden Kellosepänkatu 21	32,03	788 580,13	6 712,57
SUOMUS- SALMI	Kiinteistö Oy Suomussalmen Uitonkulma	24,79	1 993 296,76	-849,19
SUONEN- JOKI	Kiinteistö Oy Suonenjoen Kelankulma	100,00	544 167,74	181,35
SYSMÄ	Kiinteistö Oy Uotinkukkaro	21,52	486 571,45	15 815,47
TAIVAL- KOSKI	Kiinteistö Oy Sähkökela	35,26	201 557,77	0,00

TAMPERE	Ahvenisjärven Liikekeskus Oy	49,20	1 292 113,12	2 701,30
TAMPERE	Sini-Kulma Oy	50,10	5 509 037,45	0,64
TORNIO	Kiinteistö Oy Laivurinkela	53,19	348 607,67	2 019,36
UUSIKAU-PUNKI	Kiinteistöosakeyhtiö Uudenkaupungin Itä-Tulli	64,33	1 715 561,76	0,00
VAALA	Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulma	40,70	484 078,88	0,00
VAASA	Kiinteistö Oy Ravatti Fastighets Ab	100,00	1 187 765,12	11,68
VAMMALA	Asunto Oy Marttilankatu 23	24,94	622 704,96	26,43
VANTAA	Kiinteistö Oy Myyrinmarja	27,74	4 526 182,93	2 938,61
VANTAA	Kiinteistö Oy Silkinkulma	23,15	6 000 363,16	-8 348,25
VANTAA	Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus	22,89	6 039 821,26	6 424,81
VARKAUS	Kiinteistö Oy Varkauden Kelankulma	65,85	506 041,09	367,59
VARPAIS-JÄRVI	Kiinteistö Oy Varpakulma	35,84	478 439,74	-1 768,60
VESANTO	Kiinteistö Oy Vesannon-Savo	34,44	683 632,27	0,00
VIHTI	Kiinteistö Oy Nummelan Linja-autoasema	22,02	3 353 003,51	20 821,09
VIITASAARI	Kiinteistö Oy Viitasaaren Saarikeskus	31,92	1 163 788,84	1 559,81
YLITORNIO	Kiinteistö Oy Ylitornion Liiketalo	27,25	964 756,74	-1 029,86
YLÖJÄRVI	Kiinteistö Oy Ylöjärven Mikkola	20,84	2 871 281,36	5,65
		101 kpl	139 144 552,53	-300 417,37

Luvut on poimittu asunto-osakeyhtiöiden ilmoittamista tilinpäätöstiedoista. Asunto-osakeyhtiöiden tilinpäätöstiedot on raportoitavissa kiinteistötiedon hallintajärjestelmästä.

14. Muut saamiset, 1000 euroa

Muiden saamisten olennaiset erät	2017	2016
Saamiset EU-korvauksista	9 698	6 069
Saamiset Vilma-laitoksilta	2 148	2 077
Saamiset Kevalta	5 692	6 608
Muut saamiset	23 019	224
Muut saamiset yhteensä	40 557	14 978

15. Ennakkomaksut, 1000 euroa

Ennakkomaksujen olennaiset erät	2017	2016
Työpaikkakassojen ennakot	7 403	7 183
Apteekkiennakot	98 105	99 915
Opintotuen ennakot	45 192	51
Asumistuen ennakot	121 274	87 917
Työttömyystuen ennakot	4 128	3 830
Vanhempainpäiväraha ennakot	2 209	2 914
Perustoimeentulotuen ennakot	21 400	14 381
Muut etuusrahastojen ennakot	6 729	8 049
Ennakkomaksut yhteensä	306 440	224 240

16. Oma pääoma, 1 000 euroa

	2017	2016
Kansaneläkerahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	76 301	79 981
Rahaston muutos	-6 159	-3 680
Rahasto yhteensä	70 143	76 301
Arvonkorotusrahasto 1.1.		
Käyttöomaisuus	54 993	56 019
Sijoitukset	23 076	20 586
Arvonkorotusrahasto 1.1. yhteensä	78 069	76 605
Arvonkorotusrahaston muutos		
Käyttöomaisuus	-336	-1 026
Sijoitukset	5 847	2 490
Rahasto yhteensä	5 511	1 464
Arvonkorotusrahaston muutos yhteensä 31.12.	83 580	78 069
Oma pääoma yhteensä	153 723	154 370
Sairausvakuutusrahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	686 621	549 648
Rahaston muutos	31 963	136 974
Rahasto yhteensä	718 584	686 621
Arvonkorotusrahasto 1.1.		
Käyttöomaisuus	42 644	46 504
Arvonkorotusrahasto 1.1. yhteensä	42 644	46 504
Arvonkorotusrahaston muutos		
Käyttöomaisuus	-2 431	-3 861
Rahasto yhteensä	-2 431	-3 861
Arvonkorotusrahaston muutos yhteensä 31.12.	40 213	42 644
Oma pääoma yhteensä	758 797	729 265
Sosiaaliturvan yleisrahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	455	455
Rahaston muutos	0	0
Oma pääoma yhteensä	455	455
Palvelurahasto		
Oma pääoma		
Rahasto vuoden alussa	588	439
Rahaston muutos	386	149
Rahasto yhteensä	973	588
Kanta-puskurivarat		
Kanta-puskurivarat vuoden alussa	2 177	2 177
Kanta-puskurivarojen muutos	0	0
Kanta-puskurivarat yhteensä	2 177	2 177
Oma pääoma yhteensä	3 150	2 765

Eläkevastuurahasto**Oma pääoma**

Rahasto vuoden alussa 820 178 824 424

Rahaston muutos 2 298 -4 246

Rahasto yhteensä 822 476 820 178

Muu oma pääoma

Muu oma pääoma 47 545 48 058

Muu oma pääoma yhteensä

Arvonkorotusrahasto 1.1.

Käyttöomaisuus 3 512 3 512

Sijoitukset 593 784 460 015

Arvonkorotusrahasto 1.1. yhteensä 597 296 463 527

Arvonkorotusrahaston muutos

Käyttöomaisuus -1 720 0

Sijoitukset 147 502 133 769

Rahasto yhteensä 145 782 133 769**Arvonkorotusrahaston muutos yhteensä 31.12.** 743 077 597 296**Oma pääoma yhteensä** 1 613 098 1 465 531**Kansaneläkelaitoksen oma pääoma yhteensä** 2 529 223 2 352 386**17. Kuntoutusvaraus 31.12.2017, 1000 euroa****2017****2016****Yksilökohtainen kuntoutus**

Varaus vuoden alussa 18 619 20 986

Varauksen lisäys tilikaudella 53 640 56 400

Varauksen käyttö tilikaudella -40 698 -58 767

Yksilökohtainen kuntoutus yhteensä **31 561** **18 619****Kuntoutuksen kehittämishankkeet**

Varaus vuoden alussa 25 488 26 636

Varauksen lisäys tilikaudella 1 602 6 273

Varauksen käyttö tilikaudella -7 146 -7 421

Kuntoutuksen kehittämishankkeet yhteensä **19 944** **25 488****Tutkimus- ja kehittämistoiminta**

Varaus vuoden alussa 4 801 4 773

Varauksen lisäys tilikaudella 1 966 2 276

Varauksen käyttö tilikaudella -2 383 -2 248

Tutkimus- ja kehittämistoiminta yhteensä **4 384** **4 801****Kuntoutusvaraus yhteensä 31.12.2017** **55 889** **48 908****Varauksen muutos yhteensä** **6 980** **-3 486**

Varauksesta sidottu päätöksin 26 128 34 890

18. Pitkäaikainen vieras pääoma, 1000 euroa

	2017	2016
Palvelurahaston pitkäaikainen laina	4 000	4 000
Velka valtiolle toimintakuluista	6 599	33 336
Velka toimeentulotuen vakuuksista	486	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	11 085	37 336

19. Saadut ennakot, 1000 euroa

Saatujen ennakoiden olennaiset erät	2017	2016
Kansaneläkerahaston etuuksien ennakkomaksut	51 804	47 600
Valtion ennakkomaksut sairaanhoitovakuutukseen	0	-20 583
Ennakot työmarkkinatukeen	4 128	3 830
Ennakot perustulokokeiluun	3 679	0
Ennakot opintotukeen	53 311	0
Ennakot asumistukeen	128 200	94 185
Ennakot toimeentulotukeen	132 000	134 440
Palvelurahaston ennakkomaksut	5 286	-740
Palvelurahaston investointiennakot	3 657	5 004
Muut ennakot	2 075	2 526
Saadut ennakot yhteensä	384 139	266 262

20. Siirtovelat ja lyhytaikaiset velat, 1000 euroa

Siirtovelkojen olennaiset erät	2017	2016
Lomapalkkavelka	46 300	45 289
Etuuksien siirtovelat	1 800	3 100
Muut siirtovelat	10 234	5 431
Siirtovelat yhteensä	58 334	53 820

Lyhytaikaiset velat, olennaiset erät	2017	2016
Velka kansaneläkkeiden ennakonpidätyksistä	6 176	6 443
Velka sairauspäivärahan ennakonpidätyksistä	8 641	9 294
Velka vanhempainpäivärahan ennakonpidätyksistä	12 940	15 068
Velka peruspäivärahasta	9 375	9 020
Velka työmarkkinatuesta	11 260	7 498
Velka työmarkkinatuen passiiviosasta	15 988	14 693
Velka lapsilisistä	5 780	2 829
Velka opintotuesta	29 941	17 043
Velka asumistuesta	15 358	7 482
Velka kavan toimintakuluista	9 276	2 221
Velka saven toimintakuluista	6 633	8 341
Velka sty:n toimintakuluista	17 427	7 188
Velka elatustuesta	5 141	4 672

Velka perustoimeentulotuesta	50 815	0
Velka työmarkkinatuen ennakonpidätyksistä	27 183	29 450
Velka opintotuen ennakonpidätyksistä	4 065	5 150
Velka lasten kotihoid.tuen ja osittaisen hoitorah. ennakonpidätyksistä	6 519	6 992
Muut lyhytaikaiset velat	33 474	27 919
Lyhytaikaiset velat yhteensä	275 990	181 303

Vakuudet, vastuusitoumukset ja taseen ulkopuoliset järjestelyt

21. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa

	2017	2016
Henkilöstön eläkevastuu	1 980 007	1 955 803
Vähimmäiskate	801 903	801 879
Katettu kannatusmaksuilla ja tuotoilla	756 297	759 879
Katettu työntekijäin eläkemaksuilla	66 179	60 299
Eläkevastuurahasto	822 476	820 178
Eläkevastuurahaston vajaus	68 871	68 899
Eläkevastuurahaston arvonkorotusrahasto	743 077	597 296
Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta	1 157 531	1 135 625

22. Leasingvastuut, 1 000 euroa

	2017	2016
IT-laitteiden leasingvastuut		
Seuraavana tilikautena maksettavat	3 835	2 822
Myöhemmin maksettavat	6 148	5 862
IT-laitteiden leasingvastuut yhteensä	9 983	8 684

23. Perustoimeentulotuen maksusitoumukset, 1 000 euroa

	2017	2016
Perustoimeentulotuen maksusitoumukset		
Seuraavana tilikautena maksettavat	2 788	0
Myöhemmin maksettavat*	17 615	0
Perustoimeentulotuen maksusitoumukset yhteensä	20 403	0

*Maksusitoumuksen voimassaolon loppuaika on v. 2018 jälkeen tai myöhemmin tai voimassaoloajan loppuaikaa ei ole määrätty

24. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa

Etuus	2017	2016
Työttömyysturvaetuudet	41 429	40 868
Yleinen asumistuki	30 018	30 089
Opintotuki	11 437	12 709
Eläkkeet ja vammaisetuudet	4 073	4 483
Muut etuudet	17 543	16 656
Yhteensä	104 500	104 805

25. Perittävän elatusavun määrä, 1 000 euroa

	2017	2016
Elatusapu	194 283	201 975

26. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa

	2017	2016
Opintotuen vuosivalvonta	18 658	18 474

Opintotukilain (17§) mukaan opiskelija huolehtii itse, ettei vuosituloraja ylity.

Perittävään määrään sisältyy 15% korotus (27§).

Kela ei voi vaikuttaa takaisinperittävän määrän syntyyn.

27. Opintolainojen valtiontakaukset ja takaussaatavat, 1000 euroa

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaajana maksetuista lainoista syntynyt takaussaatavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takaussaatavien perinnästä ja tuottojen tilittämisestä opetusministeriölle. Kela ei voi vaikuttaa takaajana maksettaviin määriin.

	2017	2016
Valtion takaama opintolainakanta	2 752 576	2 325 157
Valtion takaussaatavat	122 021	131 707

28. Vakuutusjäämät, 1000 euroa

	2017	2016
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaatavat	129 911	101 488

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä maaliskuun 22. päivänä 2018

Terttu Savolainen

Riikka Slunga-Poutsalo

Outi Antila

Vesa Rantahalvari

Saana Siekkinen

Timo Sipilä

Pentti Itkonen

Riitta Särkelä

Leila Lehtinen

Antti Valpas

Kela

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä huhtikuun 26. päivänä 2018

Piia-Tuulia Rauhala

Eeva-Maria Maijala

Antti Kurvinen

KHT

Toimi Kankaanniemi

Martti Mölsä

Mia Laiho

Riitta Myller

Ulla-Maija Tuomela

KHT, JHT

Kelan kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat vuonna 2017

Tiivistetty tositempöiväkirja	atk-tuloste
Tasekirja	sidottu tilikausikohtainen kirja

Keskitetysti maksettavien kirjanpitotiedot:

keskitetysti maksettavien MP-tositekanta	koneellinen
keskitetysti maksettavien maksumääräykset	tosite, kirjallinen
katteensiirrot	kirjallinen tosite + koneellinen
muistiotositteet	kirjallinen tosite + koneellinen

Toimistojen kirjanpitotiedot:

Kirjanpitotiedosto (FK) tositteittain	koneellinen
---------------------------------------	-------------

YHTE-mallin mukaiset etuusjärjestelmät

MP:ssä pankkimaksut, FK:ssa käteismaksut ja palautukset

- Päiväraha (SP)
- Kuntoutusraha (KB)
- Työttömyysturva (TI)
- Vanhempainpäivärahat (VQ ja VR)
- Opintoetuudet (OT)
- Lastenhoidon tuki (WH)
- Lastenhoidon tuen työkorvaus (WY)
- Erytishoitorahat (SM)
- Asumistuki (AY)
- Maahanmuuttajan erityistuki (MM)
- Yrittäjien työterveyshuolto (TO)
- Valtakirjasopimustilitykset (SQ)
- Sairaanhoitokorvaukset (SY)
- Lääkkeiden lisäkorvaukset (SH)
- Lapsilisät (LL)
- Kuntoutusmaksut (KQ)
- Valtion korvaukset terveydenhuollolle (QK)
- Työpaikkakassat (TK)
- Valtion korvaukset (QK)

Elatustuki (LU)
Eläkkeensaajien asumistukit (AE)
Kansaneläke (QE)
Ulkomaanperintä (UP)
Vammaisetuudet (VJ)
Perustoimeentulotuki (PC)
Perustulokokeilu (PU)

Selainsovellukset ja yhteistoiminnalliset järjestelmät

Vain FK-liittymä, paitsi TW:n MP-liittymässä pankkimaksut ja keskushallinnon maksamien korvausten palautukset

Apteekkitilitysten käsittelyjärjestelmä (SH)
Työterveyshuolto (TW)

Järjestelmät, joissa pelkkä keskitetty maksatus ja palautusten käsittely

Vain MP-liittymä

Eläke- ja vammaisetuudet (RAKE)
Kansaneläkkeet (KE)
Perhe-eläkkeet (PE)
Rintamasotilaseläkkeet (RE)
Vammaisetuudet (VY)
Rintamalisät ulkomaille (UR)
Vammaistuet (VT)
Ruokavaliokorvaus (RV)
Lapsen hoitotuki (HT)
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki (ET)

Keskitetty maksatus ja liittymä toimistojen osakirjanpitoon

MP:ssä varsinaisen maksupäivän pankkimaksut, FK:ssa yksittäismaksut, käteismaksut ja palautukset

Sotilasavustukset (SF)
Äitiysavustus (VB)
Adoptiotuki (AD)

Hallinnolliset järjestelmät:

Toimistojen maksut (LM)

FK-liittymä

MP-liittymä

Työpaikkakassojen maksuliikenne (TK)

FK-liittymä

MP-liittymä

Muut talousyksikön aineistot:

Sijoitusomaisuus:

Osakekortisto

manuaalinen, Tahti-järjestelmä

Käyttöomaisuus:

Toimisto-osakeluettelo

manuaalinen, Tahti-järjestelmä

Muut käyttöomaisuus

manuaalinen, Tahti-järjestelmä

Taululuettelo

kirja

Kelan kirjanpidossa käytetyt tosittelajit vuonna 2017**a) pääkirjanpidon tositteet**

kirjallinen

Tahti-järjestelmän tositteet (tosittelajiluettelo liitteenä)

Liitetietotosite

b) muut tositteetToimistojen kirjanpilotiedosto:

Koontitosite ja maksuluettelo

kirjallinen

(kassoittain juokseva numerointi vuoden alusta)

Kirjanpilotiedosto (FK) tositteittain

koneellinen

MP-kirjanpidon tositekanta

keskitetysti maksettavien MP-tositekanta

koneellinen

järjestelmäkohtainen tositesarja

keskitetysti maksettavien maksumääräykset

kirjallinen/koneellinen

Tuotannossa käytettävät Tahti-järjestelmän tositelajit 2017

12	AD Adoptiotuki
13	AE Eläkk.saaj. as.tu
14	AY Asumistuki
15	EL EI- ja vammaiset.
17	KB Kuntoutusraha
18	QK Valt. korv.maksut
20	KQ Kuntoutusmaksut
21	LL Lapsilisät
22	MM Maahanm.erit.tuki
23	Vammaisetuudet
24	OT Opintotuki
27	SA Sotilasavustus
28	SH Sairaanhoidokorv.
29	SM Erityishoitoraha
30	SP Sairauspäiväraha
31	SQ Valtak.sop.tilit.
33	TK TP-kass.enn.maksu
34	TM Työmarkkinatuki
35	TO Yritt. tt-huolto
36	TP Peruspäiväraha
37	TQ Koulutustuki
39	TW Työnant.tt-huolto
40	VB Äitiysavustus
42	VR Vanh.päiväraha
43	WH Lastenhoidon tuki
44	WY Last.h.tuen tkorv
45	WH Lastenhoidon tuki
46	F2 Asumistuki ja lap
47	MA Eläketuki / Menoj
48	LU Elatustuki
49	Takuueläke
50	PC Toimeentulotuki
51	PU Perustulo
53	Ulkomaan perintä/883

90	HA Toimisuhte-eläkk.
91	YM Toimistot
92	HP Palkat
93	Toimistojen LM-maksu
94	LP Laskut ja palkk.
95	SOKY-laskut
96	VU Vuokrat ja vast.
97	FK Toimist.kirj.pito
98	M2 Keskushall.pal.
99	M3 Katteensiirto
AA	Käyttöom.kirjaus
AB	Kirjanpitosite
AF	Poistokirjaukset
AN	Käyttöom.kirj: netto
AZ	Saldokirjaus
CH	Sopimuksen selvitys
DA	Asiakastosite
DG	Asiakkaat - hyvitys
DR	Asiakkaat - lasku
DS	Vuokravakuudet
DT	Vuokratulot
DZ	Asiakkaat - maksu
EU	Euro - pyöritysero
EX	Ulkoinen numero
KA	Toimittajatosite
KG	Toimittajat - hyvityt.
KN	Toimittajat - netto
KO	Vuokramenot
KP	Tilin ylläpito
KR	Toimittajat - lasku
KY	Toimittajat - KH hyv
KZ	Toimittajat - maksu
ML	ML-tilitys
PR	Hinnanmuutos
RA	Hyvitys - nettosuor.
RB	Saatavien varaus

RE	Lasku - brutto
RN	Lasku - netto
RT	KH Siirtokirjaukset
RV	Myyntilasku
SA	Pääkirjatilitosite
SB	Pääkirjatilikirjaus
SC	Pääkirjavyörytys
SJ	Sijoitukset
SK	Kassatosite
SM	Sähköinen muistiotos
SO	KH sisäiset vuokrat
SU	Jälkikirjaustosite
UE	Tiedonsiirto
WA	Tavaranluovutus
WE	Tavaranvastaanotto
WI	Inventointitosite
WL	Varast.otto/toimitus
WN	Tav.vast.otto netto
ZA	Automaattitiliöinnit
ZB	Korv. tt-laskut
ZH	Palkat
ZK	Konversiot
ZM	Matkalaskut
ZP	Maksukirjaus
ZR	Pankki - täsmäytys
ZS	Maksu per shekki
ZT	Sähköinen tiliote
ZV	Maksuselvitys